

การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก

โดย

นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก

โดย

นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

SELF ESTEEM OF CHILD AND YOUTH IN JUVENILE
VOCATIONAL TRAINING CENTRE

BY

MR. APIWAT KAENCHAMPA

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF SOCIAL WORK
DEPARTMENT OF SOCIAL WORK
FACULTY OF SOCIAL ADMINISTRATION
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2017
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา

เรื่อง

การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดใน
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต

เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2561

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

วิไลภรณ์ โคตรบึงแก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลภรณ์ โคตรบึงแก)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ปศ งาม

(รองศาสตราจารย์ เล็ก สมบัติ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

สส 2

(ดร. สดใส คุ่มทรัพย์อนันต์)

คณบดี

อม

(ศาสตราจารย์ ดร. โกวิท พวงงาม)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก
ชื่อผู้เขียน	นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา
ชื่อปริญญา	สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
คณะ/ มหาวิทยาลัย	สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ เล็ก สมบัติ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร. สดใส คุ่มทรัพย์อนันต์

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก (2) เพื่อศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก และ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 ราย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ การหาค่ามัธยฐานและเลขคณิต การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test และ ค่า F-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 15 ปี-19 ปี อาศัยอยู่กับบิดามารดา มีความสามารถทางสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีการคบเพื่อนในวัยเดียวกัน มีประวัติการถูกดำเนินคดีเป็นครั้งแรก มีระยะเวลาการฝึกอบรมอยู่ระหว่าง 1 ปี-3 ปี มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง มีความคิดเห็นต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ซึ่งมีความคิดเห็นสูงสุดในด้านลักษณะทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และน้อยที่สุดในด้านภาวะทางอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 และมีความคิดเห็นต่อปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่า

ในตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ซึ่งมีความคิดเห็นสูงสุดในด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และน้อยที่สุดในด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 การทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกัน ซึ่งเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าเพศชาย ในการศึกษาความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นเชิงบวก นั่นคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะควรส่งเสริมการพัฒนาเยาวชนจากปัจจัยภายใน ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนเอง และส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองระหว่างเพศหญิงและเพศชายให้เท่าเทียมกัน

คำสำคัญ: การเห็นคุณค่าในตนเอง, ปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเอง, เด็กและเยาวชน

Thesis Title	SELF ESTEEM OF CHILD AND YOUTH IN JUVENILE VOCATIONAL TRAINING CENTRE
Author	Mr. Apiwat Kaenchampa
Degree	Master of Social Work
Faculty/ University	Social Administration Thammasat University
Thesis Advisor	Associate Professor Lek Sombat
Thesis Co-Advisor	Sodsai Khumsabanant, Ph.D.
Academic Year	2017

ABSTRACT

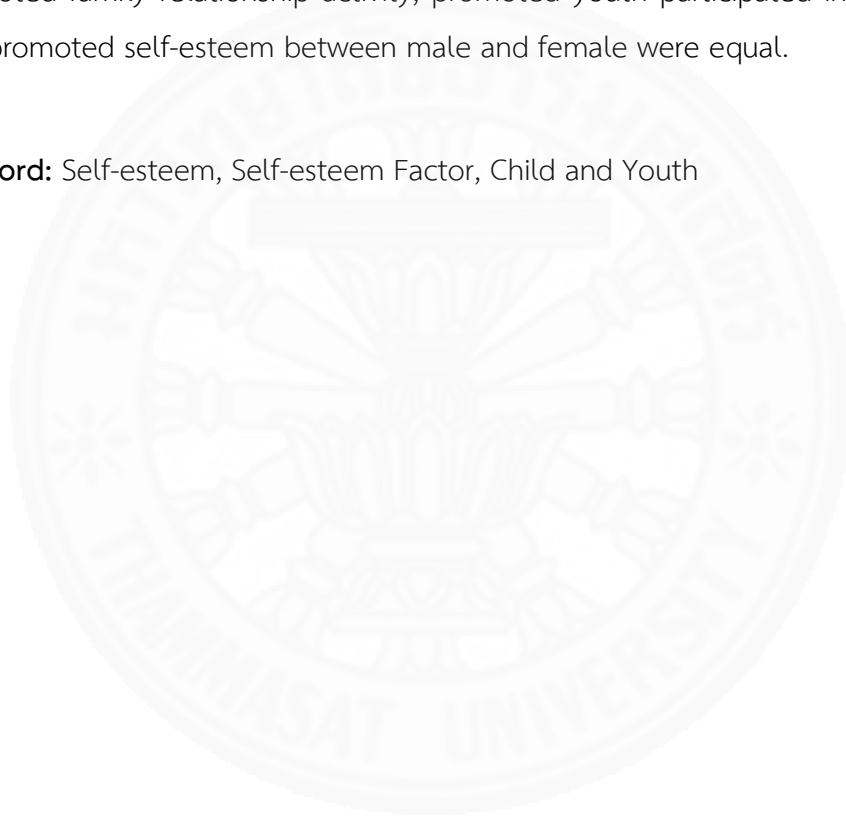
The purposes of this description research were 1) to investigate self-esteem of child and youth in eastern juvenile vocational training centre 2) to investigate internal and external factors related self-esteem of child and youth in eastern juvenile vocational training centre 3) to investigate relationships and difference between variables and self-esteem of child and youth in eastern juvenile vocational training centre. The sample group consisted of 169 juveniles. The data was analyzed using by frequency arithmetic mean, standard deviation, independent sample t-test and F-test. The statistical significance at 0.05 level was determined and Pearson product moment correlation coefficient. The statistical significance at 0.05 and 0.01. The findings were as follows.

Most the sample group was male who was age between 15-19 years old living with parents, intelligence quotient (IQ) was average, studied in junior high School, the relationship with same age, first prosecuted, training period between 1-3 years, had self-esteem was in moderate level. In the overview juvenile had opinion about internal factor related to self-esteem was in high level ($\bar{x}=3.60$), opinion about physical description was in high level ($\bar{x}=3.85$), and emotional condition was at least ($\bar{x}=3.40$). Juvenile has opinion about external factors related self-esteem in overview was in high level ($\bar{x}=3.67$), opinion about parent and member of family relationship

was in highest level ($\bar{x}=3.98$) and opinion about social and friends was at least ($\bar{x}=3.52$). The hypothesis testing show that difference gender has self-esteem in differences level, Female had higher level than male about self-esteem. The study of relationship show that internal and external factors related to positive self-esteem level that child and youth had opinion about internal and external factor was high. Their self-esteem was high.

Suggestion that should promoted internal factor youth development, promoted family relationship activity, promoted youth participated in their life goal and promoted self-esteem between male and female were equal.

Keyword: Self-esteem, Self-esteem Factor, Child and Youth

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ เล็ก สมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เข้าใจในการสื่อความหมายของผู้ศึกษาและยอมรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เล่มนี้ หลายครั้งที่ผู้ศึกษาได้ท่างหายจากการเขียนวิทยานิพนธ์เนื่องด้วยภาระงานต่างๆ อาจารย์ก็ยังเป็นห่วง คอยถามไถ่และกระตุ้นให้ผู้ศึกษาได้มีความก้าวหน้าในการเขียนวิทยานิพนธ์โดยเสมอมา ลูกศิษย์มีความซาบซึ้งใจอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลภรณ์ โคตรบึงแก ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติม ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ แม้ในบางครั้งผู้ศึกษาจะส่งงานให้อาจารย์ในระยะเวลา ที่กระชั้นชิด อาจารย์ก็ยังเมตตาในการอ่านงานและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งเรื่อยมา ขอกราบขอบพระคุณ ดร. สดใส คัมภีร์พจน์นันท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำในการค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติม รวมทั้งคอยติดตามความก้าวหน้าของงานวิทยานิพนธ์และให้กำลังใจผู้ศึกษามาโดยตลอด

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ประจำหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกๆ ท่าน ที่ได้ถ่ายทอดวิชาทอดวิชาความรู้ให้แก่ลูกศิษย์และจนสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ พี่ปอ นายอภิชาติ ภูพานิช พี่ชายผู้ใจดีที่เปรียบเสมือนอาจารย์ อีกท่านหนึ่ง ที่คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ สนับสนุนและแนะนำในทุกๆ เรื่องแก่น้องชายคนนี้ มาโดยตลอด ตั้งแต่ก่อนที่จะสมัครเข้ารับศึกษาจนกระทั่งจบการศึกษา

ผู้เขียนขอขอบคุณ พี่จูน ที่คอยกระตุ้นและกระตุ้นให้ผู้ศึกษาได้มีความก้าวหน้า ในการเขียนวิทยานิพนธ์อยู่เสมอ ขอขอบคุณพี่ ๆ นักสังคมสงเคราะห์ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 1 เพื่อนร่วมงานที่เข้าใจและให้กำลังใจผู้ศึกษาเรื่อยมา ขอขอบคุณพี่ปาร์ค กรมพินิจา ที่ช่วยเหลือ ในการค้นหาและส่งต่อข้อมูลต่างๆ ให้กับผู้ศึกษา ขอขอบคุณ พี่อาร์ท ที่ช่วยเหลือในการแปลเอกสาร บทคัดย่อ ขอขอบคุณพี่ก้องและพี่ทราย ที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามให้เป็นไป ด้วยความเรียบร้อย ขอขอบคุณ ของขวัญ ที่ช่วยเหลือในการนำส่งเอกสารเนื่องจากผู้ศึกษาทำงานอยู่ที่ จังหวัดระยอง จึงไม่สะดวกที่จะนำส่งเอกสารเองได้ในบางครั้ง และขอบคุณ ปาล์ม ที่ช่วยเหลือใน การแปลรหัสข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้เขียนขอขอบคุณพี่ผึ้ง พี่โอ้ และพี่ดวง เจ้าหน้าที่คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ที่คอย ติดต่อประสานงาน และแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาเสมอมา

ขอบคุณพี่สั้ม พี่ออย พี่นุ่น พี่เจน พี่ขวัญ พี่หญิง พี่พัช พี่งค์ และเพื่อน ส.ส.ม. 58 ทุกคนที่ร่วมด้วยช่วยกันในการศึกษา คอยส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และให้กำลังใจแก่กันและกันเสมอมา

และสุดท้ายที่ขาดไม่ได้และสำคัญที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และบุคคลในครอบครัวทุกๆ คน ที่ได้อบรมเลี้ยงดู ให้การสนับสนุนทั้งในเรื่องของงบประมาณและสง่ากำลังใจให้แก่ผู้ศึกษาเรื่องมาจนทำให้การศึกษาเล่าเรียนในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ

นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 มูลเหตุจูงใจในการศึกษา	6
1.3 วัตถุประสงค์	8
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	8
1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา	8
1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร	8
1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	8
1.6 สมมติฐานการวิจัย	9
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	10
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	11
2.1.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	12
2.1.2 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง	13
2.1.3 ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเอง	15
2.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง	16

2.1.5 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ	20
2.1.5.1 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง	20
2.1.5.2 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ	21
2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน	23
2.2.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	23
2.2.1.1 สิทธิในการมีชีวิตและการอยู่รอด	23
2.2.1.2 สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง	23
2.2.1.3 สิทธิในการพัฒนา	23
2.2.1.4 สิทธิในการมีส่วนร่วม	24
2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็กตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540	24
2.3 แนวคิดว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน	25
2.3.1 การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน	25
2.3.2 สาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน	26
2.3.2.1 สาเหตุจากภายในตัวเด็กและเยาวชนเอง	26
2.3.2.2 สาเหตุจากสภาพแวดล้อมภายนอกตัวเด็กและเยาวชน	27
2.3.3 แนวคิดเรื่องการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน	30
2.3.3.1 สาเหตุจากปัจจัยภายในตัวเด็กและเยาวชน	30
2.3.3.2 สาเหตุจากครอบครัว	31
2.3.3.3 สาเหตุจากสภาพแวดล้อมและสังคมของเด็ก	31
2.3.4 แนวคิดการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด	32
2.3.4.1 แนวคิดพื้นฐานการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด	32
2.3.4.2 การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด	33
2.3.4.3 การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชน	35
2.3.4.4 กิจกรรมบำบัด แก่ไข พ้นฟูเด็กและเยาวชน	38
2.4 ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
2.41 คุณค่าในตนเองและมองตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด	41
2.4.2 การแก้ไข พ้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด	42
2.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา	45

บทที่ 3 ระเบียบวิธีในการศึกษา	46
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	46
3.1.1 ประชากร	46
3.1.2 การสุ่มตัวอย่าง	46
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	47
3.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	48
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	49
3.5 การวิเคราะห์ การแปลผลและการกำหนดเกณฑ์ในการวัด	49
3.6 กระบวนการขอพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน	53
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
3.8 การนำเสนอผลการศึกษา	56
บทที่ 4 ผลการศึกษาและการอภิปรายผล	57
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	57
4.1.1 เพศ อายุ และสถานภาพครอบครัว	57
4.1.2 ความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ระดับการศึกษา และการคบเพื่อน	58
4.1.3 ประวัติการถูกดำเนินคดี และระยะเวลาการฝึกอบรม	59
4.2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	60
4.2.1 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านลักษณะทางกายภาพ	60
4.2.2 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน	62
4.2.3 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านภาวะทางอารมณ์	64
4.2.4 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านปัญหาสุขภาพจิต	66
4.2.5 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านค่านิยมส่วนบุคคล	68
4.2.6 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความทะเยอทะยาน	71
4.2.7 สรุปภาพรวมของปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง จำแนก รายองค์ประกอบ	73
4.3 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	74

4.3.1	ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความสัมพันธ์กับ พ่อแม่และสมาชิกในบ้าน	74
4.3.2	ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านโรงเรียนและ สังคม	78
4.3.3	ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสถานภาพสังคม	81
4.3.4	ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมและ กลุ่มเพื่อน	82
4.3.5	สรุปภาพรวมของปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง จำแนกรายองค์ประกอบ	85
4.4	ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale	85
4.4.1	แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อ ข้อความที่สะท้อนอัตมโนทัศน์ที่มีต่อตนเอง	86
4.4.2	แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 2 ความรู้สึกเห็น คุณค่าในตนเอง	91
4.4.3	แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 3 ความรู้สึกต่อ อัตมโนทัศน์	93
4.4.4	สรุปภาพรวมของระดับการเห็นคุณค่าในตนเองตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale จำแนกรายองค์ประกอบ	97
4.5	การทดสอบสมมุติฐาน	98
4.5.1	สมมุติฐานที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกันมี ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน	98
4.5.1.1	การเปรียบเทียบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน ของเพศชายและเพศหญิง	99
4.5.1.2	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับระดับการเห็นคุณค่า ในตนเองของเด็กและเยาวชน	99
4.5.1.3	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพครอบครัวกับ ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	100
4.5.1.4	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความสามารถทาง สติปัญญา (IQ) กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและ เยาวชน	101

4.5.1.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับระดับ การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	102
4.5.1.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการคบเพื่อนกับระดับ การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	103
4.5.1.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประวัติการถูกดำเนินคดีกับ ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	104
4.5.1.8 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาการฝึกอบรมกับ ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	105
4.5.2 สมมุติฐานที่ 2 ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับ การเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกัน	108
4.5.3 สมมุติฐานที่ 3 ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับ ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกัน	112
4.6 การอภิปรายผลการศึกษา	115
4.6.1 การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและ เยาวชนภาคตะวันออก	115
4.6.2 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก	115
4.6.3 ความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับการเห็นคุณค่าใน ตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออก	120
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	122
5.1 สรุปผลการศึกษา	122
5.1.1 การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก และเยาวชนภาคตะวันออก	122
5.1.2 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก	123
5.1.3 ความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับการเห็นคุณค่าใน ตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออก	124

	(12)
5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	125
5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	125
รายการอ้างอิง	126
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือรับรองการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในคน	131
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการศึกษา	132
ประวัติผู้เขียน	142

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	สถิติคดีของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2559 จำแนกตามฐานความผิด	2
4.1	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพครอบครัว	58
4.2	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ระดับการศึกษา และการคบเพื่อน	59
4.3	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประวัติการถูกดำเนินคดี และระยะเวลาการฝึกอบรม	60
4.4	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประวัติการถูกดำเนินคดี และระยะเวลาการฝึกอบรม	61
4.5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน	64
4.6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านภาวะทางอารมณ์	66
4.7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต	68
4.8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านค่านิยมส่วนบุคคล	70
4.9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความทะเยอทะยาน	72
4.10	ภาพรวมค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	74
4.11	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่ และสมาชิกในบ้าน	77
4.12	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านโรงเรียนและสังคม	80

4.13	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ต่อปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสถานภาพทางสังคม	82
4.14	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ต่อปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน	84
4.15	ภาพรวมค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอก ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	85
4.16	จำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อข้อความที่สะท้อนอัตมโนทัศน์ที่มี ต่อตนเอง	88
4.17	จำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 2 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง	92
4.18	จำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 3 ความรู้สึกต่ออัตมโนทัศน์	96
4.19	จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างต่อระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale	98
4.20	การเปรียบเทียบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนของเพศชาย และเพศหญิง	99
4.21	จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างอายุกับระดับการเห็นคุณค่า ในตนเองของเด็กและเยาวชน	100
4.22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างอายุกับระดับการเห็นคุณค่า ในตนเองของเด็กและเยาวชน	100
4.23	จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับ การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	101
4.24	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับ การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	101
4.25	จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างความสามารถทางสติปัญญา (IQ) กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	102
4.26	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างความสามารถทางสติปัญญา (IQ) กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	102
4.27	จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างระดับการศึกษากับระดับ การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	103

4.28	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างระดับการศึกษากับระดับ การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	103
4.29	จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างการคบเพื่อนกับระดับ การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	104
4.30	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างการคบเพื่อนกับระดับ การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	104
4.31	จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างประวัติการถูกดำเนินคดีกับ ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	105
4.32	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างประวัติการถูกดำเนินคดีกับ ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	105
4.33	จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างระยะเวลาการฝึกอบรมกับ ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	106
4.34	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างระยะเวลาการฝึกอบรมกับ ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	106
4.35	สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและ เยาวชน	108
4.36	สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชน กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	111
4.37	สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชน กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	114
4.38	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนของเด็กและ เยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน	114

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กและเยาวชนนับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่ง เนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในภายภาคหน้า เด็กและเยาวชนจึงควรได้รับการปกป้องดูแลตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา เมื่อภายหลังคลอดก็ควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ อย่างเต็มที่และสม่ำเสมอจากครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถปรับตัวและอาศัยอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (คณิศร วิหคมาตย์, 2552, น. 1) แต่อย่างไรก็ตามสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้วิถีชีวิตมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปเกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคม ทำให้เกิดการแข่งขันทั้งทางด้านการศึกษา การทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของชีวิต การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมอย่างรวดเร็วนี้ทำให้โครงสร้างทางสังคมเปลี่ยนไปในลักษณะที่ขาดความสมดุลในการพัฒนา ส่งผลให้สถาบันหลักทางสังคมเกิดความอ่อนแอสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมถอยด้านจิตใจและจริยธรรมก่อให้เกิดอาชญากรรมลักษณะใหม่ๆ ที่สลับซับซ้อนมากขึ้น (พรพรรณ มากบุญ, 2555, น. 1) โดยเฉพาะในกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งมักมุ่งเน้นในเรื่องความรุนแรงและค่านิยมที่เน้นวัตถุมมากกว่าคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้พบกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่วัยรุ่นแสดงออกถึงพฤติกรรมความรุนแรงบ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการยกพวกตีกัน การมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การลักขโมย จี้ปล้น ช่มชู้ อนาคต การทำแท้งและการก่อความไม่สงบต่อสังคมส่วนรวม (กรมสุขภาพจิต, 2547, น. 7)

จากสภาพปัญหาดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น พบว่าปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกประเทศทั่วโลกกำลังประสบปัญหาอยู่ โดยพฤติกรรมในการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีตั้งแต่คดีที่ไม่มีความรุนแรง อาทิ การลักเล็กขโมยน้อย ไปจนถึงคดีที่มีความรุนแรง เช่น การจำหน่ายยาเสพติด การฆ่าคนตาย เป็นต้น พฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนดังกล่าวส่งผลร้ายให้เกิดภัยอันตรายทั้งต่อตัวเด็กและเยาวชนเองและความสงบสุขของสังคมส่วนรวม ซึ่งเห็นได้จากปรากฏการณ์ทางสังคมที่ถูกนำเสนอผ่านข่าวสารผ่านทางหนังสือพิมพ์และหน้าจอโทรทัศน์อยู่อย่างต่อเนื่องอีกทั้งสถานการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนและลักษณะการกระทำผิดที่มีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ โดยจะเห็นได้จาก

สถิติคดีของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี โดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2559 ของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (ตามตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1

สถิติคดีของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2559 จำแนกตามฐานความผิด

หน่วย : คดี

ฐานความผิด	จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดี				
	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	6,800	7,260	7,208	6,874	5,960
ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	4,086	4,263	3,759	4,200	4,170
ความผิดเกี่ยวกับเพศ	1,576	1,636	1,383	1,498	1,432
ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและการปกครอง	1,034	1,241	866	887	861
ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	14,773	15,530	16,508	13,884	12,406
ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและ วัตถุระเบิด	2,274	2,613	3,252	2,807	2,248
ความผิดอื่นๆ	3,733	4,220	3,561	3,470	3,279
รวม	34,276	36,763	36,537	33,620	30,356

หมายเหตุ. จาก รายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2559, โดย กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.

จากข้อมูลในตารางที่ 1.1 สถิติคดีของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2559 จำแนกตามฐานความผิดพบว่า ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2559 เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ รองลงมาคือ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ตามลำดับ

เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเหล่านี้ ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งแต่เดิมการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีรากฐานจากทฤษฎีการลงโทษของผู้ใหญ่ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่จะมุ่งเน้นที่การลงโทษต่อผู้กระทำผิดเพียงอย่างเดียวและสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมเสนอให้ใช้การลงโทษเป็นเครื่องมือช่วยยับยั้งการกระทำผิดและเป็นการป้องกันอาชญากรรม (สุดสงวน สุธีสร, 2541, น. 39-40, อ้างถึงใน คณิงนิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 3) การลงโทษจึงเป็นไปเพื่อการแก้แค้นแก่ผู้กระทำผิดให้สาสม ต่อมาอิทธิพลของแนวความคิดสำนักอาชญาวิทยาที่ดั้งเดิมทำให้มีการปรับเปลี่ยนทั้งในด้านแนวความคิด ปรัชญา จุดมุ่งหมายและวิธีการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเป็นการลงโทษร่วมกับการแก้ไข บำบัดและฟื้นฟูผู้กระทำผิดมากขึ้น จึงสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของสังคมหรือพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับผู้อื่นและสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติและส่งผลให้มีการแยกการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนออกจากการพิจารณาคดีของผู้ใหญ่ (สุดจิต เจนนพกาญจน์, 2546, น. 51, อ้างถึงใน คณิงนิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 3) และแนวคิดในการมองกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดนั้น ถือว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดไม่ใช่อาชญากร (พิมลพรรณ สุวรรณโณ, 2548, น. 1, อ้างถึงใน คณิงนิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 3)

จากแนวคิดในการมองเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในฐานะมนุษย์ที่มีคุณค่าและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ อีกทั้งกระแสของกระบวนการยุติธรรมในสากลที่ได้เน้นการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูมากกว่าการลงโทษ จึงทำให้ประเทศไทยได้เกิดกฎหมายที่เน้นและให้ความสำคัญกับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิให้กับเด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นผู้กระทำและผู้เสียหาย อาทิ การปรับแก้กฎหมายพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ 20 พ.ศ. 2542 ที่มีสหวิชาชีพเข้ามามีส่วนในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการสอบปากคำ การมีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และการมีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 นั้นเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการบัญญัติให้จัดตั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ครบทุกจังหวัดเพื่อเป็นการคุ้มครองให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนั้นได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมและไม่ปะปนกับผู้ใหญ่และในที่สุดปัจจุบันได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ที่มีบทบัญญัติหลายประการที่ได้ให้การปกป้อง คุ้มครองเด็กและเยาวชนที่เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรม และเน้นในการให้โอกาสในการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูมากกว่าการลงโทษโดยกำหนดให้มีมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาเพื่อไม่ให้เด็กและเกิดรอยมลทินประทับ (Stigma) จากการที่ก้าวพลาดจนกระทำความผิดและถูกดำเนินคดี ด้วยเหตุนี้เองจึงส่งผลให้การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมต้องดำเนินการตามพันธกิจด้านการส่งเสริมการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน (อภิญญา เวชยชัย, ม.ป.ป., น. 15)

ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้นจำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ปัจจัยในการกระทำผิดเนื่องจากสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้นมีอยู่มากมายหลายปัจจัย และสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้นเป็นสาเหตุเฉพาะบุคคล ซึ่งบางคนอาจมีเพียงสาเหตุเดียวในขณะที่บางคนก็มีหลายสาเหตุประกอบกัน อย่างไรก็ตามเราสามารถแยกแยะสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเป็น 2 สาเหตุใหญ่ๆ ด้วยกัน ได้แก่ 1. สาเหตุจากสิ่งที่อยู่รอบข้าง ตัวเด็กและเยาวชน อาทิ ครอบครัว สถานที่อยู่อาศัย บุคคลรอบข้าง สถานเริงรมย์ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ การขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น หรือบังเกิดความวุ่นวายในสังคม และ 2. สาเหตุที่เกิดจากตัวเด็กและเยาวชนเอง อาทิ ความผิดปกติทางร่างกาย หรือ จิตใจ หรือเกิดจากพันธุกรรมของเด็กและเยาวชน ซึ่งสาเหตุทั้ง 2 ประการข้างต้นนั้น จะเห็นว่าสาเหตุจากสิ่งรอบข้าง ตัวเด็กและเยาวชนนั้นมีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอย่างมากทั้งการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและความผันผวนทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งส่งผลให้สถาบันครอบครัวไม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง สถาบันทางการศึกษา สถาบันศาสนา หรือชุมชน เข้ามามีบทบาทแต่ก็ไม่สามารถทดแทนได้ ทั้งที่ช่วงวัยเด็กและเยาวชนเป็น ช่วงที่มีความเปราะบางเป็นอย่างมาก ฉะนั้น นับวันสถานการณ์เด็กและเยาวชน ที่เข้าสู่ชั้นวิกฤติและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไม่ว่าปัญหาด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ เด็กเร่ร่อน เด็กประพฤติดนไม่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น และมีอัตราการกระทำผิดเพิ่มขึ้น รวมทั้งแนวโน้มอายุเฉลี่ยผู้กระทำความผิดก็ลดลงไปด้วย (พินลพวรรณ สุวรรณโณ และคณะ, 2548, น. 2)

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าสาเหตุในการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้น เกิดจากปัจจัยหลายประการ มีการอธิบายถึงสาเหตุในการกระทำความผิดที่หลากหลาย ได้แก่ สาเหตุจากปัจจัยภายนอกตัวเด็กและเยาวชน อาทิ สาเหตุจากครอบครัว สาเหตุทางเศรษฐกิจ สาเหตุจากสภาพแวดล้อม เป็นต้น และปัจจัยภายในตัวเด็กและเยาวชนเอง อาทิ ความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา เป็นต้น อีกทั้งเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำผิดนั้นอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วงวัยที่ถือว่าเป็นวัยวิกฤติที่มีภาวะอารมณ์แปรปรวนสูง วุฒิภาวะทางอารมณ์ยังไม่สมบูรณ์ มีความสับสนในการวางบทบาทของตนเองในสังคม ขาดทักษะและประสบการณ์ในการเผชิญปัญหา นอกจากนี้ วัยรุ่นยังเป็นวัยที่ค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง ต้องการอิสระจากครอบครัว ต้องการเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ตลอดจนความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น หากเด็กและเยาวชนไม่สามารถปรับตัวได้เท่าทันกับสถานการณ์ก็อาจเป็นเหตุต่อการก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนเองและสังคมได้

เมื่อพิจารณาถึงงานวิจัยและผลการศึกษาต่างๆ จะพบว่า ได้มีการนำสาเหตุและปัจจัยต่างๆ มาใช้ในการอธิบายการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนทั้งในทางชีววิทยา จิตวิทยา และสังคมวิทยา โดยสาเหตุส่วนใหญ่ที่ถูกนำมาอธิบายก็คือ การคบเพื่อน สัมพันธภาพในครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมบริเวณที่อยู่อาศัย ตลอดจนความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

(ดวงกมล สังสกุลณีย์, 2552, น. 4) ซึ่งนอกจากสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่กล่าวมาในข้างต้นแล้วนั้นยังมีสาเหตุประการสำคัญที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเลือกที่จะกระทำผิดหรือไม่กระทำผิด กล่าวคือ สภาพแวดล้อมภายในตนเองของเด็กและเยาวชน อันได้แก่ ความรู้สึก การรับรู้ การให้ความหมาย การตีความและการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งมีผลต่อการมองตนเองและดำเนินพฤติกรรมทั้งในทางที่ดีหรือไม่ดี (คณิงิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 1)

จึงกล่าวได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นปัจจัยสำคัญในการปรับตัวทางอารมณ์ สังคม และการเรียนรู้สำหรับบุคคล เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถต่อสู้กับปัญหา ฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตได้ การเห็นคุณค่าในตนเองนี้ไม่สามารถเกิดขึ้นเองได้ หากแต่เกิดจากการประเมินคุณค่าในตนเอง การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น จากนั้นเด็กและเยาวชนจึงจะยอมรับและนับถือตนเอง (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2543, น. 16-17) เด็กที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะสามารถเผชิญปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านเข้ามาในชีวิต สามารถยอมรับสถานการณ์ที่ทำให้ตนเองผิดหวังและท้อใจด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยความหวังและความกล้าหาญ จึงเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จ มีความสุขสามารถดำรงชีวิตตามที่ตนเองปรารถนาได้เป็นอย่างดี การเห็นคุณค่าในตนเองมีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่นมีความสามารถ มีเกียรติ มีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีประโยชน์ต่อสังคม สิ่งเหล่านี้เปรียบเสมือนพลังที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตด้วยความมั่นใจ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยอมรับตนเองหรือรู้สึกว่าคุณค่าในตนเอง เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลมีกำลังใจ มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสามารถทำให้เกิดพัฒนาการแห่งการปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีความเข้มแข็งทางด้านจิตใจและสามารถช่วยเหลือตนเองรวมทั้งบุคคลรอบข้างได้อีกด้วย (กชกร ศรีสัมพันธ์, 2537, น. 1)

การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนเปรียบเสมือนพลังที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ด้วยความมั่นใจ เป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถปรับตัวในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นตัวกระตุ้นที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสมทั้งในเรื่องสติปัญญา ทักษะที่ความสามารถในด้านต่างๆ บุคคลสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมได้จากประสบการณ์และการฝึกฝนอบรม ซึ่งเกิดขึ้นจากวงจรของชีวิตประจำวันในสังคม โดยเริ่มต้นตั้งแต่สถาบันครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของมนุษย์ เพราะทุกคนต้องได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวตั้งแต่กำเนิด การอบรมเลี้ยงดูเป็นการแสดงออกของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อการแสดงออกของบุตรโดยตรง หากผู้ปกครองให้ความรัก ความอบอุ่น อบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลร่วมกันระหว่างบิดามารดาบุตรก็จะเกิดความอบอุ่น มีความรักใคร่ปรองดองกันในครอบครัว กล้าแสดงความคิดเห็น มีความมั่นคงทางอารมณ์และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ ความรักความสนิทสนมกลมเกลียวกันในครอบครัว เป็นพื้นฐานสำคัญที่คอยโน้มน้าวให้สมาชิก

ในครอบครัวมีความรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นร่วมกันและส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวมีความสุข

1.2 มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและถูกจับกุม เมื่อศาลพิจารณาพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จะเข้ามาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทั่วประเทศมีทั้งหมด 19 แห่ง ทำหน้าที่ในการรับเด็กและเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลว่ากระทำความผิดและควรถูกควบคุมตัวไว้เพื่อให้การฝึกอบรม โดยมีระยะเวลาการฝึกอบรมที่แตกต่างกันออกไปตามศาลกำหนด

กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนมองว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่ควรได้รับการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาอย่างใกล้ชิดและเหมาะสม เพื่อให้พวกเขาสามารถกลับมาเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศอีกครั้ง เพราะหากกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนมุ่งเพียง แต่การจับกุมและควบคุมเด็กและเยาวชนเพียงอย่างเดียว หรือเป็นกระบวนการที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ก็จะส่งผลให้เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะกลับมากระทำผิดซ้ำอีกเนื่องจากสาเหตุในการกระทำผิดไม่ได้รับการแก้ไขอย่างแท้จริง

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีนโยบายที่เน้นการใช้กระบวนการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูในการดูแลเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและเข้าสู่กระบวนการฝึกอบรมมากขึ้น เห็นได้จากการที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ในการดูแลเยาวชน ได้แก่ การดำเนินโครงการพัฒนาระบบการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (IRC) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนานวัตกรรมในการดูแลเด็กและเยาวชนที่เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมให้มีการร้อยเรียงกระบวนการตั้งแต่การจัดทำแผนการบำบัดตามสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กที่ชัดเจนและทำได้จริง โดยจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่เด็กและเยาวชนเข้าสู่ศูนย์ฝึกและอบรม จนกระทั่งได้รับการปล่อยตัวกลับคืนสู่ชุมชน และจัดให้มีระบบให้การติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง เน้นการประคับประคองให้เด็กและเยาวชนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติภายหลังการปล่อยตัว ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาพฤติกรรมและการกระทำผิดซ้ำ (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, ฝ่ายประชาสัมพันธ์, 2558, น. 12) ซึ่งได้ทำการพัฒนาและนำร่องที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 และขยายการดำเนินงานไปยังศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านบี๊ ซึ่งเป็นศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่ดูแลเด็กและเยาวชนของ

ภาคตะวันออก โดยให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (Individual Routing Counselor) หรือ IRC จัดทำแผนให้คำปรึกษาแนะนำ ติดตามดูแลเด็กและเยาวชนเฉพาะรายตั้งแต่เริ่มเข้ามาในศูนย์ฝึกและอบรม ตลอดจนการประสานเครือข่ายสถานศึกษา สถานประกอบการและหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน เพื่อเป็นหน่วยรองรับและติดตามการใช้ชีวิตและการทำงาน การศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 ปี เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขและสุขภาวะที่ดีภายหลังปล่อย

อย่างไรก็ตามเด็กและเยาวชนที่อยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกยังถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีแนวโน้มจะกลับมากระทำผิดซ้ำได้อีก เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ยังคงเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นเหตุทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำได้ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายในตัวเด็กและเยาวชนเอง ครอบครัว หรือสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หากเด็กและเยาวชนยังขาดการเห็นคุณค่าในตนเอง ขาดการยอมรับตนเอง ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ก็ย่อมส่งผลให้เด็กและเยาวชนขาดแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และเนื่องจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนั้นยังมีไม่มากนัก อีกทั้งการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ยังไม่เคยมีผู้ใดศึกษาในพื้นที่ของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในเขตภาคตะวันออกมาก่อน ผู้ศึกษาซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในเขตภาคตะวันออก จึงมีความสนใจที่จะทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนเพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนารูปแบบการจัดทำแผนการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ให้เกิดความครอบคลุมและตรงตามประเด็นปัญหาของเด็กและเยาวชนแบบเฉพาะรายมากยิ่งขึ้นต่อไป

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีใจหาคำถามในการวิจัยครั้งนี้ว่า เด็กและเยาวชนเห็นคุณค่าของตนเองมากน้อยอย่างไร และมีปัจจัยอะไรที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกจึงได้ดำเนินการศึกษาเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก ซึ่งการศึกษานี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนแบบเฉพาะราย เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก สามารถออกไปใช้ชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติสุขและป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนต่อไป

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าในตนเองแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน แนวคิดว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขตภาคตะวันออก ได้แก่ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านบึง ทั้งหมดจำนวน 306 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มีนาคม 2560)

1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ (Self-Concept) มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และความรู้สึกต่ออัตมโนทัศน์ (Self-Concept) ในภาพรวมตามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและความรู้สึกที่มีต่อตนเอง โดยสามารถตัดสินใจได้ว่าภาพของตนเองมีลักษณะเป็นอย่างไร และสามารถประเมินการมองเห็นตนเองได้

ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนกระทำผิด ซึ่งแบ่งออกเป็นปัจจัยทั้งภายในและภายนอก

ปัจจัยภายใน หมายถึง องค์ประกอบที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนกระทำผิด ได้แก่

1. ลักษณะทางกายภาพ
2. ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน
3. ภาวะทางอารมณ์
4. ผู้ที่มีปัญหาและผู้ป่วยทางจิต
5. ค่านิยมส่วนบุคคล
6. ความทะเยอทะยาน

ปัจจัยภายนอก หมายถึง องค์ประกอบภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการได้รับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนกระทำผิดจากผู้อื่น ได้แก่

1. ความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน
2. โรงเรียนและสังคม
3. สถานภาพทางสังคม
4. สังคมและกลุ่มเพื่อน

เด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กและเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 10-24 ปี ที่ศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว มีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เข้าฝึกอบรม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านบึง ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่ผ่านกระบวนการจำแนกและฝึกอบรมมาแล้วมากกว่า 1 เดือน ขึ้นไป

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน หมายถึง หน่วยงานในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ซึ่งทำหน้าที่ในการรับเด็กและเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลว่ากระทำความผิดและควรถูกควบคุมตัวไว้เพื่อให้การฝึกอบรม โดยมีระยะเวลาการฝึกอบรมที่แตกต่างกันออกไปตามที่ศาลกำหนด ในที่นี้หมายถึง ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 จังหวัดระยอง และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ความสามารถทางสติปัญญา (IQ) หมายถึง ความสามารถเฉพาะของเด็กและเยาวชนแต่ละบุคคลที่ใช้ในการคิดอย่างมีเหตุผล มีการคิดเชิงนามธรรม รวมถึงความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา และปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.6 สมมติฐานการวิจัย

1. เด็กและเยาวชนที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน

2. ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน
3. ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก
2. ทราบถึงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก
3. ทราบถึงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่มีเกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก
4. เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออก” ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าในตนเอง

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

2.1.2 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง

2.1.3 ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตัวเอง

2.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

2.1.5 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

2.2.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็กตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

2.3 แนวคิดว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

2.3.1 การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

2.3.2 สาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

2.3.3 แนวคิดเรื่องการทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

2.3.4 แนวคิดการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

2.4 ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 คุณค่าในตนเองและการมองตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

2.4.2 การแก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

2.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าในตนเอง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองมีการอธิบายไว้แตกต่างกัน ทฤษฎีการมองเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วย ปัจจัยที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ระดับการมองเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งแบ่งออกเป็นระดับการมองเห็นคุณค่าในตนเองระดับต่ำ และระดับสูง รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนเอง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง (Coopersmith, 1984, p. 5 อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 15) การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของอัตมโนทัศน์เป็นปริมาณคุณค่าที่เราให้กันตนเอง ซึ่งได้จากการเรียนรู้จากผู้อื่นและกลายเป็นส่วนสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลอื่นยอมรับในตัวเราได้อย่างไร หรือความคิดเห็นของเรามองเห็นจากการที่ผู้อื่นเห็นคุณค่าในตัวเรา (Lindgen, Clay & Harver, 1981, p. 238, อ้างถึงใน พจนารถ สารพัด, 2546, น. 18)

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2551, น. 119-122) ได้อธิบายแนวคิดของ มาสโลว์ ไว้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์ทุกรูปแบบเกิดจากแรงจูงใจของตัวเอง แรงจูงใจต่างกัน ทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพไม่เหมือนกันซึ่งแบ่งเป็น 5 ลำดับขั้นตอน โดยแรงจูงใจลำดับพื้นฐานต้องได้รับการตอบสนองก่อนแรงจูงใจขั้นต่อไปจึงจะพัฒนาตามลำดับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แรงจูงใจลำดับที่ 1 มนุษย์ต้องได้รับการตอบสนองทางสรีระวิทยาขั้นพื้นฐานก่อน ได้แก่ ปัจจัย 4 อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคและอื่นๆ แล้วจึงพัฒนาความต้องการประเภทอื่นๆ ตามมาแต่ถ้าความต้องการอันดับแรกยังไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ แรงจูงใจประเภทอื่นๆ ก็ยากที่จะเกิดขึ้นได้

แรงจูงใจลำดับที่ 2 เป็นความต้องการความปลอดภัยแก่ตนเองและทรัพย์สิน ถ้าขั้นนี้ไม่ได้รับการตอบสนอง มนุษย์จะเกิดอาการหวาดผวาก่อให้เกิดความกลัวในสิ่งอื่นๆ ตามมาทั้งร่างกายและจิตใจ

แรงจูงใจลำดับที่ 3 ความต้องการเป็นเจ้าของ เช่น ความรู้สึกที่ตนเองมีชาติตระกูล มีครอบครัว มีครู มีโรงเรียน มีสถาบัน ฯลฯ กับความต้องการที่จะรักและรักผู้อื่น เช่น ต้องการให้มีคนห่วงใยในตนและตนต้องการห่วงใยคนอื่นด้วยเช่นกัน อาทิ การเลี้ยงดูบุตร การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

แรงจูงใจลำดับที่ 4 การแสวงหาและรักษาศักดิ์ศรีเกียรติยศ ความมีหน้ามีตา เช่น มีชื่อเสียง มีการนับถือตนเองและเคารพตนเองกับการได้รับการนับถือจากผู้อื่นอย่างจริงจัง

แรงจูงใจลำดับที่ 5 เป็นการตระหนักรู้ในความสามารถของตนและประพฤติดตนตามความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อื่นและสังคมส่วนรวม อันจะนำไปสู่การเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์

โรเจอร์ (Rogers, 1979, อ้างถึงใน สุภาพ ไทยแท้, 2540, น. 35) เชื่อว่ามนุษย์มีอิสระเสรีภาพมีธรรมชาติใฝ่ดี มีความปรารถนาดีที่จะรู้จักตนเองอย่างแท้จริง มีความรับผิดชอบต่อชีวิตและการกระทำของตน มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาชีวิตของตนเอง และตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ถ้าอยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวยก็จะสามารถพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ และมุ่งไปสู่การรู้จักตนเองอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ โรเจอร์ ยังกล่าวถึง คุณค่าในตนเอง ในแง่ของการประเมินตนเองระหว่างตัวตนที่แท้จริง กับตัวตนเอง ตามอุดมคติ ดังนี้

1. บุคคลที่มองเห็นตนเองตรงกับความเป็นจริงนี้ มักมองเห็นตนตามอุดมคติที่ค่อนข้างเป็นไปได้ ทำให้ชีวิตของเขาเป็นไปอย่างมีความมุ่งหวัง กระตือรือร้นและได้ดังตามใจที่หวังไว้เสมอ เขาจึงมีความพึงพอใจในตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ความพึงพอใจในผู้อื่นได้ นั่นคือการมองเห็นตนเองและผู้อื่นในทางที่ดีและนำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเองสูงไปด้วย

2. บุคคลที่มองเห็นตนเองสูงกว่าตัวตนตามความเป็นจริง มักมีแนวโน้มที่จะมองเห็นตนเองตามอุดมคติอย่างเพ้อฝัน ไม่มีทางที่จะดำเนินไปสู่ความสำเร็จ ฉะนั้นจึงมักทำอะไรไม่สมหวังเสมอแล้วก็โทษอื่นหรือสถานการณ์อื่นว่าเป็นต้นเหตุของความไม่สมหวังนั้นๆ

3. บุคคลที่มองเห็นตนเองต่ำกว่าความเป็นจริง มักเป็นผู้ที่ยอมแพ้ ถดถอย ไม่ได้ใช้ศักยภาพและคุณสมบัติที่มีตามความเป็นจริง จึงมีแนวโน้มที่จะวาดภาพตนในอุดมคติต่ำลงไปอีก เพราะไม่เชื่อมั่นในความสามารถและศักยภาพของตน อันจะนำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลงไปอีก

4. บุคคลที่มีสุขภาพจิตดีย่อมเห็นคุณค่าตนเอง ยอมรับตนเอง สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง เปิดตนเองออกไปสู่ประสบการณ์ใหม่ๆ สามารถรับรู้ความต้องการที่เกิดขึ้นทั้งภายนอกและภายในตนเองได้ มีความรู้เกี่ยวกับตนเองและสามารถนำประสบการณ์ต่างๆ มาพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ที่สร้างสรรค์ ทั้งต่อตนเองและต่อสังคม ความเป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่

2.1.2 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง

โรเจอร์ และคณะ (Rogers et. al., 1986, p. 117, อ้างถึงใน วิภาพร มาพบสุข, 2542, น. 402) กล่าวว่า แนวคิดการมองเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) เป็นการพิจารณาการตัดสินคุณค่าของตนเองตามประสบการณ์ ความรู้สึก ทักษะคติ ที่มีต่อตนเอง ทั้งด้านสูงและด้านต่ำ ซึ่งการมองเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของมโนภาพแห่งตนหรือตนที่มองเห็นตนเอง (Self-Concept) หมายถึง ภาพของตนเองที่เห็นว่าตนเองเป็นคนอย่างไร คือใคร มีความรู้ความสามารถ ลักษณะตนอย่างไร เช่น คนสวย คนเก่ง คนร่ำรวย คนด้อยวาสนา คนช้ำอาย ช่างพูด เก็บตัว เจ้าระเบียบ เป็นคนเจ้าอารมณ์ ฯลฯ โดยทั่วไปคนรับรู้มองเห็นตนเองหลายแง่มุม อาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือภาพที่คนอื่นเห็น เช่น คนที่ชอบเอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่นอาจไม่เคยนึกว่าตนเองเป็นบุคคลประเภทนั้น

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามความหมายของคำว่า “การมองเห็นคุณค่าในตนเอง” (Self Esteem) ซึ่งมีความหมายหลากหลาย ผู้ศึกษาได้รวบรวมความหมายที่มีอยู่ในนิยามไว้ดังนี้

Stephes C. Jones (1982, pp. 154-155, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 14) หลักของทฤษฎีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง คือ การที่ปัจเจกบุคคลมีความต้องการที่จะเพิ่มการประเมินค่าในตนเองให้สูงขึ้น เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ให้สมกับความสามารถและความเป็นจริงของตัวเขา โดยจะสนใจการประเมินค่าความรู้สึกของตนเองมากกว่าจะสนใจในการประเมินค่าจากคนอื่น ๆ ก็จะเป็นทางหนึ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองขึ้นมา นอกจากนี้ การที่มีความต้องการเปลี่ยนแปลงตนเองหรือมีประสบการณ์ที่ผิดหวัง หรือเกิดจากการเปลี่ยนแปลงตามช่วงวัยก็มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งคนที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีการเคารพความต้องการของตนเองมากกว่าคนที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ความต้องการความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของปัจเจกบุคคลเป็นการตอบสนองต่อข้อมูลตอบกลับจากกลุ่มเฉพาะบุคคลจากพฤติกรรมของเขาและการตอบรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ผลลัพธ์ที่ได้จากการสัมผัสและเผชิญกับปัญหาทั้งหลายทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคม รวมทั้งข้อมูลคำแนะนำจากผู้อื่นว่าเหมือนกับที่เขาคาดหวังไว้หรือการกระทำของเขาที่ถูกประเมินค่าตนเองจากการสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยทั่วไปบุคคลหนึ่งคาดหวังให้คนอื่นตอบสนองและสนับสนุนในเชิงบวกในการประเมินคุณค่าในตนเอง

Coopersmith (1967, p. 5, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 15) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณค่าในตนเอง แสดงหรือบ่งชี้ทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเองในการยอมรับหรือไม่ยอมรับตนเองและแสดงถึงขอบเขตของความเชื่อที่บุคคลมีความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่าในตนเอง อีกทั้ง Coopersmith (1967, p. 94, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 14) ยังกล่าวถึง การมองเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลใดๆ ก็ตามนั้นมีความเกี่ยวข้องกับภูมิหลังทางสังคมของบุคคลผู้นั้นด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างการมองเห็นคุณค่าในตนเองกับภูมิหลังกับชนชั้นทางสังคม ผู้ที่มีตำแหน่งทางสังคมสูงก็มักจะมีการมองเห็นคุณค่าในตนเองสูงตามไปด้วย ในขณะที่กลุ่มคนผู้มีตำแหน่งทางสังคมในระดับชนชั้นกลางถึงผู้ใช้แรงงานก็มักจะมองเห็นคุณค่าในตนเองต่ำตามไปด้วย

Glen Stenhouse (1994, pp. 7-12, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 14-15) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นพลังที่ได้รับจากพ่อแม่ให้แก่เด็กๆ ผู้เป็นลูกของพวกเขา แต่การเห็นคุณค่าในตนเองไม่ใช่สิ่งที่ได้รับมาจากกรรมพันธุ์ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาจากประสบการณ์ส่วนบุคคล และก่อตัวเป็นรูปเป็นร่างขึ้นตามกาลเวลาที่เปลี่ยนไปพร้อมกับการรับประสบการณ์ใหม่ๆ ในชีวิตของแต่ละคน พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญผู้หนึ่งที่จะเป็นผู้สร้างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของลูกๆ ให้เกิดขึ้น ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้าหากว่าพวกเรามีความรู้สึกต่างๆ ไป เกี่ยวกับตนเองว่าพอใจได้ และตัวเราสามารถจัดระดับตนเอง เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นว่าอยู่ในระดับดี สามารถบอกถึงส่วนที่ดีของตนเองได้ มีอัตมโนทัศน์

ในแง่ที่ถือว่าเป็นคนที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง ส่วนพวกคนที่เห็นว่าโดยทั่วไปแล้วจัดตัวเองว่าอยู่ในระดับผู้ล้มเหลวมองตนเองในแง่ไม่ดี มีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองว่าไม่ดีไม่ได้เรื่อง เป็นกลุ่มผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

Maslow (n.p., อ้างถึงใน อภริตี ประสาทภรณ์, 2545, น. 22) กล่าวว่า การมองเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความปรารถนาของบุคคลที่ต้องการให้บุคคลอื่นยกย่องชมเชยและให้เกียรติในคุณค่าของตนเอง นำมาสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม อาสาสมัคร หรือเพียรพยายามฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อให้ได้รับการเคารพนับถือจากผู้อื่น

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) จึงเป็นส่วนหนึ่งของการรับรู้แห่งตน (Self-Concept) อันเป็นเรื่องของความคิดต่างๆ ที่เกี่ยวกับลักษณะของตนเอง ว่าภาพของคนที่เห็นเป็นอย่างไร มีจุดอ่อน จุดแข็งอย่างไร ซึ่งเป็นสิ่งที่คนรับรู้ มองเห็นตนเองหลายแง่มุม และสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามภูมิหลังทางสังคมของบุคคลนั้นด้วย การเห็นคุณค่าในตนเองยังเกี่ยวข้องกับความรู้สึกเชื่อมั่น ยอมรับของบุคคลที่มีต่อความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง หรือเพียรพยายามให้ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น อันเป็นการสะท้อนให้ผู้อื่นนั้นได้เห็นคุณค่าในตัวตนของเรา

2.1.3 ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตัวเอง

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2544, น. 20) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นความจำเป็นพื้นฐานสำหรับมนุษย์ ซึ่งทำให้มนุษย์มีการพัฒนาหรือดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า ในการที่มนุษย์จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกในชีวิตประจำวันนั้น ล้วนขึ้นอยู่กับความภาคภูมิใจในตนเองทั้งสิ้น บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะมีแนวโน้มทำลายตนเองรวมทั้งพฤติกรรมการติดสารเสพติด และก่ออาชญากรรม อีกทั้งความภาคภูมิใจในตนเอง ยังมีความสัมพันธ์กับสื่อสารของบุคคล ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองและสามารถกำหนดการสื่อสารของตนเองได้ ก่อนพูดด้วยการรับข้อมูลข่าวสารผ่านการได้ยิน การสังเกต การสัมผัส การเคลื่อนไหว และระดับของน้ำเสียง เมื่อเราแปลความหมายและข้อมูลที่ได้รับ เราจะเริ่มใช้วิธีการสื่อสารที่เราคุ้นเคยทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทาง ซึ่งพัฒนามาจากความภาคภูมิใจในตนเอง การสื่อสารเป็นวิถีทางที่บุคคลจะได้เรียนรู้ถึงความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น โดยทั่วๆ ไปแล้วความภาคภูมิใจในตนเองจะเป็นลักษณะเฉพาะบุคคลและเมื่อบุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้นก็จะเคารพในเอกลักษณ์ของตนเองมากขึ้นความรู้สึกนี้จะแผ่ขยายไปสู่ผู้อื่น จะรักและเห็นคุณค่าของผู้อื่น มีความเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นมากขึ้น ตลอดจนมีความรู้สึกเชื่อมั่น มั่นใจ และมีกำลังใจจะดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่ท้อถอย มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคมได้ตลอดเวลา ความภาคภูมิใจในตนเองมีความสำคัญยิ่งในการที่บุคคลจะดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขแต่หากบุคคลมีความรู้สึกไม่มี

ความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่ยอมรับ ไม่เข้าใจในตนเองแล้ว บุคคลนั้นจะไม่มี ความมั่นใจต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของตนและก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต มาได้

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญหน้ากับสิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดลักษณะ บุคลิกภาพที่แตกต่างกันออกไป หากบุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเองและจะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถ ปรับตัวเข้ากับสังคมและดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เนื่องจากมีสุขภาพจิตที่ดีด้วย

2.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นกระบวนการประเมินหรือตัดสินความมีคุณค่า ในตนเองของบุคคลโดยต้องอาศัยการพัฒนาและขัดเกลาตั้งแต่วัยเด็กด้วยการอบรมเลี้ยงดู การปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมอันดีด้วย ซึ่งในแต่ละบุคคลนั้นประสบกับเหตุการณ์ต่างๆ ในลักษณะ และปริมาณที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลให้แต่ละบุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่างกัน

บาร์รี (Barry, 1988, pp. 59-62, อ้างถึงใน สุกัญญา มหัทธนานนท์, 2543, น. 15) แบ่งองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความรู้สึกต่อร่างกายตนเอง (The Body Self) หมายถึง การที่บุคคลคิดและ รู้สึกต่อรูปร่างและหน้าที่ของร่างกาย ตลอดจนความสามารถและหน้าที่พื้นฐานของร่างกาย
2. ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น (The Interpersonal Self) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกเกี่ยวกับวิธีที่เขามีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นคนที่สนิทสนมคุ้นเคยหรือ บุคคลที่พบโดยบังเอิญ
3. ความสำเร็จของตนเอง (The Achieving Self) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึก เกี่ยวกับความสามารถของเขาคือจะนำไปสู่ความสำเร็จของชีวิตครอบครัว การศึกษาและการทำงาน
4. ความเป็นเอกลักษณ์ของตน (The Identification Self) เป็นความรู้สึกของ บุคคลทางนามธรรม และพฤติกรรมแสดงความสนใจในทางศีลธรรมและจิตวิญญาณ

มาสโลว์ (Maslow, 1970, p. 45, อ้างถึงใน อภิรตี ประสาทภรณ์, 2545, น. 22) เชื่อว่า บุคคลทุกคนมีความต้องการเห็นคุณค่า (Self-need) ซึ่งมีองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

1. ความต้องการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) คือ ความปรารถนาของ บุคคลที่ต้องการให้ตนเองมีความเข้มแข็ง ความสำเร็จ มีความสามารถเพียงพอ มีความเชี่ยวชาญ มีความมั่นใจที่จะเผชิญหน้ากับสิ่งต่างๆ โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น และมีความเป็นอิสระ

2. ความต้องการเห็นคุณค่าจากผู้อื่น (Esteem of other) คือ ความปรารถนาของบุคคลที่ต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่า ตนเองเป็นผู้มีชื่อเสียง มีเกียรติ มีตำแหน่งฐานะ มีบารมี มีลักษณะเด่นเป็นที่ยอมรับ ได้รับความสนใจ มีความสำคัญ มีศักดิ์ศรี และเป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น

ความต้องการเห็นคุณค่านี้ หากบุคคลได้รับก็จะเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพ มีความสามารถเพียงพอ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีประโยชน์สำหรับการดำรงชีวิตและจำเป็นสำหรับการอยู่ในสังคม ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ทำให้บุคคลมีโอกาสไปสู่ภาวะการบรรลุสัจจะแห่งตน (Self-actualization)

Coopersmith (1981, pp. 118-148, อ้างถึงใน อารยา ด้านพานิช, 2542, น. 13-15; ศศิมา รักษ์อารยะธรรม, 2547, น. 14-21 และ ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 17-20) แบ่งองค์ประกอบของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล และประเภทที่เป็นส่วนประกอบภายนอก ซึ่งเกี่ยวข้องกับการได้รับการเห็นคุณค่าจากผู้อื่น

1. องค์ประกอบที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ประกอบด้วย

1.1 ลักษณะทางกายภาพ (Physical Attribute) ลักษณะทางกายภาพมีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง บุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดี จะมีความพึงพอใจและเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ด้อย อย่างไรก็ตามลักษณะทางกายภาพใดๆ จะส่งผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองหรือไม่เพียงใดนั้น ยังขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมนั้นๆ เป็นตัวกำหนดอีกด้วย

1.2 ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพ และผลงาน (General Capacity, Ability and Performance) ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและการกระทำ มีความสัมพันธ์กับการประสบความสำเร็จของบุคคลทั้งในโรงเรียน และสังคม ลักษณะต่างๆ ดังกล่าวนี้นี้ มีความสัมพันธ์และช่วยส่งเสริมให้บุคคลเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง โดยมีสติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยเรียน การประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในเรื่องของการเรียน มีผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

1.3 ภาวะทางอารมณ์ (Affective States) ภาวะทางอารมณ์จะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกพอใจ วิดก กังวล มีความสุข ฯลฯ ที่มีอยู่ในตัวบุคคลนั้นๆ ทั้งที่แสดงออก และไม่แสดงออกโดยส่วนใหญ่มักจะเป็นผลมาจากการประเมินถึงสิ่งที่ตนเองประสบและเป็นผลจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น แล้วมีผลต่อการประเมินตนเอง บุคคลที่ประเมินตนเองในทางที่ดีจะแสดงความรู้สึกพึงพอใจเป็นสุข ในขณะที่ประเมินตนเองในทางที่ไม่ดี จะไม่พอใจในภาวะชีวิตปัจจุบันของตนเองและหมัดหวังในเรื่องของอนาคตอีกด้วย

1.4 ผู้ที่เป็นปัญหาและผู้ป่วยทางจิต (Problems and Pathology) ผู้ที่มีปัญหาหรือเป็นผู้ที่ป่วยทางจิตเป็นกลุ่มที่เมื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแล้วจะอยู่ในกลุ่มผู้เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ผู้ที่มีปัญหาทางจิตจะไม่สามารถคิดและตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆ ได้เหมือนคนปกติ เขาไม่สามารถที่บอกถึงความคาดหวังในอนาคตของตนเองได้ การที่แม่เป็นคนเครียด ฉุนเฉียว ก็มีผลต่อสภาวะทางจิตของเด็ก

1.5 ค่านิยมส่วนบุคคล (Self-Values) ในการประเมินคุณค่าของตนเอง บุคคลมักจะเปรียบเทียบกับสิ่งที่ตนให้คุณค่า หรืออุดมคติที่ตนเองให้ความสำคัญ เช่น บางคนให้ความสำคัญกับความสำเร็จด้านการศึกษา ดังนั้นถ้าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในด้านนี้ จะเกิดความรู้สึกอับอายมองเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง และพบว่า บุคคลมีแนวโน้มที่จะใช้มาตรฐานค่านิยมของสังคมเป็นตัวตัดสินคุณค่าของตน นอกจากนี้การที่บุคคลได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมส่วนตัวของเขา จะมีผลทำให้เขามีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นด้วย

1.6 ความทะเยอทะยาน (Aspiration) การตัดสินคุณค่าของบุคคลส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานและความสามารถของตนกับระดับเกณฑ์การสำเร็จที่ตั้งไว้ ถ้าบุคคลมีผลงานและความสามารถตรงตามเกณฑ์หรือดีกว่าที่กำหนดไว้ บุคคลจะเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง ในทางตรงกันข้ามถ้าผลงานและความสามารถของเขาไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ บุคคลจะมีความรู้สึกว่าตนเองล้มเหลว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของเขาด้วย

1.7 เพศ (Gender) สังคมและวัฒนธรรมโดยส่วนใหญ่มักจะบอกว่าผู้หญิงกับผู้ชายมีลักษณะนิสัยที่แตกต่างกัน โดยบทบาททางเพศจะเป็นตัวกำหนดว่าบทบาททางเพศของผู้ชายกับผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็นการสัมผัส การทำหน้าตา และทัศนคติควรจะเป็นอย่างไร ความแตกต่างเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากค่านิยมทางสังคม ประเพณีและวัฒนธรรม มากกว่าลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันของเพศชายและเพศหญิง สังคมมักจะให้ค่านิยมที่ดีต่อเพศชาย โดยเพศชายมักจะได้รับมอบหมายตำแหน่งที่มีอำนาจในสังคม ในขณะที่เพศหญิงได้รับตำแหน่งและบทบาททางสังคมที่ด้อยกว่า โดยเด็กจะเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างเพศจากพ่อและแม่ของเขา (Stenhouse, 1994, pp. 80-88, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 19)

2. องค์ประกอบภายนอก ประกอบด้วย

2.1 ความสัมพันธ์กับพ่อแม่และทางบ้าน (Parenting Style) พฤติกรรมของพ่อแม่มีผลโดยตรงกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นรากฐานที่สำคัญต่อชีวิตของบุคคล เด็กที่ได้รับความอบอุ่น การดูแลสนับสนุนให้กำลังใจ และมีอิสรเสรีภาพทั้งด้านการกระทำ การถูกคาดหวังต่างๆ รวมไปถึงกฎระเบียบที่พ่อแม่กำหนดไว้ใช้ในการปกครองและการจัดการลูกโดยให้มีอิสรเสรีในการปฏิบัติตามขอบเขตที่พ่อแม่กำหนดไว้ การที่พ่อแม่ยอมรับเด็กอย่างมีเงื่อนไข สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้

มากขึ้น เด็กจะสามารถเข้าใจพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคม (Stenhouse, 1994, pp. 66-72, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 19)

2.2 โรงเรียนและสังคม (School and Society) โรงเรียนเป็นสถานที่ส่งเสริมพัฒนาการการเห็นคุณค่าในตนเองให้แก่เด็กต่อจากทางบ้าน โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กต้องใช้ชีวิตอยู่ถึง 6 ชั่วโมงต่อวัน ในปัจจุบันโรงเรียนเป็นสถานที่ปลูกฝังว่าสิ่งที่เขาควรจะเป็นอย่างไรเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ พ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลา และมีความคิดที่จะออกไปทำงานหาเงินมากกว่าการดูแลเลี้ยงดูเด็ก โรงเรียนจึงเป็นที่คาดหวังของพ่อแม่และสังคม ว่าสถานที่ศึกษาและการศึกษาจะเป็นหน่วยงานทางสังคมที่ให้ค่านิยมและคุณค่าแก่ตัวเด็ก นอกจากนี้ครูจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการรับรู้ของเด็ก ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถทำให้เด็กรู้สึกได้ว่าตนเองมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองหรือเป็นคนสำคัญได้ เนื่องจากครูเป็นผู้ประเมินการกระทำของเด็กในด้านต่างๆ ที่โรงเรียน ซึ่งมีผลต่อทัศนคติของเด็กต่อการมองตนเองจากการประเมินของครู และพบว่าความคาดหวังของครูที่มีต่อเด็กจะทำให้เด็กพัฒนาความสามารถของตนเองแล้ว สามารถประสบความสำเร็จได้ตามที่ครูคาดหวัง ในปัจจุบันมีหลายๆ โรงเรียนที่มีโปรแกรมพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยจะเน้นไปที่ทักษะการสื่อสาร การคิด-ทำ และช่วยให้เด็กเข้าใจในลักษณะร่างกาย ความรู้สึกและมีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง (Stenhouse, 1994, pp. 66-72, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 19)

2.3 สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคนเรานั้นเปรียบเสมือนการเป็นนักเรียน เด็กทุกคนไม่ว่าจะได้เกรด A คนที่ได้เกรด A ก็จะเป็นคนที่รู้สึกภูมิใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าเด็กแต่ละคนนั้นมีดีแตกต่างกันอย่างไร ถ้าเขารู้สึกว่าตนเองนั้นในฐานะเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ดังนั้นสถานภาพทางสังคมก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนมีความเห็นคุณค่าในตนเอง เนื่องจากเป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จในชีวิตของบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้คนเห็นคุณค่าในตนเอง (Pope, McHale & Craighead, 1988, p. 3, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 19-20)

2.4 สังคมและกลุ่มเพื่อน (The Social and Friend) เป็นความรู้สึกของตัวเด็กเองที่มีต่อเพื่อน เขาอยากจะทำว่าคนอื่น ๆ ขึ้นชอบเขาหรือเปล่า ความคิดของเขาจะได้รับการยอมรับหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนในกลุ่ม การกระทำต่างๆ ของเขาจะมีการประสานความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ตัวเด็กอยากจะเป็นที่ยอมรับในสังคม (Pope, McHale & Craighead, 1988, p. 3, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 20)

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า ปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยภายใน กล่าวคือ เป็นการที่บุคคลสามารถเห็นคุณค่าในตนเองได้จากความปรารถนาภายในตนเอง เช่น ลักษณะทางกายภาพ ความเป็นเอกลักษณ์ของตน ค่านิยมส่วนบุคคล เป็นต้น และปัจจัยภายนอก กล่าวคือ เป็นการที่สิ่งแวดล้อมภายนอกส่งผลต่อการเห็น

คุณค่าในตนเองของบุคคล เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น สถานภาพทางสังคม เป็นต้น

2.1.5 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

2.1.5.1 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981, อ้างถึงใน ปิยะดา คำแก้ว, 2550, น. 22) กล่าวว่า บุคคลที่มี การเห็นคุณค่าในตนเองสูงสามารถรับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริง มีความสอดคล้องกลมกลืนทั้งหมดของ "ตน" ตระหนักถึงศักยภาพของตนมีจิตใจเปิดกว้าง และยอมรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง สามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม มีความกระตือรือร้น เป็นผู้นำในการอภิปราย มีความเป็นตัวของตัวเองในการแสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ และความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี ตลอดจนเป็นทั้งผู้ที่มีความพึงพอใจและเคารพในตนเอง ตระหนักถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น อีกทั้งสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อบุคคล และสิ่งแวดล้อม

แบรนเดน (Branden, 1987, อ้างถึงใน หทัยกาญจน์ บัวหนอง, 2547, น. 28) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ไว้ดังนี้

1. มีใบหน้า ท่าทาง วิธีการพูด และการเคลื่อนไหวแผ่วไถ่ด้วยความแจ่มใส ร่าเริงมีชีวิตชีวา มีความปิติยินดีปรากฏอยู่ในตัว
2. สามารถพูดถึงความสำเร็จ หรือ ข้อบกพร่องของตนเองอย่างตรงไปตรงมาและด้วยน้ำใสใจจริง
3. สามารถเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับคำสรรเสริญ การแสดงออกด้วยความรัก ความซาบซึ้ง
4. สามารถเปิดใจรับคำตำหนิและทุกข์ร้อนเมื่อมีผู้กล่าวถึงความผิดพลาดของตน
5. คำพูดและการเคลื่อนไหวมีลักษณะไม่กังวล เป็นไปตามธรรมชาติ
6. มีความกลมกลืนกันอย่างดีระหว่างคำพูด การกระทำ การแสดงออก และการเคลื่อนไหว
7. มีเจตคติที่เปิดเผย อยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับแนวความคิดและประสบการณ์ใหม่ๆ ของชีวิต
8. สามารถที่จะเห็นและสนุกสนานกับแง่ตลกของชีวิตทั้งของตนเองและผู้อื่น

9. มีเจตคติที่ยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อสถานการณ์และสิ่งท้าทายมี
วิญญานของการเป็นคนช่างคิด และไม่เอาจริงเอาจังกับชีวิตมากเกินไป

10. มีพฤติกรรมการแสดงออกในทางที่เหมาะสม

11. สามารถเป็นตัวของตัวเอง แม้อยู่ภายใต้สถานการณ์ที่มีความเครียด

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี และเต็มไปด้วยความหวัง และมองสิ่งต่างๆ ในแง่ดี ช่วยให้สามารถชื่นชมกับความสำเร็จ มีความกล้าที่จะเผชิญกับอุปสรรคและกล้าที่จะจัดการกับปัญหาต่างๆ รับรู้ว่ามีหลายแนวทางที่จะช่วยให้บรรลุจุดหมาย

2.1.5.2 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

ส่วนบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำนั้น (Franken & Prpich, 1996, อ้างถึงใน นราพร เอื้ออุบลัมภ์, 2546, น. 27) จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มองสิ่งต่างๆ ในแง่ร้ายและสิ้นหวัง
2. มักใช้กลไกป้องกันตนเองรับรู้ว่าคุณค่าตนเอง ต่ำกว่าหรือมีค่าเกินความเป็นจริง
3. ไม่ค่อยเชื่อมั่นในตนเอง มองว่าตนเองเป็นคนไม่ดี ไม่มีความสามารถ
4. เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย ไม่ชอบแสดงตน เกือบตัว มีความวิตกกังวลสูง

5. ไม่มีความพยายามทำงานที่ยาก

6. แสวงหาการยอมรับจากบุคคลอื่น

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำนั้นต้องการให้เกิดการยอมรับตนเอง และมักแสดงความเข้มแข็งแต่แท้จริงบุคคลเหล่านี้มีความท้อแท้หวาดกลัว ไม่มั่นใจในตนเอง หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความยุ่งยากใจในการแก้ปัญหา ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นๆ ได้

ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความเชื่อมโยงกับการได้มาในสิ่งที่บุคคลคาดหวังในชีวิต ถ้าบุคคลรับรู้ตนเองว่ามีความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการได้มาซึ่งสิ่งที่หวัง ก็มักจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น สิ่งที่บุคคลคาดหวังในชีวิตมักจะสะท้อนค่านิยมเชิงสังคม บิดามารดาและเพื่อน การปรับเปลี่ยนเพื่อให้มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองอาจเป็นได้หลายทาง เช่น การมองโลกในแง่ดี มีความหวัง รับรู้ว่าคุณค่าตนเองมีความสามารถในทางใด มีจุดด้อยในทางใดแล้วเลือกทางปรับเปลี่ยนตนเองให้เหมาะสม

อัลเบอร์ตี และ เอมมอน (Alberti & Emmon, 1987, p. 22, อ้างถึงใน ชนิดา สุวรรณศรี, 2542, น. 19) ได้สรุปว่า บุคคลที่รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำเป็นบุคคลที่มีความวิตกกังวลในทุกสถานการณ์และไม่กล้าแสดงออก มีความขลาดกลัวและความอายเป็นนิสัยติดตัว

แต่ในขณะเดียวกันผู้ที่มีความมั่นใจมากเกินไป ก็อาจจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว พุดกับใครมักออกคำสั่งเกินไป ดังนั้นบุคคลเหล่านี้มักเกิดความขัดแย้งกับบุคคลอื่นเสมอ

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีบุคลิกภาพแบบเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี และการดำเนินชีวิตเต็มไปด้วยความหวัง มีความกล้าที่จะเผชิญและจัดการกับปัญหาอุปสรรค รับรู้ว่ามีวิธีการหลายแนวทางที่จะช่วยให้ตนเองบรรลุจุดหมายของชีวิต ส่วนบุคคลที่รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีบุคลิกภาพแบบเป็นบุคคลที่มีความวิตกกังวลสูงในทุกสถานการณ์ ไม่กล้าแสดงออก และมีความขลาดกลัวที่จะเผชิญหน้าและจัดการกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิต

จากการทบทวนแนวคิดการเห็นคุณค่าในตนเอง จะเห็นได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) คือ การที่บุคคลพิจารณาหรือตัดสินคุณค่าของตนเอง อันเกิดจากประสบการณ์ ภูมิหลังทางสังคม ความรู้สึก ทศนคติ ที่บุคคลมีต่อตนเอง ทั้งในด้านสูงและด้านต่ำ ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของมโนภาพ แห่งตนหรือตนที่มองเห็นตนเอง (Self-Concept) กล่าวคือ เป็นการที่บุคคลมองภาพของตนเองที่เห็นว่าตนเองคือใคร เป็นคนอย่างไร มีความรู้ความสามารถอย่างไร เช่น คนสวย คนร่ำรวย คนเก่ง คนด้อยวาสนา คนเจ้าอารมณ์ คนช่างพูด คนขี้อาย คนเก็บตัวเจ้าระเบียบ ฯลฯ โดยทั่วไปบุคคลรับรู้มองเห็นตนเองในหลายแง่มุม อาจตรงหรือไม่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือภาพที่คนอื่นเห็น เช่น คนที่เห็นแก่ตัวนึกถึงแต่ประโยชน์ของตนเอง อาจไม่เคยนึกว่าตนเองเป็นบุคคลประเภทนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองยังเกี่ยวข้องกับความรู้สึกเชื่อมั่นยอมรับของบุคคลที่มีต่อความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง หรือเพียรพยายามให้ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น อันเป็นการสะท้อนให้ผู้อื่นนั้นได้เห็นคุณค่าในตัวตนของเรา

การเห็นคุณค่าในตนเองนั้นมีความสำคัญต่อการแสดงออกด้านพฤติกรรม และบุคลิกภาพของบุคคล กล่าวคือ การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญหน้ากับสิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดบุคลิกลักษณะที่แตกต่างกันออกไป หากบุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเองจะส่งผลช่วยให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ซึ่งปัจจัยในการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลนั้นสามารถ แบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยภายใน กล่าวคือ เป็นการที่บุคคลสามารถเห็นคุณค่าในตนเองได้จากความปรารถนาภายในตนเอง และปัจจัยภายนอก กล่าวคือ เป็นการที่สิ่งแวดล้อมภายนอกส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ในการปรับตัวทั้งทางด้านอารมณ์ และสังคม เพราะการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นพื้นฐานของการมองชีวิตและการมองตนเอง (Self-Concept) ในภาพรวมตามความคิดและความรู้สึกตามความเป็นจริง การเห็นคุณค่าในตนเองนั้นสามารถตัดสินและประเมินระดับของ

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) ได้กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะสามารถเผชิญกับอุปสรรค ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ด้วยความมั่นใจ ยอมรับและสามารถจัดการกับเหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกผิดหวัง ท้อแท้ใจ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่ตนปรารถนา และสามารถปรับตัวให้ดำรงอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

2.2.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กของสหประชาชาติที่มีผลบังคับใช้ 2 กันยายน ค.ศ. 1990 (พ.ศ. 2533) และมีประเทศกว่า 120 ประเทศเป็นสมาชิก ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิกตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน 2535 โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กำหนดพันธกรณีให้ประเทศภาคีสมาชิกคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยแยกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 4 ประเภท (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2558)

2.2.1.1 สิทธิในการมีชีวิตและการอยู่รอด

สิทธิในการมีชีวิตและการอยู่รอดคือสิทธิของเด็กที่คลอดออกมาแล้วจะต้องมีชีวิตอยู่รอดอย่างปลอดภัยโดยมีผู้ดูแล เอาใจใส่ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่กำหนดว่ารัฐภาคีรับรองว่าเด็กทุกคนมีสิทธิที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดที่จะมีชีวิต และรัฐภาคีต้องประกันอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้ ให้มีการอยู่รอดและการพัฒนาของเด็ก (ข้อ 6) เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูไม่ว่าโดยบิดา มารดา ญาติพี่น้องหรือรัฐ เพื่อให้อยู่รอดและเจริญเติบโต และมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีเพียงพอตามฐานะ ซึ่งหากครอบครัวไม่สามารถจะดำเนินการได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำ รัฐต้องเข้าไปให้การช่วยเหลือ

2.2.1.2 สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง

เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองในทุกรูปแบบที่จะเป็นอันตรายต่อเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองจากการถูกทำร้ายทั้งทางร่างกาย จิตใจและทางเพศ ซึ่งรวมทั้งการล่วงละเมิดทางเพศกับหรือการแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ จากเด็ก เช่น การค้าประเวณี เด็ก การขายเด็ก การนำเด็กไปใช้ขอราน ไม่ว่าโดยบิดา มารดา ผู้ปกครองเด็กหรือโดยบุคคลอื่น

2.2.1.3 สิทธิในการพัฒนา

สิทธิในการพัฒนาตนเองของเด็ก เน้นทั้งด้านการพัฒนาทางร่างกายและสติปัญญา การพัฒนาทางด้านร่างกาย อนุสัญญาฯ เน้นที่การเลี้ยงดูเด็กโดยพ่อแม่หรือในบางกรณีโดยรัฐ และระบุว่า เด็กมีสิทธิที่จะมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีเพียงพอต่อการพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ศีลธรรมและทางสังคม และที่สำคัญอย่างยิ่งคือสิทธิของเด็กที่จะ

ได้รับการศึกษา อันเป็นพื้นฐานและมาตรการที่จำเป็นต่อการพัฒนาของเด็ก อนุสัญญาเน้นว่าเด็กมีสิทธิได้รับการศึกษาเพื่อให้เด็กได้พัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถพิเศษ และความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก ให้เต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน ให้เด็กได้พัฒนาความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เป็นการเตรียมเด็กให้มีชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่เสรี ด้วยจิตสำนึกแห่งความเข้าใจ สันติภาพ ความอดกลั้น ความเสมอภาคทางเพศ และมิตรภาพในหมู่มวลมนุษยชนไม่แยกว่าเป็นกลุ่มใด ทั้งให้มีความเคารพต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและเคารพต่อบิตามารดา เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภาษาและค่านิยมต่างๆ ทั้งที่เป็นของตนเองและที่แตกต่างไป

2.2.1.4 สิทธิในการมีส่วนร่วม

สิทธิในการมีส่วนร่วมของเด็กในรูปแบบต่างๆ เป็นปัญหามากสำหรับประเทศทางตะวันออกที่มีแนวปฏิบัติในการไม่เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นมากนัก อนุสัญญาฯ เน้นถึงสิทธิในการแสดงความคิดเห็นของเด็กโดยเสรีในทุกเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็ก และรัฐภาคีต้องดำเนินมาตรการให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น ทั้งต้องให้น้ำหนักต่อความคิดเห็นนั้นตามควรแก่อายุและวุฒิภาวะของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการทางศาลและทางการบริการที่จะมีผลกระทบต่อเด็ก เด็กต้องได้รับโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินการนั้นตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนดและสิทธิในการแสดงออกของเด็ก รวมถึงอิสระในการแสวงหาได้รับหรือส่งต่อข้อมูลและความคิดในทุกรูปแบบและในสื่อทุกประเภท เด็กมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพทางความคิด มโนธรรมและศาสนา สิทธิในการมีส่วนร่วมนี้รวมทั้งสิทธิของเด็กที่จะสมาคมกันโดยสงบ เด็กมีสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะที่มีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมเด็กในด้านต่างๆ

2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็กตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

ประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้ รับการกำหนดขึ้นตอนและปรับปรุงวิธีการปฏิบัติต่อเด็กให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย ในปัจจุบันมากขึ้นและเพื่อความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในขณะนั้น และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้การคุ้มครองเด็กทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนและการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ

การมีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 นี้ เป็นการวางระบบการให้ ความคุ้มครองเด็กที่สำคัญในสังคม เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายที่ทำงานกับเด็กทุกคนมีโอกาสทบทวน แนวคิด วิธีการในการทำงานกับเด็ก และสามารถปรับตัว ลดการใช้แนวคิดกระบวนทัศน์เก่าที่เคยใช้ อำนาจเป็นใหญ่กับเด็กลง และเพื่อเป็นการแสวงหาวิธีการทำงานกับครอบครัว สหวิชาชีพต่างๆ ให้เกิดการทำงานแบบครอบคลุมเป็นระบบมุ่งสู่การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม มิใช่ต่างฝ่ายต่างทำ โดยไม่ได้ประสานงานกัน (อภิญา เวชชัย, ม.ป.ป., น. 15)

แนวคิดสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ คือ ให้ความสำคัญคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และสวัสดิภาพแก่เด็กซึ่งเน้นตัวเด็กเป็นสำคัญ ดังปรากฏในมาตราที่ 22 ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กนี้ ได้กำหนดไว้ว่า “การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมการกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ต่อเด็กหรือไม่ให้พิจารณาตามแนวทางที่กำหนดในกฎกระทรวง”

การกำหนดบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองของเด็ก ในการดูแลเด็กและให้การสนับสนุนทางสังคมแก่เด็ก ดังในมาตราที่ 23 ที่ว่า

ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็ก ที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ชนบทธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

อีกทั้งยังกำหนดบทบาทและหน้าที่ในการทำงานกับเด็กให้กับวิชาชีพต่างๆ เพื่อการทำงานช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ในการให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษา การสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก รวมทั้งมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานพินิจฯ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กทั้งของรัฐและเอกชนอีกด้วย

2.3 แนวคิดว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

2.3.1 การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ในทางวิชาอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ไม่ถือว่าการกระทำเช่นนี้เป็นอาชญากรรมแต่จะเรียกการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนว่า “การกระทำความผิด” และไม่เรียกเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดว่าเป็นอาชญากรแต่ถือว่าเป็นเพียงเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิด (ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์, 2549, น. 26, อ้างถึงใน คณิงนิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 16) โดยหากพิจารณาความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดของไทยตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นแนวคิดหลักในการนำมาใช้พิจารณาคดีเด็กและเยาวชนแยกจากคดีผู้ใหญ่ ได้อธิบายเกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนได้ว่าหมายถึง การกระทำความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา และการกระทำความผิดต่อกฎหมายอื่นๆ ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัว จะพิพากษาหรือมีคำสั่ง โดยได้นิยาม

คำว่า “เด็ก” และ “เยาวชน” ไว้ว่า เด็ก หมายถึงบุคคลที่อายุยังไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์ และเยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกินสิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการแยกเด็กหรือเยาวชน ก็คือ อายุของบุคคลนั้น โดยจะพิจารณาจากวันแรกที่มีการกระทำความผิดนั้นได้เกิดขึ้น

นอกจากนั้น กฎหมายยังพยายามผ่อนผันบรรเทาโทษและให้โอกาส เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้ มีโอกาสกลับตัวเป็นคนดี แต่ถือว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด และเปรียบเสมือนไม่อ่อนที่ดัดง่ายสามารถแก้ไขให้กลับตัวเป็นคนดีได้ไม่ยาก จึงไม่สมควรใช้วิธีปฏิบัติต่อเขาเยี่ยงอาชญากร เพราะการกระทำเช่นนั้นเท่ากับผลักดันให้เขายังถลาลึกลงไปสู่ความชั่วร้ายจนไม่อาจกลับตัวได้ ดังนั้น จึงเกิดแนวความคิดในการจัดตั้งกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนขึ้น แยกต่างหากจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับผู้ใหญ่ โดยมีความมุ่งหวังจะให้การสงเคราะห์ฟื้นฟู ควบคุม และกวดขันด้านวินัยเท่าที่จำเป็นตามควรแก่กรณี โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กและเยาวชนพร้อมกับคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมด้วย (คณะนิติศาสตร์, 2549, น. 30, อ้างถึงใน คณิงิจ วิทมาตย์, 2552, น. 15)

2.3.2 สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน หากพิจารณาแล้ว จะพบว่า มีสาเหตุมาจากหลากหลายปัจจัยผสมกัน ซึ่งสามารถสรุปเป็น 2 สาเหตุหลัก ได้ดังนี้ (พระบัณฑิต สิทธิพล, 2553, น. 24)

2.3.2.1 สาเหตุจากภายในตัวเด็กและเยาวชนเอง ได้แก่

1) พันธุกรรม หรือ สิ่งที่เกิดตัวมาตั้งแต่เกิดได้รับถ่ายทอดมาจากพ่อแม่ เช่น โรคปัญญาอ่อนความบกพร่องทางบุคลิกภาพ เป็นต้น ทำให้เด็กและเยาวชนรู้สึกตัวว่าบกพร่องส่งผลให้เกิดความแปรปรวนทางจิตและอาจจะประกอบอาชญากรรมได้

2) ความพิการและโรคภัยไข้เจ็บ โรคบางอย่างอาจก่อให้เกิดความพิการทั้งทางร่างกายและทางจิตใจได้ เช่น ระบบประสาทพิการ เป็นต้น ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกไม่สมประกอบมีปมด้อยและอาจแสดงพฤติกรรมบางอย่างเป็นการชดเชย หรือหาทางออกโดยการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ

3) ภาวะแห่งจิต เด็กและเยาวชนมีภาวะแห่งจิตยังไม่ถึงวุฒิภาวะ มีอารมณ์รุนแรง มีความตึกคะนองและกำลังอยู่ในสภาพของการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและฮอร์โมน ที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ อาจเป็นคนโมโหง่ายหรือมีความวิตกกังวล ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสังคม เช่น ไม่ยอมเข้าสังคมหรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในสังคม เป็นต้น

4) ประสบการณ์อันเจ็บปวดทางจิตใจ เช่น การกระทำทารุณกรรม การถูกล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น มีรายงานพบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจำนวนหนึ่ง มีประสบการณ์การถูกทารุณกรรมและการถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก

5) สัญชาตญาณ กล่าวคือ เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเองไม่มีใครสั่งสอนหรืออบรมให้ เช่น ความอยากรู้อยากเห็น สัญชาตญาณทางอารมณ์ เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้

6) สติปัญญา กล่าวคือ บุคคลแต่ละคนย่อมมีสติปัญญาต่างกัน ฉลาดบ้าง โง่บ้าง ซึ่งคนที่โง่อาจตกเป็นเหยื่อของความโชคร้าย โดยถูกชักจูงจากบุคคลที่ฉลาดกว่าให้ทำผิดกฎหมาย นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับสติปัญญาที่ต่ำ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาชญากรรมบางลักษณะที่มีความจำเพาะ เช่น การกระทำความผิดทางเพศ เป็นต้น

7) การศึกษา จากสถิติทั่วไปของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พบว่าส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนที่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ

2.3.2.2 สาเหตุจากสภาพแวดล้อมภายนอกตัวเด็กและเยาวชน ได้แก่
(คณิงิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 17-19)

1) สาเหตุทางครอบครัว เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมขั้นต้นหรือขั้นพื้นฐานและมีความใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนมากที่สุด บิดามารดาย่อมเป็นทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่บุตร เป็นทั้งพ่อแม่ผู้ให้กำเนิด เป็นครูคนแรกที่จะสอนให้เรียนรู้สังคม เป็นเพื่อนคนแรกที่เด็กได้พบและเป็นสิ่งแวดล้อมแรกที่เด็กได้พบ ถ้าบิดามารดาเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางพฤติกรรมในครอบครัว การรักใคร่ปรองดองและความมีเหตุผลก็จะเป็นสิ่งที่ลูกประทับใจเอาเป็นแบบอย่างได้ ลักษณะครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ได้แก่

1.1 ความไม่ปรองดองกันในครอบครัว ระหว่างพ่อแม่มีการทะเลาะวิวาทกันบ่อยๆ ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความเบื่อหน่ายหรือพัฒนานิสัยที่ก้าวร้าวขึ้นมา เช่น พุดจาหยาบคาย ชอบทะเลาะวิวาท เป็นต้น

1.2 ครอบครัวที่พ่อหรือแม่ หรือทั้งสองคนเป็นโรคประสาท จู้จี้ขี้บ่น จนลูกทนไม่ได้ทำให้เด็กและเยาวชนขาดความมั่นคงทางอารมณ์ หรือออกจากบ้านเที่ยวเตร่และประกอบอาชญากรรมได้

1.3 ครอบครัวที่พ่อหรือแม่ หรือทั้งสองคนติดการพนันหรือติดยาเสพติด ไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกๆ นอกจากจะทำให้ลูกขาดความอบอุ่นแล้วยังเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับเด็กและเยาวชน

1.4 ครอบครัวแตกแยกหรือหย่าร้าง ครอบครัวในลักษณะนี้จะทำให้เด็กและเยาวชน ขาดคนใดคนหนึ่งหรือบางครั้งก็ขาดทั้งสองคน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนต้องอาศัยอยู่กับคนอื่น ทำให้เด็กและเยาวชนขาดความอบอุ่นและพยายามหาสิ่งที่จะมาชดเชยและอาจแสดงออกมาในรูปการประกอบอาชญากรรมต่างๆ ได้

1.5 ครอบครัวที่พ่อหรือแม่ หรือทั้งสองคนถึงแก่กรรม ทำให้เด็กและเยาวชนเป็นกำพร้าต้องอาศัยอยู่กับผู้อื่น ถ้าหากเด็กและเยาวชนไม่ได้รับความรักความอบอุ่นเท่าที่ควร ก็จะทำให้เด็กและเยาวชนพยายามแสวงหาความรักความอบอุ่น โดยเด็กและเยาวชนอาจจะไปมั่วสุมกับกลุ่มเพื่อนและร่วมกันกระทำความผิดได้

1.6 ครอบครัวที่เข้มงวดกับเด็กและเยาวชนมากเกินไป กล่าวคือ บิดามารดามักจะคาดหวังต่อเด็กและเยาวชนสูง เมื่อไม่ได้ตามที่คาดหวังมักใช้วิธีการลงโทษ ทำให้กลายเป็นแรงกดดันส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกลียดบ้าน หนีไปเผชิญชีวิตนอกบ้านและกระทำความผิดได้

1.7 ครอบครัวที่ขาดระเบียบวินัย หรือครอบครัวที่ตามใจลูกมากเกินไป ไม่ว่าเด็กและเยาวชนต้องการอะไรก็ยอมได้ ครอบครัวประเภทนี้จะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ผิดแปลกไปจากมาตรฐานของสังคมได้ เช่น ขอบมีอาวุธปืน ชอบเที่ยวตามสถานเริงรมย์ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยจนเป็นนิสัย เมื่อไม่มีเงินก็สมคบกับพวก กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เป็นต้น

1.8 ครอบครัวที่มีลูกมากเกินไปและยากจน ทำให้บิดามารดาต้องประกอบอาชีพแบบหาเช้ากินค่ำหรือหาเงินรายวัน ไม่มีเวลาเอาใจใส่ลูกอย่างทั่วถึง เด็กและเยาวชนจึงมีโอกาสพบเพื่อนเกรและถูกชักชวนไปกระทำความผิดได้

2) สาเหตุทางเศรษฐกิจ เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจก็นับเป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นแรงผลักดันให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด โดยภาวะทางเศรษฐกิจสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

2.1 ภาวะเศรษฐกิจของชุมชน กล่าวคือ ในภาวะเศรษฐกิจของชุมชนที่ยากจน อาทิ ประเทศด้อยพัฒนาและประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย จะเห็นได้ว่า ประชาชนมีรายได้น้อยไม่พอแก่การครองชีพ รัฐไม่สามารถจัดสวัสดิการให้ได้ ทำให้เกิดความอดคัดขัดสน เด็กและเยาวชนต้องดิ้นรนช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงครอบครัวหรือเลี้ยงตนเอง นอกจากนี้เศรษฐกิจในชุมชนมีความเหลื่อมล้ำกันมากระหว่างคนรวยกับคนจน ทำให้เด็กและเยาวชนมองเห็นความไม่เป็นธรรมในสังคม และก่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีและอาจชักจูงไปสู่การประกอบอาชญากรรมต่อทรัพย์สินได้

2.2 ภาวะเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ ขณะที่ท้องหิวโหยและไม่มีอะไรจะกินไม่มีที่ซุกหัวนอนไม่มีเสื้อผ้าจะนุ่งห่ม ก็ย่อมเป็นสาเหตุผลักดันให้บุคคลที่ขาดแคลนเหล่านี้ ไม่ว่าเด็กและเยาวชนหรือผู้ใหญ่ก็ยอมหาทางที่จะอยู่รอด ด้วยการประทุษร้ายทรัพย์สินของผู้อื่นๆ ในครอบครัวที่ยากจนนั้น ความต้องการขั้นพื้นฐานไม่เคยได้รับการตอบสนอง ทุกคนมีแต่ความหิวโหยขาดแคลน บิดามารดาไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูก เด็กและเยาวชนต้องช่วยตัวเองด้วยการลักขโมยหรือด้วยวิธีการต่างๆ ที่จะให้มีชีวิตอยู่รอด เมื่อกระทำบ่อยๆ เข้าก็กลายเป็นนิสัย

3) สาเหตุจากปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม

3.1 เมื่อมีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนประชากรในประเทศ ปัญหาต่างๆ ก็ตามมา อาทิ ปัญหาการทำงานทำ ที่อยู่อาศัย การศึกษา สาธารณสุขและอื่นๆ เป็นต้น ทำให้รัฐบาลไม่สามารถดูแล ได้อย่างทั่วถึง ส่งผลให้ประชาชนส่วนหนึ่งไร้การศึกษา ไร้ที่อยู่อาศัย ไม่มีงานทำ จึงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและศีลธรรม และในที่สุดประชากรเหล่านั้นจะหันไปสู่อบายมุข และประกอบอาชญากรรม

3.2 ด้านการศึกษาอบรม โรงเรียนและสถานศึกษาเป็นที่คาดหวังอย่างมากของประชาชนในสังคม ที่จะให้เป็นที่พักผ่อนอบรมเด็กและเยาวชน แต่ถ้าหากโรงเรียนขาดความรับผิดชอบปล่อยปละละเลย ในเรื่องระเบียบวินัยหรือบางโรงเรียนเข้มงวดเกินไป อาจยิ่งทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความเบื่อหน่ายการเรียนหนีเที่ยวเตร่ ซึ่งอาจนำไปสู่กระบวนการกระทำความผิดได้

3.3 สภาพถิ่นที่อยู่ กล่าวคือ หากครอบครัวตั้งอยู่ในชุมชนแออัด ไม่ถูกสุขลักษณะอนามัยและยังเป็นแหล่งมั่วสุมทางด้านมิชฉาชีพต่างๆ ที่เด็กและเยาวชนได้พบเห็นอยู่ ทุกๆ วัน และมีโอกาสได้เข้าสู่กระบวนการเกิดอาชญากรรม

3.4 สถานเริงรมย์และแหล่งอบายมุขต่างๆ เช่น บ่อนการพนัน ซ่องโสเภณี ไนท์คลับ โรงแรม และอื่นๆ เป็นต้น หากสถานที่เหล่านี้ขาดการควบคุมอย่างจริงจัง เด็กและเยาวชนสามารถเป็นส่วนหนึ่งเข้าไปเที่ยวมั่วสุมได้ก็จะเป็นการเพิ่มโอกาสที่จะเข้าสู่กระบวนการกระทำความผิด

3.5 ผู้ใหญ่ทำตัวอย่างไม่ดี ในขณะที่ผู้ใหญ่พยายามสอนเด็กและเยาวชนให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยและศีลธรรม เช่น บอกว่าการดื่มเหล้า การเสพยาเสพติด การเที่ยวสถานเริงรมย์เป็นสิ่งที่ไม่ดี แต่ผู้ใหญ่ก็ยังปฏิบัติอยู่ เด็กและเยาวชนก็มีโอกาสที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นได้

3.6 การคบเพื่อน เพื่อนถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในชีวิตของวัยรุ่น กล่าวคือ เด็กและเยาวชนชอบรวมกลุ่มกับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน ไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง ถ้าหากได้เพื่อนที่ดี ก็จะชักจูงไปในทางที่ดี แต่ถ้าได้เพื่อนไม่ดีก็อาจชักจูงให้กระทำความผิดได้ง่าย โดยเฉพาะกระทำตามกันหรือเอาอย่างกัน

3.7 สื่อมวลชน กล่าวคือ สื่อมวลชนที่มีความสำคัญในสังคมปัจจุบัน ได้แก่ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์หรือหนังสืออ่านเล่นทั่วไป การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับอาชญากรรมต่างๆ หนังสือที่เกี่ยวกับอาชญากรรม รายการภาพยนตร์หรือโทรทัศน์เสนอภาพที่มีลักษณะก้าวร้าว รุนแรง โหดร้ายและใช้กำลัง สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ยั่วยุให้เด็กและ

เยาวชนเอามาเป็นเยี่ยงอย่างได้ โดยเฉพาะอาชญากรรมของวัยรุ่นในต่างประเทศที่ทำขึ้นเป็นภาพยนตร์นั้น ยิ่งเป็นอันตรายต่อเด็กวัยรุ่นมากเพราะเยาวชนเหล่านี้ยังอ่อนด้วยสติปัญญาและเหตุผล เห็นประเทศที่เจริญแล้วยังกระทำได้ จึงทำตามและเข้าสู่กระบวนการกระทำผิด

2.3.3 แนวคิดเรื่องการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน มีสาเหตุด้วยกันหลายสาเหตุปัจจัย ทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัยภายในตัวเด็กและเยาวชนเอง เช่น ความผิดปกติทางกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นต้น และปัจจัยภายนอกตัวเด็กและเยาวชน เช่น ครอบครัว สังคมและสภาพแวดล้อม เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ต่างเป็นปัจจัยในการผลักดันให้เกิดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ทั้งนี้แท้จริงแล้วสาเหตุการกระทำผิดของบุคคลหนึ่งไม่สามารถอธิบายการกระทำผิดซ้ำของบุคคลอื่นได้ทั้งหมด เพราะการกระทำผิดซ้ำไม่ได้เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง แต่อาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุส่งผลให้มีความสลับซับซ้อนของปัญหา ซึ่งพบว่า การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนนั้นมีสาเหตุที่ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่อาจจะมีแตกต่างกันบ้างในบางประเด็นซึ่งมีการอธิบายสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนไว้ ดังนี้ (คณินิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 20-22)

2.3.3.1 สาเหตุจากปัจจัยภายในตัวเด็กและเยาวชน ได้แก่

1) ความผิดปกติ ความบกพร่องหรือมีปัญหาทางด้านบุคลิกภาพ กล่าวคือ เด็กและเยาวชนมีปัญหาด้านบุคลิกภาพ มีความผิดปกติด้านจิตใจ ก้าวร้าว หรือกระด้างอย่างแท้จริงยากจะแก้ไขได้แม้จะถูกส่งมาไว้ยังสถานฝึกอบรม เพื่อทำการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจเป็นเวลานานก็ไม่สามารถแก้ไขหรือพัฒนาได้ เด็กหรือเยาวชนเหล่านี้เมื่อพ้นจากสถานควบคุมออกไปสู่สังคมภายนอกก็จะหันไปกระทำผิดอีก ทั้งนี้เนื่องจากไม่สามารถที่จะควบคุมตนเองได้ ขาดการยับยั้งชั่งใจหรือทนต่อสิ่งที่ชั่วร้าย ไม่ไหว หรือภาวะจิตใจของเด็กและเยาวชนที่มีความอ่อนไหวง่าย ไม่ให้ความสนใจต่อสภาพแวดล้อมขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความวิตกกังวลต่อสภาพตนเองและการปรับตัว จะมีการกระทำผิดซ้ำในอัตราที่มากกว่าเด็กที่ไม่มีบุคลิกภาพดังกล่าว

2) ความรู้สึกด้านลบของเด็กและเยาวชน ที่ทำให้เด็กและเยาวชนกลับกลายเป็นบุคคลที่มองโลกแง่ร้ายอยู่ตลอดเวลา สาเหตุดั้งเดิมเนื่องมาจากการขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัวไม่ได้รับความเป็นธรรมในครอบครัว ขาดการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา ได้รับความขมขื่น น้อยเนื้อต่ำใจอยู่ตลอดเวลา เมื่อเด็กและเยาวชนพ้นจากสถานที่ควบคุมกลับไปสู่สิ่งแวดล้อมเดิม คือ ครอบครัวและสังคม แทนที่เด็กและเยาวชนจะได้รับการต้อนรับเอาใจใส่ดูแลกลับได้รับการดูถูกเหยียดหยามจึงทำให้เด็กและเยาวชนหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

3) การไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัว เนื่องจากเด็กและเยาวชนเคยสร้างปัญหาให้ครอบครัวอยู่ตลอดเวลาทำให้บิดามารดา ผู้ปกครองมีความรู้สึกหวาดกลัวไม่ให้

ความไว้วางใจ ทำให้เด็กและเยาวชนขาดการยอมรับ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกหมดหวังที่จะกลับตนเป็นคนดี และในที่สุด อาจวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

2.3.3.2 สาเหตุจากครอบครัว

1) สาเหตุทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เด็กและเยาวชนมาจากครอบครัวที่ยากจน บิดามารดา ประกอบอาชีพแบบหาเช้ากินค่ำจึงไม่มีเวลาใกล้ชิดกับลูก ดูแลหรือสอบถามความรู้สึกต่างๆ จากลูก

2) การที่เด็กและเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมภายในศูนย์ฝึกและอบรม เป็นสิ่งที่บิดามารดาเกิดความพึงพอใจมากกว่า เนื่องจากประการแรกบิดามารดาเกิดความสบายใจหมดห่วงเด็กและเยาวชน ประการที่สองครอบครัวที่มีฐานะยากจนมากไม่จำเป็นต้องรับภาระเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนนั้น เมื่อเด็กและเยาวชนประพฤติตนดีขึ้นกลับไปอยู่บ้าน แทนที่บิดามารดาจะดีใจแต่กลับไม่พอใจเพราะครอบครัวมีฐานะยากจนมาก ทำให้ต้องรับภาระเพิ่มขึ้นอีก ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ เกิดความรู้สึกว่าตนเองไร้ประโยชน์ หมดความอยากอยู่บ้าน แต่เนื่องจากยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่มีรายได้ในการเลี้ยงดูตนเองจึงกลายเป็นเด็กเร่ร่อนจรจัด อดมื้อกินมื้อจนในที่สุดก็เริ่มกระทำความผิดซ้ำอีกโดยส่วนมากจะกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือลักขโมยอาหารเพื่อมาประทังชีวิต

2.3.3.3 สาเหตุจากสภาพแวดล้อมและสังคมของเด็ก ซึ่งมีความสำคัญและมีผลต่อการกระทำความผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก ได้แก่

1) ชุมชนในละแวกบ้าน กล่าวคือ ครอบครัวเด็กและเยาวชนนั้นอยู่ในชุมชนละแวกบ้าน ที่ไม่ดี เป็นแหล่งสลัม หรือย่านชุมชนแออัดที่เต็มไปด้วยปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด เป็นต้น เมื่อเด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นมาจากสิ่งแวดล้อมดังกล่าว จึงรู้สึกเคยชินมองเห็นเป็นเรื่องธรรมดาไปเมื่อเด็กและเยาวชนพ้นโทษกลับมาสู่สิ่งแวดล้อมเดิมอีก การคบเพื่อนเก่าที่มีปัญหาหรือถูกเพื่อนเก่าชักจูง ประกอบกับเด็กและเยาวชนไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่งจึงกลับไปมั่วสุมเหมือนที่เคยเป็นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่ติดยาเสพติด มีโอกาสที่จะกลับไปคบเพื่อนเก่าและวนกลับมาเสพยาเสพติดจึงมีสูงมากและเป็นสาเหตุให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำอีกได้

2) ความรู้สึกที่สังคมมีต่อเด็ก เนื่องจากสภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชนเป็นสังคมที่คับแคบและอยู่กันอย่างแออัด จึงรู้ว่าเด็กและเยาวชนเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหนอย่างไร ฉะนั้นเมื่อเด็กและเยาวชนทำความผิด และถูกจับได้จึงเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เมื่อเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมดีขึ้นและถูกปล่อยตัวกลับมา ทางสังคมกลับไม่ยอมรับเนื่องจากยังกังขาไม่แน่ใจว่าเด็กและเยาวชนจะกลับตัวเป็นพลเมืองดีได้จึงเป็นเหตุให้ไม่กล้ารับเด็กและเยาวชนเข้าทำงาน ทำให้เด็กและเยาวชนขาดโอกาสที่จะนำความรู้ที่ได้รับมาประกอบอาชีพได้ และการที่สังคมไม่ให้การต้อนรับดูแล เหยียดหยาม ล้วนมีส่วนผลักดันให้เด็กและเยาวชนวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำได้อีก

2.3.4 แนวคิดการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

2.3.4.1 แนวคิดพื้นฐานการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดนั้น มีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีการลงโทษที่เป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีทางอาชญาวิทยา ซึ่งแนวคิดพื้นฐานมีผลต่อการกำหนดแนวทางวิธีการและกรอบของการลงโทษผู้ที่กระทำผิดตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีสำนักคิดทางอาชญาวิทยาด้วยกันหลายสำนัก โดยจะได้มีการอธิบายทฤษฎีการลงโทษของสำนักคิดทางอาชญาวิทยาต่างๆ ดังต่อไปนี้ (คณินิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 22)

สำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (Classical School) ได้เสนอแนวคิดในการปฏิรูปกฎหมายการลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำผิดเพื่อให้เกิดความยุติธรรม เน้นการศึกษาว่าทำอย่างไรจึงจะทำให้มีกฎหมายที่ดีและมีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าที่จะศึกษาถึงผู้กระทำผิด โดยเสนอให้ใช้การลงโทษเป็นเครื่องข่มขู่ยับยั้งการกระทำผิดและเป็นการป้องกัน (สุดสงวน สุธีสร, 2541, น. 39-40, อ้างถึงใน คณินิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 22)

สำนักอาชญาวิทยากึ่งดั้งเดิม (Neo-Classical School) ได้พัฒนาปรับปรุงโดยรับเอาแนวคิดพื้นฐานของสำนักดั้งเดิมมาใช้ คือ บุคคลมีอิสระที่จะเลือกพฤติกรรมของตน ดังนั้นการลงโทษต้องกำหนดให้สูงกว่าความพอใจที่บุคคลจะได้รับจากการกระทำผิด แต่มีมุมมองว่าการตัดสินใจเลือกหนทางในความประพฤติดังกล่าวมาจากปัจจัยทางจิตใจหรือกายภาพ เช่น โรคจิต ปัญญาอ่อน หรือเป็นเด็กและเยาวชน โดยจะต้องให้ความสนใจและนำสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมซึ่งผู้กระทำผิดเผชิญอยู่มาพิจารณาด้วย (พรชัย ชันดี, 2543, น. 20-31.; สุดสงวน สุธีสร, 2541, น. 46-47, อ้างถึงใน คณินิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 23)

สำนักปฏิฐานนิยม (Positive School) Cesare Lombroso, Raffaele Garofalo และ Enrico Ferri นักอาชญาวิทยาชาวอิตาลี ได้เสนอแนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุของการกระทำผิดโดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์และการบังคับใช้กฎหมายจะต้องคำนึงถึงสาเหตุและพื้นเพดั้งเดิมของผู้กระทำผิด ศึกษาที่ตัวอาชญากรมากกว่าศึกษากฎหมาย จำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษาว่าทำไมจึงกระทำผิด มีอะไรเป็นสาเหตุ โดยคำนึงถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่ผิดปกติ ดังนั้นการลงโทษจึงมิใช่มุ่งในด้านข่มขู่ให้เข็ดหลาบแต่เพื่ออบรมแก้ไขให้เขาปรับตัวเข้ากับสังคมได้ (สุดสงวน สุธีสร, 2541, น. 41-43, อ้างถึงใน คณินิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 23)

สำนักอเมริกัน (American School) มีแนวคิดสืบเนื่องมาจากสำนักปฏิฐานนิยม โดยมีความเห็นพ้องกับสำนักปฏิฐานนิยมที่ว่า สาเหตุอาชญากรรมเกิดจากปัจจัยหลายด้านทางสังคม ซึ่งในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดนั้นรัฐไม่ควรเน้นการลงโทษทางกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรรักษาผู้กระทำผิดดังเช่นรักษาคนป่วยเจ็บทางสังคม (คณินิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 23)

สำนักอาชญาวิทยาชิคาโก (Chicago School) เป็นสำนักอาชญาวิทยา กลุ่มแนวสันติวิธี (Peacemaking Criminology) มองว่า วัตถุประสงค์หลักของอาชญาวิทยา คือ การส่งเสริมความสงบสุขและสังคมที่มีความยุติธรรม การที่รัฐใช้วิธีการลงโทษและควบคุม อาชญากรรมกลับเป็นการกระตุ้นและสนับสนุน ให้มีการทำผิดมากขึ้น โดยได้เสนอวิธีการไม่ใช้ ความรุนแรง (Non-violent Methods) หรือเรียกว่า “กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์” (Restorative Justice) เห็นว่าการลงโทษที่เป็นทางการไม่สามารถป้องกันและควบคุมอาชญากรรมได้ ควรให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขและปรับปรุงพฤติกรรมของผู้กระทำผิดแทน (สุดสงวน สุธีสร, 2547, น. 57-58, อ้างถึงใน คณิงนิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 24)

แนวคิดพื้นฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับทฤษฎีการลงโทษของสำนักคิดต่างๆ ข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อการข่มขู่ยับยั้ง การตอบแทนแก่คนให้แก้สังคม การป้องกัน การกระทำผิด หรือการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ล้วนเป็นจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งเดิมทีแนวคิดเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนจะไม่แตกต่างจากผู้ใหญ่ที่กระทำผิด คือเป็น การลงโทษเพื่อการแก้แค้นและเป็นการลงโทษที่โหดร้ายการพิจารณาพิพากษาคดีเด็กและเยาวชน ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด ตลอดจนการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนภายหลังที่ศาลตัดสินพิพากษาคดี แล้ว จะกระทำไปพร้อมๆ กัน หรือปะปนกับการพิจารณาพิพากษาและการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ ซึ่งวิธี การลงโทษและความรุนแรงในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดนั้น ได้เปลี่ยนแปลงกันไปตามสภาพของสังคม ในแต่ละยุคด้วย รวมไปถึงวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนด้วย (คณิงนิจ วิหคมาตย์, 2552, น. 24)

2.3.4.2 การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดโดยการแยกพิจารณาคดีอาญา เด็กและเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ได้รับอิทธิพลจากสำนักอาชญาวิทยาทั้งดั้งเดิม ซึ่งลดการปฏิบัติ อย่างโหดร้ายสู่การแก้ไขผู้กระทำผิดการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในประเทศไทย ได้ดำเนินตามแนวปรัชญาที่มุ่งแก้ไขฟื้นฟู และช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดให้สามารถ กลับตัวเป็นพลเมืองดีได้ ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่าเด็กและเยาวชนยังสามารถที่จะเยียวยาแก้ไข เปลี่ยนแปลงความประพฤติได้ ดังจะเห็นได้จากที่ประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดี เด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 ซึ่งถูก ยกเลิกและในปี พ.ศ. 2534 เปลี่ยนมาใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 โดยบทบาทสำคัญในกระบวนการ ยุติธรรมที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน ผู้เยาว์และครอบครัว คือ การคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน ในคดีอาญา ยังคงยึดหลักที่ให้คำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งควรจะได้รับ การฝึกอบรม สั่งสอน และสงเคราะห์ให้กลับตนเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการที่จะลงโทษ และ

ในการพิพากษาคดีอาญานั้นให้ศาลคำนึงถึงบุคลิกลักษณะ สุขภาพ และภาวะแห่งจิตของเด็กหรือผู้เยาวชนซึ่งแตกต่างกันเป็นคณๆ ไป และการลงโทษหรือเปลี่ยนโทษ หรือวิธีการสำหรับเด็กหรือเยาวชน ก็ต้องให้เหมาะสมกับตัวเด็กหรือเยาวชนและพฤติการณ์เฉพาะเรื่อง (ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์, 2548, น. 5-6; มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์, 2549, น. 31-32) ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 ประกาศใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีหลักการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในเรื่องของกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวกับเด็กและกฎแห่งกรุงปักกิ่ง (The Beijing Rule) อันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ ว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชน ได้แก่ การมุ่งมั่นที่จะพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็กในทุกๆ ขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม การสนับสนุนให้ใช้หนทางเลือกอื่นมากที่สุดแทนการควบคุมไว้ในสถานฝึกและอบรมแบบปิด และให้มีการคุมประพฤติให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ศาลคดีเด็กและเยาวชนแตกต่างไปจากศาลอาญาและมีฐานะเป็นสถาบันทางสังคม หรือสถานรักษายาบาลไม่ใช่ศาลสถิตยุติธรรม เพราะศาลคดีเด็กและเยาวชนได้ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อให้เด็กและเยาวชนสำนึกผิดแต่ด้วยอุปสรรคเบื้องต้น ก็คือ เพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากการถูกประทับมลทินหรือถูกตีตรา (Stigma) จากกระบวนการพิจารณาคดีในศาลอาญา (Sue Titus Reid, 1982, pp. 424-425, อ้างถึงใน สุตจิต เจนนพกาญจน์, 2546, น. 28)

การดำเนินคดีเด็กและเยาวชน (Juvenile Justice) ดังกล่าวยังมีความแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาผู้ใหญ่ที่กระทำผิด (Criminal Justice) (วิชา มหาคุณ, 2541, น. 53, อ้างถึงใน กิตติพัฒน์ นนทปัทมเดช, 2549, น. 21) ดังนี้

1. มีการแยกห้องพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนออกจากห้องพิจารณาผู้ใหญ่ และเป็นการพิจารณาลับ
2. การพิจารณาไม่เคร่งครัดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Informal and Flexible) และมีผู้พิพากษาสมทบ ซึ่งมาจากผู้มีความรู้ด้านเด็กและเยาวชนร่วมเป็นองค์คณะกับผู้พิพากษาอาชีพในการพิจารณาพิพากษาคดี
3. มีบริการคุมประพฤติ เพื่อสืบเสาะข้อเท็จจริงและสอดส่องความประพฤติในเกือบทุกคดี
4. มีบริการสถานแรกรับ เพื่อแยกการควบคุมตัวในระยะแรก ไม่ปะปนกับผู้ใหญ่ระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคดี
5. มีบริการของแพทย์และจิตแพทย์เพื่อตรวจพิเคราะห์ทางกายและทางจิตแก่เด็กและเยาวชนรวมทั้งการจำแนกประเภทเด็กและเยาวชน (Classification)
6. มีรายงานประกอบการพิจารณาของศาล ทั้งด้านกฎหมายและประวัติครอบครัวรวมทั้งสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

7. มีบริการสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งครอบครัว

8. คำพิพากษาหรือคำสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้เสมอ

เมื่อเข้าสู่กระบวนการของศาลเยาวชนและครอบครัว เด็กจะได้รับการที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคriminalกระทำผิดในลักษณะการใช้มาตรการต่างๆ ตามดุลยพินิจ อันได้แก่ การอบรม แนะนำ สั่งสอนการให้คำแนะนำปรึกษา การว่ากล่าวตักเตือนและปล่อยตัว ปล่อยตัว โดยการคุมประพฤติ รอกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษโดยคุมประพฤติ การปรับ การส่งตัวไปเข้ารับการฝึกอบรมในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ส่งไปเรือนจำและการคุมประพฤติภายหลังปล่อย แก่เด็กและเยาวชนหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนตามคำสั่งศาล เช่น การคุมประพฤติจะอยู่ในความดูแลของกรมคุมประพฤติตามเงื่อนไขและเวลา ที่ศาลกำหนดแล้วรายงานให้ ศาลทราบตามคำสั่ง เป็นต้น

2.3.4.3 การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนที่ถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิด และศาลได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ฝึกและอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนตามระยะเวลาที่กำหนดโดยการพิจารณาจะพิจารณาจากเด็กแต่ละบุคคล ประกอบกับ พฤติการณ์แห่งคดี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู พฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นและสามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขและไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน มีภารกิจในการดูแลบำบัด พัฒนา แก้ไข ฟื้นฟู และสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด อายุ 10-24 ปีบริบูรณ์ ซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวมีคำพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรม โดยให้การดูแลทั้งในเรื่อง ความเป็นอยู่ จัดการศึกษา วิชาสามัญ วิชาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ส่งเสริมจริยธรรมตลอดจนจัดกิจกรรมอื่นๆ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด และที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยใช้การวิเคราะห์ จำแนก และวางแผนแก้ไขให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ยังดำเนินการด้านกิจกรรมชุมชนประสานความร่วมมือและขอการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็ก

กลุ่มงานภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

ฝ่ายบริหารทั่วไป

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ งานสารบรรณ งานธุรการ รับตัวและจัดทำประวัติและทะเบียนเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ตรวจสอบอายุและรายงาน

ยอดเด็กและเยาวชนงานการเงิน บัญชี จัดซื้อจัดจ้าง จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี งานพัสดุ ครุภัณฑ์ อาคาร สถานที่ ยานพาหนะ งานประชุม งานประชาสัมพันธ์ งานอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อราชการและผู้ที่มาเยี่ยมชมกิจการ การบริหารราชการเบื้องต้น การรวบรวมและรายงานสถิติข้อมูลต่างๆ ประสานงานทั่วไป จัดเก็บและส่งคืนเอกสารหรือทรัพย์สินและเงินฝากของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวและปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานพัฒนาพฤตินิสัย เป็นกลุ่มงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการอภิบาลและให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชนตลอดระยะเวลาที่เด็กและเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเด็กและและเยาวชนเพื่อประกอบการจำแนกติดตามประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานเชิงสหวิชาชีพในการกำหนดแผนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเป็นรายบุคคล ดำเนินการตามแผนการควบคุมดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน ส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนประพฤติและปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย ปลูกฝังศีลธรรมจริยธรรมวัฒนธรรมอันดีงาม รวมทั้งรักษาหวงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดการศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพ และจัดทำแผนการสอน จัดทำแผนรักษาความปลอดภัยและปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยจะประกอบไปด้วย กลุ่มงาน 3 กลุ่มดังนี้ กลุ่มงานด้านการศึกษา กลุ่มงานอภิบาลและงานพินิจ และกลุ่มงานควบคุม

การศึกษาและฝึกอาชีพ ภายในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน จะใช้วิธีการปรับเปลี่ยนแก้ไขพฤติกรรมของเยาวชนกระทำผิดโดยใช้การศึกษา คือ จะมีการจัดให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้รับการศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน โดยจะประกอบไปด้วย 3 ประเภท ดังนี้

1. การศึกษาสามัญ จะมีตั้งแต่ระดับชั้นเตรียมประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจะมีการอิงหลักสูตรกับศูนย์การศึกษานอกระบบหรือ กศน.
2. การฝึกสอนวิชาชีพ โดยจะมีการอิงหลักสูตรและได้รับใบประกาศจากวิทยาลัยสารพัดช่าง โดยเป็นหลักสูตรระยะสั้น 75 ชั่วโมง หลักสูตรที่เปิดให้การศึกษา ได้แก่ หน่วยช่างไม้ หน่วยช่างยนต์ หน่วยช่างเชื่อม หน่วยช่างไฟฟ้า หน่วยดนตรี หน่วยเกษตร หน่วยช่างตัดผม หน่วยโภชนาการ หน่วยหัตถกรรม การช่างสตรีและเย็บผ้า

3. การฝึกอาชีพระยะสั้น การบริการอาหารและเครื่องดื่มในสถานประกอบการ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ร้านกาแฟ หรือการฝึกวิชาชีพที่ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นต้น

อภิบาลและงานพินิจ เป็นกลุ่มงานที่มีหน้าที่ให้การดูแลในเรื่องของการกินอยู่หลับนอนของเยาวชน คอยควบคุมความประพฤติ ส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ทั่วไป เสริมสร้างคุณธรรม คุณพฤติกรรมของเยาวชนไม่ให้เกิดพฤติกรรมกระเปียบของศูนย์ฝึก ปฐมนิเทศเยาวชนรับใหม่ และแจ้งกฎระเบียบภายในศูนย์ฝึกอบรมให้แก่เยาวชนรับใหม่ทราบ รวมทั้งดูแลในเรื่องของ

สิทธิประโยชน์ของเด็กและเยาวชน ได้แก่ การลาเยี่ยมบ้าน การเลื่อนชั้น การลดวันฝึกอบรม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ควบคุมเยาวชนออกไปศาลหรือออกไปทำงานภายนอกและมีหน้าที่คอยเฝ้าดูแลเยาวชนในช่วงเวลากลางคืนในแต่ละหอนอน โดยการกำหนดหอนอนจะมีการจัดแบ่งดังนี้ หอ 1 จะเป็นเยาวชนชั้น 5 หอ 2 และ 3 จะเป็นเยาวชนชั้น 2 และ 3 หอ 4 จะเป็นเยาวชนรับใหม่หรือเยาวชนชั้น 4 และหอ 5 จะเป็นเยาวชนชั้น 1

โดยกลุ่มงานอภิบาลและการพินิจจะมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ดังนี้

นักวิชาการชำนาญ นักวิชาการปฏิบัติการ นักวิชาการพนักงานราชการ (พ่อบ้าน) และพนักงานพินิจ

วันญาติเยี่ยม วันเสาร์-วันอาทิตย์ เวลา 9.00-16.00 น. โดยจะต้องมาแสดงบัตรเยี่ยมต่อเจ้าหน้าที่ ซึ่งเยาวชน 1 คน จะได้รับสิทธิผู้มีบัตรญาติเยี่ยมได้ 4 คน โดยในการญาติเยี่ยมนั้นจะเยี่ยมวันละ 1 ครั้ง และครั้งละ 40 นาทีต่อเด็กและเยาวชนหนึ่งคน

การเยี่ยมผ่านระบบวิดีโอ (Teleconference) สามารถติดต่อขอเยี่ยมเด็กและเยาวชนผ่านระบบวิดีโอ (Teleconference) ได้ที่ศูนย์และอบรม และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทุกแห่ง

กลุ่มงานบำบัดแก้ไขฟื้นฟู

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเชิงสหวิชาชีพในการจำแนกกำหนดแผนบำบัดฟื้นฟูแก้ไข ติดตามประเมินผลและรายงานผล เพื่อปรับแผนให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนในแต่ละรายให้การรักษายาบาล ส่งเสริมสุขภาพ โภชนาการ ดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับการปล่อยตัว เช่น การขอลปล่อยตัวก่อนกำหนด ขอย้ายสถานควบคุม ลดและขยายเวลาฝึกอบรม ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายนอกและภายในเพื่อดำเนินการตามแผนบำบัดและป้องกัน การกระทำผิดซ้ำ

นักสังคมเคราะห์ มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้การสงเคราะห์ ช่วยเหลือเบื้องต้นตามสภาพปัญหาของเด็กและเยาวชน โดยจะสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนตั้งแต่เข้าสู่ศูนย์ฝึกและอบรม ให้การช่วยเหลือ จัดกิจกรรมบำบัด และเป็นผู้ติดต่อผู้ปกครอง ให้กับเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึก จัดประชุมกับคณะกรรมการวิชาชีพเพื่อหา แผนบำบัด แก้ไขฟื้นฟูและประเมินผล การฝึกอบรมโดยมีนักจิตวิทยาเป็นเลขานุการและรายงานศาลเพื่อขอให้พิจารณาผ่อนผันโทษตาม แต่จะเห็นชอบดำเนินการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน รายงานตัวชีวิตที่กำหนดให้นักสังคมสงเคราะห์รับผิดชอบ

นักจิตวิทยา มีหน้าที่ในการประเมินและทดสอบทางจิตวิทยาเพื่อประเมินปัจจัยในด้านการกระทำผิด และประเมินความจำเป็นในการ แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู เพื่อวางแผนการฝึกอบรม รวมทั้งให้การปรึกษา และจัดกิจกรรมบำบัดทางจิตวิทยา เมื่อเด็กและเยาวชนอยู่กับ

นักจิตวิทยาได้ 1 เดือน ก็จะมีการจำแนกเด็กและเยาวชนโดยการนำข้อมูลของนักวิชาชีพทั้งหมดที่ได้จากการประเมินมาจำแนกเด็กและเยาวชนเพื่อจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูสำหรับเด็ก 1 ราย

พยาบาลวิชาชีพ มีหน้าที่ตรวจสอบสุขภาพเบื้องต้น หรือตรวจวิเคราะห์ร่างกายตั้งแต่เด็กและเยาวชนเข้ามาสู่ศูนย์ฝึกอบรม ให้การดูแลสุขภาพอนามัยเด็กและเยาวชน เมื่อมีอาการเจ็บป่วย ทำหน้าที่ประสานงานกับทางโรงพยาบาลข้างนอกหากเด็กและเยาวชนเจ็บป่วยรุนแรง เด็กและเยาวชนสามารถขอรับยาจากพยาบาลได้แต่ต้องตามช่วงเวลาที่กำหนดเท่านั้น

กลุ่มงานประสานกิจกรรมชุมชน

มีหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมจัดทำโครงการและแผน ประสานแผนตามโครงการข้อตกลงความร่วมมือในงานพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็ก ประสานงานชุมชน ขยายและแสวงหาเครือข่ายความร่วมมือด้านทรัพยากรและความรู้ทางวิชาการในการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขเด็กและเยาวชน สนับสนุนการให้คำปรึกษาแนะนำด้านเด็กและเยาวชนครอบครัว รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลแก่ประชาชนทั่วไป หน่วยงานความร่วมมือและองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ปฏิบัติงานเชิงสหวิชาชีพ ด้านกิจกรรมชุมชน และประสานเครือข่ายเพื่อบำบัด แก้ไขฟื้นฟูและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่มีปัญหารุนแรงและที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตลอดจนประเมินและติดตามรายงานผล ประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสร้างความพร้อมในการรองรับเด็กและเยาวชนคืนสู่สังคม ร่วมสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพื่อป้องกันและพัฒนาเด็กและเยาวชนมิให้กระทำผิดและปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.3.4.4 กิจกรรมบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน

กรณีที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีการพิพากษาให้รับการฝึกอบรมเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูและบำบัดเด็กและเยาวชน ก็จะต้องอยู่ในความดูแลของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งเด็กและเยาวชนจะได้รับบริการการบำบัด ฟื้นฟูและแก้ไขตามกระบวนการของศูนย์ฝึกและอบรม การดำเนินงานของศูนย์ฝึกและอบรมที่ใช้ปฏิบัติอยู่นี้ เป็นรูปแบบของบ้านผสมโรงเรียน คือ ภายในสถานฝึกและอบรมจะมีพ่อบ้านแม่บ้าน เจ้าหน้าที่อื่นๆ คอยให้ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด และเด็กและเยาวชนได้รับความอบอุ่นเสมือนมารดาบิดาที่แท้จริง เด็กจะได้รับการฝึกอบรมความรู้ ทักษะแขนงวิชาต่างๆ อันเห็นสมควรแก่บุคลิกภาพของเด็กและเยาวชน (สุทธิ รัตนราช, 2534, น. 208, อ้างถึงใน พระมหาจำเริญ แก้วรักษา, 2545, น. 85) โดยมีกิจกรรมสำหรับการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู ดังนี้

1. กิจกรรมรวมกลุ่ม (Group Therapeutic Communication) หมายถึง การพบปะชุมนุมกันการจัดเด็กเป็นกลุ่มย่อยให้มีการประชุมกันเอง มีเจ้าหน้าที่เป็นผู้รับฟังหรือประชุมพร้อมเจ้าหน้าที่ ให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องความอยู่ร่วมกันที่พักผ่อน ที่นอน พูดถึงปัญหาของกันและกัน เป็นต้น และมีเจ้าหน้าที่ชี้แจงเรื่องที่ได้และไม่ได้

2. สันทนาการหรือนันทนาการบำบัด (Recreation and Recreational Therapy) หมายถึง กลุ่มที่จัดกิจกรรมเพื่อความรื่นเริงบันเทิงใจ ให้ทุกคนในกลุ่มได้รับความสนุกสนาน เช่น การร้องเพลงร่วมกัน การละเล่นหรือเล่นเกมต่างๆ รวมทั้งกีฬากลางแจ้ง เป็นต้น

3. การอาชีพบำบัด (Occupational Therapy) หมายถึง การฝึกและอบรมวิชาชีพในรูปของหัตถกรรมและอุตสาหกรรม เช่น ช่างตัดผม ช่างศิลป์ ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมจักรยานยนต์ เป็นต้น และการฝึกทักษะในการเข้ารับทำงานต่างๆ เช่น การใช้สายตา การเรียนรู้งาน การระบายอารมณ์ เป็นต้น

4. การให้การศึกษา (Education) หมายถึง การให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนความรู้ทั้งสุขภาพกายและใจ ความรู้ทั่วไปและการศึกษาวิชาสามัญตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา และมีการกระตุ้นให้เกิดความรู้ในการใช้สื่อต่างๆ และป้องกันตัวจากอบายมุข เป็นต้น

5. การสังสรรค์ทางสังคม (Social Meeting) หมายถึง การให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักการวางตัวในการเข้าสังคม กลุ่มเพื่อน และกิจกรรมครอบครัว เช่น การจัดงานสังสรรค์ การรับประทานอาหาร การแสดงดนตรี การจัดกิจกรรมวันสำคัญ หรือการออกทำงานบริการสังคม และการทัศนศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้เด็กและเยาวชนจะต้องได้รับการดูแลจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งเด็กและเยาวชนจะได้รับการจัดบริการทางสังคมเมื่อต้องเข้ารับการฝึกอบรมตามคำพิพากษาจนกระทั่งการได้รับการปล่อยตัว ดังต่อไปนี้

1. บริการด้านสุขภาพอนามัย (Health) บริการที่จัดให้กับเด็กและเยาวชน ได้แก่ บริการในด้านการดูแลตรวจเช็คสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพ บำบัดรักษาโรคทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจและพฤติกรรม การฟื้นฟูและการป้องกันโรค ในระหว่างการคุมประพฤติ ฝึกและอบรมอยู่ในสถานฝึกและอบรม ภายหลังได้รับการปลดปล่อยในระหว่างคุมประพฤติ ภายหลังปล่อยและขอรับการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

2. บริการด้านที่อยู่อาศัย (Housing) ในที่นี้หมายถึง ที่อยู่อาศัยของเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมตัว คุมประพฤติ ฝึกอบรม คุมประพฤติภายหลังปล่อยและได้รับการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ที่อยู่อาศัยหรือสถาบันเด็กและเยาวชน (Juvenile Institutions) ได้แก่ สถานแรกรับ (Remand Home) สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (Juvenile Training School) ซึ่งเด็กจะได้รับบริการเข้าพักอาศัย กินอยู่หลับนอน การได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เพื่อต่อสภาพจิตใจของเด็กที่ต้องดำรงชีวิต การศึกษาเล่าเรียนการฝึกวิชาชีพและการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู

3. บริการด้านการศึกษา (Education) ประกอบด้วย การศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพโดยด้านการศึกษาวิชาสามัญเป็นการจัดและให้บริการแบบการศึกษาผู้ใหญ่ ส่วนการฝึกวิชาชีพมีหลายประเภทวิชาชีพที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนทั้งชายและหญิงและทุกระดับ ส่วนใหญ่

เป็นหลักสูตริวิชาชีพระยะสั้น การศึกษาทางด้านศีลธรรม การศึกษาชีวิต (Life Education) นันทนาการ (Recreation) เป็นต้น

4. บริการสังคมที่มุ่งที่ตัวบุคคล (Personal Social Services) เป็นบริการให้การสงเคราะห์แก่เด็กและเยาวชนโดยนักสังคมสงเคราะห์จากหน่วยงานสังคมสงเคราะห์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานและการแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน เป็นรายบุคคล ในระหว่างที่ถูกควบคุมตัวคุมประพฤติ ฝึกอบรมและภายหลังที่ได้รับการปลดปล่อย บริการที่จัดให้จะเป็นบริการในรูปของเงิน (In cash) สิ่งของ (In kind) บริการ (Service) และในรูปการส่งไปอยู่ในความดูแลในสถานสงเคราะห์หรือจัดให้มีสถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย (Institution Care)

5. บริการด้านการจ้างงาน (Employment) เป็นบริการจัดหางานให้กับเด็กและเยาวชนได้ทำในระหว่างรับการฝึกอบรมอยู่ในสถานฝึกและอบรม เป็นการเตรียมตัวเพื่อออกไปทำงานภายหลังปล่อยยังจัดให้มีบริการจัดหางานให้กับเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน ได้แก่ การแนะแนวอาชีพ สถานที่ประกอบอาชีพ การส่งตัวเด็กและเยาวชนไปฝึกงานในสถานประกอบการ การทดลองงาน การให้ทุนในการประกอบอาชีพ เงินประกันในการทำงาน ฯลฯ

6. บริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (Penal Services) เป็นการจัดบริการสังคมที่เกี่ยวกับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด การป้องกัน การพัฒนา การดูแลรักษาความปลอดภัยและบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในส่วนของกองอำนวยการความสะอาดในด้านต่างๆ ให้แก่เด็กและเยาวชน ได้แก่ ด้านการบำบัดฟื้นฟูทางจิตวิทยา การแพทย์ และด้านสังคมสงเคราะห์โดยการบำบัดเป็นรายบุคคลในช่วงควบคุมตัว หลังคำพิพากษาหรือขณะที่อยู่ในศูนย์ฝึกฯ และหลังการปล่อยด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งจิตบำบัด พฤติกรรมบำบัด การบำบัดด้วยกิจกรรม การให้คำปรึกษาแนะนำรายบุคคลและกลุ่ม การบำบัดโดยอาศัยครอบครัว/ ชุมชนมีส่วนร่วมในการบำบัด การบำบัดด้านครอบครัวสำหรับเด็กที่มีปัญหาครอบครัว การบำบัดด้านยาเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชนที่ใช้อยู่ยาเสพติด รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาในด้านต่างๆ ด้วยกิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬา กิจกรรมดนตรี ศิลปะ การจัดการศึกษา การฝึกวิชาชีพ การประกอบกิจกรรมทางศาสนา การเสริมสร้างทักษะชีวิต กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์และการทัศนศึกษา (สุจิต เจนนพกาญจน์, 2546, น. 44-50; อรรถพรณ เล้าหัตถพงษ์ภูริ, ม.ป.ป.)

2.4 ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก” ได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์และอภิปรายผล ในการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.4.1 คุณค่าในตนเองและการมองตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

งานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับคุณค่าในตนเองและการมองตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมีอยู่หลายเรื่อง ซึ่งมีข้อค้นพบที่น่าสนใจและเกี่ยวกับประเด็นในการศึกษาในครั้งนี้ กล่าวคือ อัทมโนทัศน์ของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดนั้น งานศึกษาของ ดวงกมล สังสกุลณีย์ (2552) พบว่า อัทมโนทัศน์ของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยในหลายๆ ด้าน ทั้งปัจจัยด้านครอบครัวและสังคมก่อนเด็กและเยาวชนจะถูกจับกุมดำเนินคดี รวมถึงปัจจัยแวดล้อมภายในสถานที่ที่ใช้ในการดูแลและแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน โดยปัจจัยทางครอบครัวและสังคมมีความสัมพันธ์กับอัทมโนทัศน์ของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคดีฯ ในทุกด้าน เช่นเดียวกับเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยฯ ที่ปัจจัยทางด้านสังคมและครอบครัวมีความสัมพันธ์กับอัทมโนทัศน์ทุกด้าน ยกเว้นอัทมโนทัศน์ทางด้านร่างกาย สำหรับปัจจุบันสิ่งแวดล้อมภายในศูนย์ฝึกฯ/ สถานแรกรับฯ พบว่า มีความสัมพันธ์กับอัทมโนทัศน์ของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาคดีฯ ในทุกด้าน เช่นเดียวกับเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยฯ ที่ศูนย์ฝึกและอบรมมีความสัมพันธ์กับอัทมโนทัศน์ในทุกด้าน ยกเว้นด้านร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี ของ พรพรรณ มากบุญ (2555) พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับมาก ส่วนอิทธิพลจากเพื่อนอยู่ในระดับปานกลาง

อีกทั้งการศึกษาเรื่องการมองตนเองในภาวะคืนสู่ครอบครัวและสังคมของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ของ คณินิจ วิหคมาตย์ (2552) พบว่า การมองตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนมีความเชื่อมโยงกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น ครอบครัว เพื่อน ชุมชนที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมภายในตัวตน ได้แก่ การรู้สึก การรับรู้ การให้ความหมาย การตีความ และการเห็นคุณค่าในตนเอง มีผลต่อการมองตนเองและการดำเนินพฤติกรรมทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ซึ่งภายหลังการปล่อยตัวเยาวชนจะกลับเริ่มต้นกับครอบครัวก่อนขึ้นอยู่ด้วยความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีอยู่เดิมด้วย และพยายามจะเปลี่ยนแปลงตนไปในทางที่ดีขึ้นตามที่สังคมคาดหวัง เช่น ทำงาน

เรียน เลิกคบเพื่อนที่ไม่ดี แต่เมื่อกลับไปสู่สังคมเดิมแล้วต้องเผชิญกับสภาพการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจของเยาวชน เช่น การไม่ยอมรับ ไม่ไว้วางใจ ตำหนิ และประทัตตรา และเพื่อลดรอยมลทินประทัตจึงสร้างพื้นที่การยอมรับและจัดการปัญหาด้วยตนเอง เช่น การหลบหนี การใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อน การใช้ความรุนแรง เมื่อมีสิ่งยั่วยุหรือกดดันก็จะผลักดันตัวเองออกจากสภาพการณ์นั้นแล้วกลับไปกระทำผิดซ้ำได้อีก เยาวชนตระหนักรู้ถึงผลเสียของการกระทำนั้นเพียงแต่ไม่สามารถต่อต้านกับสิ่งยั่วยุนั้นได้ นอกจากนี้ยังเผชิญกับปัจจัยเร้า ได้แก่ ผลตอบแทนทั้งรูปธรรม (เงินทอง สิ่งของ) และนามธรรม (การยอมรับ อำนาจ คุณค่าในตนเอง) มักจะประเมินความคุ้มค่าและโอกาสที่จะได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการแล้วจึงตัดสินใจกระทำความผิด โดยขาดการคำนึงถึงสภาพแวดล้อม อย่างรอบด้าน และผลกระทบในระยะยาว ซึ่งเยาวชนต้องมีการกำหนดสร้างโอกาสด้วยตนเองอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเองที่มีความยั่งยืนที่สุด พร้อมกับโอกาสจากครอบครัวและสังคม เช่น การยอมรับไว้วางใจให้อยู่ เยาวชนมีความปรารถนาดีต่อตนเอง อาชีพการเรียนรู้และพื้นที่ที่ปรับตัว ซึ่งจะเป็นการคืนคุณค่าสู่ตนเองและจะต้องมีการจัดการต่อความต้องการภายในตัวของเยาวชนให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

2.4.2 การแก้ไข พื้นที่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการแก้ไข พื้นที่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดนั้น ส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการแก้ไขพื้นที่พุ่มากกว่าการลงโทษแบบแก้แค้นทดแทน โดยการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการทัศน์ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนไทย” ของ สุตจิต เจนนพกาญจน์ (2546) ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กระบวนทัศน์ที่มีความสำคัญมากที่สุดในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนไทยนั้น ได้แก่ กรอบแนวคิดกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนมาจากประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาที่ให้ความสำคัญกับการพิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครองสวัสดิภาพสิทธิประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชน การบำบัดแก้ไขพื้นที่พุ่ม และการจัดบริการสังคมในด้านต่างๆ ตามปรัชญาพื้นฐาน *Parens Patriae* ปรัชญาการให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก ในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน และการจัดการระบบหลักการตอบแทนหรือทดแทน (*A Quid Pro Quo Principle*) ซึ่งเป็นกระบวนการทัศน์ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลเพราะเป็นรากฐานของแนวคิดที่มีผลต่อการคิดและการกระทำ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้างและนโยบายของกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนไทย

ซึ่งกระบวนการทัศน์ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ประกอบด้วยกระบวนการทัศน์ที่หลากหลาย กระบวนทัศน์แต่ละด้านจะมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กระบวนทัศน์เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ได้แก่ การพิทักษ์ปกป้องคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน การบำบัด แก้ไข พื้นที่พุ่ม ป้องกันและพัฒนาเด็กและเยาวชน การพิทักษ์

สิทธิประโยชน์ของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ผู้เยาว์ และผู้ตกเป็นเหยื่อหรือ ผู้เสียหาย การเตรียมความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคม การดูแล ติดตาม ประเมินผลและการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

2. กระบวนทัศน์ที่เกี่ยวกับองค์กร ได้แก่ องค์กรสวัสดิการสังคม องค์กรชำนาญพิเศษ องค์กรที่ดำเนินงานเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ

3. กระบวนทัศน์ที่เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน ได้แก่ การพิทักษ์ปกป้อง ค้ำครอง สวัสดิภาพ สิทธิประโยชน์ของเด็กและเยาวชน การบำบัดแก้ไขฟื้นฟู โดยมีครอบครัวและชุมชนเป็นฐาน การหันเหคดียอกจากกระบวนกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

4. กระบวนทัศน์เกี่ยวกับการให้บริการ ได้แก่ การให้บริการที่รวดเร็วสามารถตอบสนองกับความต้องการและความแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนเป็นบริการที่เหมาะสมที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ การให้บริการมุ่งเน้นที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดเป็นสำคัญ การให้บริการอย่างยุติธรรม (Justice) เทียงธรรม (Equity) ขอบธรรม (Legitimacy) เป็นธรรม (Fairness) และชอบด้วยกฎหมาย (Legality)

5. กระบวนทัศน์ที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและโครงสร้างองค์กร ได้แก่ องค์กรเฉพาะด้านคดีเด็กและเยาวชน มีโครงสร้างองค์กรสวัสดิการเด็กและเยาวชน

6. กระบวนทัศน์เกี่ยวกับการบริหารจัดการในองค์กร ได้แก่ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การมีเทคนิคการบริหาร (คน งบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ)

7. กระบวนทัศน์บริการด้านคดีและบริการสังคมประเภทต่างๆ ได้แก่ การให้บริการสังคมที่ครอบคลุมเพียงพอ เช่น การศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การจ้างงาน บริการสังคม ที่มุ่งที่ตัวบุคคลและบริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซึ่งเป็นบริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถตอบสนองต่อความต้องการและการแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน

องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด การบริหารจัดการในองค์กรในกระบวนกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนไทย คือ กระบวนทัศน์หลักและการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ให้ถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะการปรับปรุงในระดับโครงสร้าง และนโยบาย โดยการประยุกต์ระบบสวัสดิการเด็กและเยาวชนเข้าแทนที่กฎหมายอย่างเต็มรูป การนำระบบสวัสดิการเข้าสู่กฎหมายได้จะเป็นการลดปัญหาความขัดแย้งในบทบาท ระหว่างบทบาทในการให้การดูแล (Care) กับบทบาทในการควบคุม (Control) โดยการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดและบทบาทขององค์กรต่างๆ ในกระบวนกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนจากการควบคุม ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมาย การปราบปราม ป้องปรามและการลงโทษ มาเป็นการดูแลซึ่งการดูแล หมายถึง การบำบัดแก้ไข ฟื้นฟูป้องกันและการพัฒนาเด็กและเยาวชน การจัดบริการสังคม 5 ประเภท ให้กับเด็กและเยาวชน ได้แก่ บริการด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย การจ้างงาน บริการสังคมที่มุ่งที่

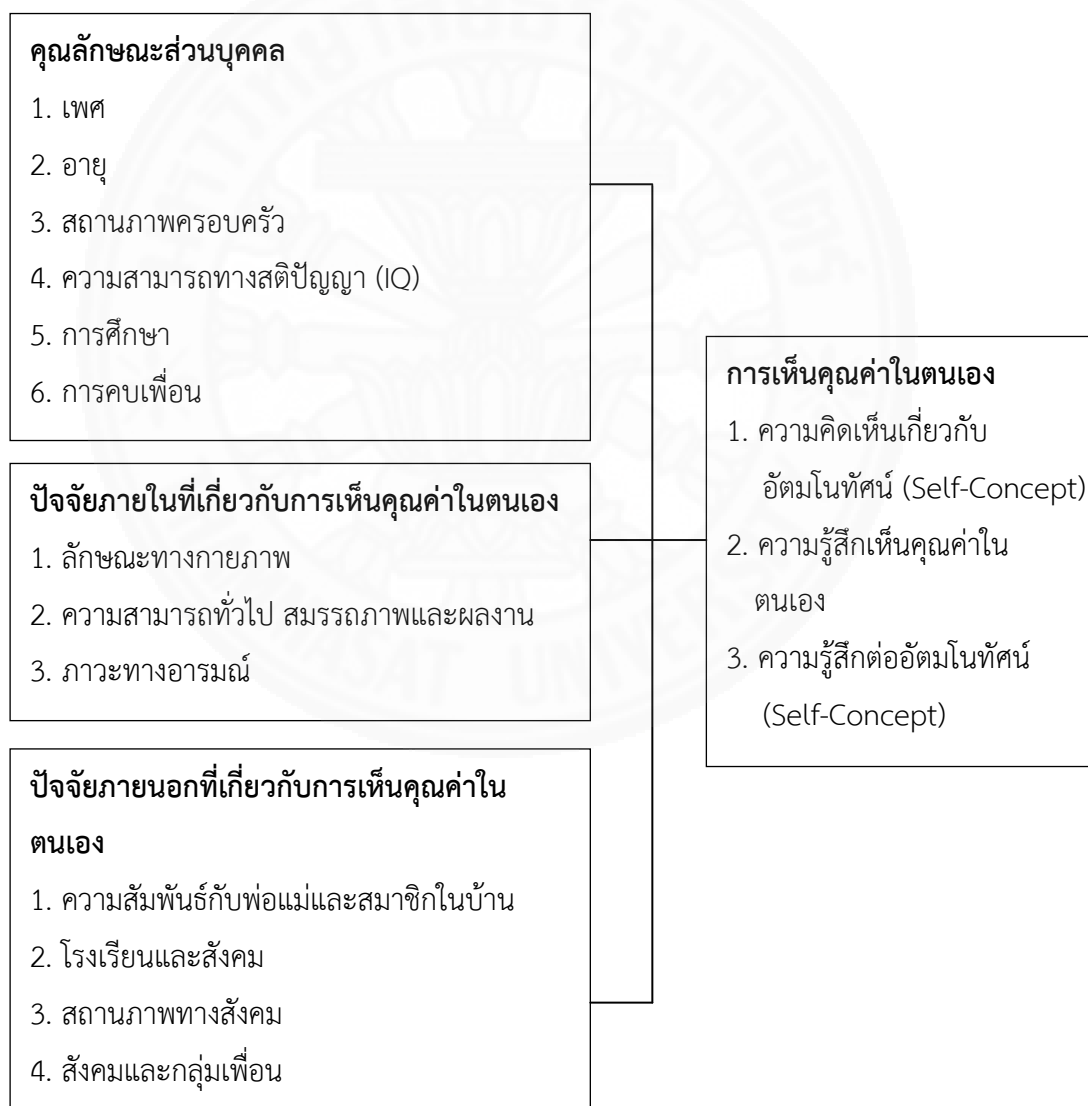
ตัวบุคคล และบริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดที่จะต้องตอบสนองต่อความต้องการและการแก้ไขปัญหของเด็กและเยาวชน

กระบวนการทัศน์ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนเป็นกระบวนการทัศน์ใหม่ที่มุ่งเน้นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน นั่นคือ การแก้ไขเด็กและเยาวชนกระทำผิดในชุมชน (Community-based Correction) เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดนั้น ก็เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบต่ออาชญากรรม ซึ่งในต่างประเทศนั้นจะส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและสุรา รวมถึงแก๊งค์เด็กและเยาวชนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะกระทำผิด โดยจะทำการแบ่งกลุ่มเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจนเพื่อเข้ารับการบำบัดตามที่โปรแกรมที่จัดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางในการแก้ไขเด็กและเยาวชนกระทำผิดในชุมชน” ของ จูฬตาภรณ์ อุเทนสุด (2543) ที่พบว่า มีสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานแก้ไขเด็กและเยาวชนกระทำผิดในสถานฝึกและอบรม ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จนักเท่าที่ควร เพราะว่าขาดแคลนงบประมาณ รวมทั้งชุมชนและสังคมยังไม่ค่อยตระหนักถึงความสำคัญ และยังขาดความร่วมมือในการวางแผนและช่วยเหลืออย่างจริงจัง โดยในส่วนของความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่นั้น พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นเกี่ยวกับระบบในการทำงานในแต่ละสายงานที่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำ ซ้ำซ้อนกันอยู่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการด้านต่างๆ แก่เด็กและเยาวชน พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นด้วยในระดับปานกลางเท่านั้นในประเด็นเกี่ยวกับการให้บริการด้านอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ หอนอน ห้องอาบน้ำ ห้องสุขา เป็นต้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูและการฝึกวิชาชีพและการศึกษาสายสามัญ นั้น พบว่า ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถนำหลักการและวิธีการทางวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ในการบำบัดฟื้นฟูได้น้อยเกินไป และหลักสูตรของการฝึกอาชีพและการศึกษาสายสามัญนั้นยังไม่เป็นตามมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในชุมชน พบว่า ควรให้โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ดังนั้นบทบาทของครูจะมีความสำคัญมากรวมถึง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และภาคเอกชนที่สามารถเข้ามาสนับสนุนในด้านงบประมาณโดยภาครัฐจะเป็นผู้วางแผนนโยบายต่างๆ ในการปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ในการแก้ไขเด็กและเยาวชนกระทำผิดในชุมชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนกระทำผิดในสถานฝึกและอบรม” ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี ของ พระมหาจำเริญ แก้วรักษา (2545) ที่พบว่า พัฒนาการการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนกระทำผิดยังมีปัญหาและอุปสรรค เนื่องจากในด้านปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ นั้น ยังมีการทำงานที่ไม่ประสานกับหลายภาคส่วน เช่น การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการสนับสนุนแก้ไขเด็กและเยาวชน เช่น ชุมชน เจ้าของผู้ประกอบการ และครอบครัว

เป็นต้น รวมถึงภาครัฐเองยังไม่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง เช่น ในด้านงบประมาณที่ยังไม่เพียงพอ เป็นต้น

2.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา เรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก” ได้ดังต่อไปนี้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีในการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เก็บและรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีรายละเอียดของระเบียบวิธีในการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากนโยบาย แผนงาน บทความ วารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาในครั้งนี้

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษาและรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับเก็บและรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขตภาคตะวันออก ได้แก่ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านบึง

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

3.1.1 ประชากร

จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกที่ผ่านกระบวนการจำแนกและฝึกอบรมมาแล้วมากกว่า 1 เดือนขึ้นไป และได้รับความอนุเคราะห์จากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ทั้ง 2 แห่ง จึงทำให้ทราบถึงจำนวนประชากรที่แน่นอน จำนวนเด็กและเยาวชนรวมกันทั้งสิ้น 306 คน ซึ่งสามารถจำแนกตามศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1	จำนวน	160	คน
2. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านบึง	จำนวน	146	คน
รวม	จำนวน	306	คน

3.1.2 การสุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านบึง จึงทำให้ผู้ศึกษาทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน คือ 306 คน

จากนั้น ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยใช้ตารางของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (สถิติพัฒนา ยอดเพชร, 2544, น. 90-91) พบว่า ถ้าจำนวนประชากรทั้งหมด 306 คน สามารถกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 169 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากประชากรที่เป็นเด็กและเยาวชนผ่านกระบวนการจำแนกและฝึกอบรมมาแล้วมากกว่า 1 เดือนขึ้นไป ทั้งเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระยะฝึกอบรมและระยะเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย โดยพิจารณาการดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างให้มีการกระจายครบทุกหอนอนและไม่ซ้ำกับเด็กและเยาวชนที่ทำแบบทดสอบก่อน (Pre-test) ซึ่งสามารถจำแนกตามศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1	จำนวน	113	คน
2. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านบึง	จำนวน	56	คน
รวม	จำนวน	169	คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาภาคสนาม ซึ่งผู้ศึกษาได้จัดสร้างแบบสอบถามขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดประเด็นคำถามตามตัวแปรที่ได้ประมวลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรูปแบบคำถามประกอบไปด้วย คำถามปลายเปิด (Opened-Ended) และคำถามปลายปิด (Close-Ended) ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งลักษณะของเครื่องมือแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ระดับการศึกษา การคบเพื่อน ประวัติการถูกดำเนินคดี และระยะเวลาการฝึกอบรม ลักษณะคำถามส่วนที่ 1 จะเป็นคำถามปลายปิด จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ตามปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนที่ได้ประมวลขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน ด้านภาวะทางอารมณ์ ด้านปัญหา ด้านสุขภาพจิต ด้านค่านิยมส่วนบุคคล และด้านความทะเยอทะยาน ลักษณะคำถามส่วนที่ 2 จะเป็นคำถามปลายปิด จำนวน 36 ข้อ โดยกำหนดคำตอบแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ช่วง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ตามปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนที่ได้ประมวลขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ได้แก่

ด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน ด้านโรงเรียนและสังคม ด้านสถานภาพทางสังคม และด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน ลักษณะคำถามส่วนที่ 3 จะเป็นคำถามปลายปิด จำนวน 31 ข้อ โดยกำหนดคำตอบแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ช่วง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยผู้ศึกษาได้นำแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ซึ่งผู้ศึกษาได้นำแบบทดสอบมาจากคู่มือการจัดกิจกรรม “ฝึกคิดแก้ปัญหา พัฒนา EQ” สำหรับศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มาใช้ในการวัดระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ (Self-Concept) ลักษณะคำถามส่วนที่ 4 ตอนที่ 1 จะเป็นคำถามปลายปิด จำนวน 30 ข้อ โดยกำหนดคำตอบแบบ ใช่ และ ไม่ใช่

ตอนที่ 2 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะคำถามส่วนที่ 4 ตอนที่ 2 จะเป็นคำถามปลายปิด จำนวน 30 ข้อ โดยกำหนดคำตอบแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 4 ช่วง คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 ความรู้สึกต่ออัตมโนทัศน์ ลักษณะคำถามส่วนที่ 4 ตอนที่ 3 จะเป็นคำถามปลายปิด จำนวน 22 ข้อ โดยกำหนดคำตอบแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ช่วง คือ ไม่เคยเลย ไม่บ่อยนัก บางครั้ง บ่อยครั้ง ตลอดมา

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม ลักษณะคำถามส่วนที่ 5 จะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

3.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษานำเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบดูความถูกต้องความครอบคลุมถึงเนื้อหา (Contents Validity) และได้ดำเนินการปรับแก้แบบสอบถาม หลังจากนั้น ผู้ศึกษาได้นำแบบทดสอบไปทดสอบก่อน (Pre-test) จำนวน 30 ชุด ที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง โดยไม่ซ้ำกลุ่มตัวอย่างและเมื่อทำการเก็บและรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาคำนวณหาความเที่ยงตรง (Value Validity) และความเชื่อมั่นทางสถิติ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ซึ่งปรากฏผลดังนี้ ข้อมูลแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.933 ซึ่งมีค่าใกล้ 1 มาก ดังนั้นข้อคำถามในแบบสอบถามนี้เชื่อถือได้มาก จึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถาม จำนวน 169 ชุด ดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธี แจกแบบสอบถามแก่เด็กและเยาวชนชายที่ถูกคุมตัวอย่าง จำนวน 169 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และหลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความเรียบร้อย และกำหนดรหัสและคำนวณคะแนน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ผลการศึกษาต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ การแปลผลและการกำหนดเกณฑ์ในการวัด

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้นนำมาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การหาค่าทางสถิติเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยใช้ t-test และ ค่า F-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

โดยการวิเคราะห์ผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของเด็กและเยาวชน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ระดับการศึกษา การคบเพื่อน ประวัติการถูกดำเนินคดี ระยะเวลาการฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา โดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ

2. ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง วิเคราะห์โดยคำนวณจากค่าคะแนนต่ำสุด (Minimum) และค่าคะแนนสูงสุด (Maximum) ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ในการอธิบายค่ากลางของคะแนนทั้งหมด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สำหรับการกระจายน้ำหนักของคำตอบในแต่ละข้อของข้อมูล และกำหนดเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย

2.1 การให้คะแนน คำถามแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยมากที่สุด	5	1
เห็นด้วยมาก	4	2
เห็นด้วยปานกลาง	3	3
เห็นด้วยน้อย	2	4
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	5

2.2 การกำหนดค่าของคะแนนเฉลี่ยคำถามเชิงบวก จะพิจารณาจากคะแนนที่ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม เกณฑ์พิจารณาคำนวณได้จาก

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

2.3 การกำหนดค่าของคะแนนเฉลี่ยคำถามเชิงลบ จะพิจารณาจากคะแนนที่ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม เกณฑ์พิจารณาคำนวณได้จาก

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

3. ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง วิเคราะห์โดยคำนวณจากค่าคะแนนต่ำสุด (Minimum) และค่าคะแนนสูงสุด (Maximum) ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ในการอธิบายค่ากลางของคะแนนทั้งหมด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สำหรับการกระจายน้ำหนักของคำตอบในแต่ละข้อของข้อมูล และกำหนดเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย

3.1 การให้คะแนน คำถามแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยมากที่สุด	5	1
เห็นด้วยมาก	4	2
เห็นด้วยปานกลาง	3	3
เห็นด้วยน้อย	2	4
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	5

3.2 การกำหนดค่าของคะแนนเฉลี่ยคำถามเชิงบวก จะพิจารณาจากคะแนนที่ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม เกณฑ์พิจารณาคำนวณได้จาก

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

3.3 การกำหนดค่าของคะแนนเฉลี่ยคำถามเชิงลบ จะพิจารณาจากคะแนนที่ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม เกณฑ์พิจารณาคำนวณได้จาก

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง	มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

4. การเห็นคุณค่าในตนเอง แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ ตอนที่ 2 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ตอนที่ 3 ความรู้สึกต่ออัตมโนทัศน์ ใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ในการอธิบายค่ากลางของคะแนนทั้งหมด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สำหรับการกระจายน้ำหนักของคำตอบในแต่ละข้อของข้อมูล และกำหนดเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย

4.1 ตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ (Self-concept) จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบรับหรือปฏิเสธ ตอบโดยกาเครื่องหมาย x (กากบาท) ทับคำว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” โดยในแต่ละข้อมีการตรวจให้คะแนนแตกต่างกันตามลักษณะของข้อความ ดังนี้

เมื่อข้อความมีลักษณะทางบวก

ได้แก่ ข้อ 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 21, 24, 26, 28 และ 30

ถ้าตอบ “ใช่” ได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ “ไม่ใช่” ได้ 1 คะแนน

เมื่อข้อความมีลักษณะทางลบ

ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 8, 10, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 27 และ 29

ถ้าตอบ “ใช่” ได้ 1 คะแนน

ถ้าตอบ “ไม่ใช่” ได้ 2 คะแนน

4.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem Scale) จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบ Rating Scale 4 ระดับ (ก-ง) ตอบโดยการทำเครื่องหมาย วงกลม ล้อมรอบ ตัวอักษรที่แสดงว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ในแต่ละข้อมีการตรวจให้คะแนนแตกต่างกันตามลักษณะของข้อความ ดังนี้

เมื่อข้อความมีลักษณะทางบวก

ได้แก่ ข้อ 31, 32, 34, 36 และ 37

ถ้าตอบ “ก” หรือ “ข” ได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ “ค” หรือ “ง” ได้ 1 คะแนน

เมื่อข้อความมีลักษณะทางลบ

ได้แก่ ข้อ 33, 35, 38, 39 และ 40

ถ้าตอบ “ก” หรือ “ข” ได้ 1 คะแนน

ถ้าตอบ “ค” หรือ “ง” ได้ 2 คะแนน

4.3 ตอนที่ 3 เป็นการประเมินอัตมโนทัศน์ (Self-Concept Rating) จำนวน 22 ข้อ เป็นแบบ Rating Scale 5 ระดับ (1-5) ให้ตอบโดยการทำเครื่องหมาย วงกลม ล้อมรอบตัวอักษรที่แสดงว่า “ไม่เคยเลย” “ไม่บ่อยนัก” “บางครั้ง” “บ่อยครั้ง” หรือ “ตลอดมา” และในแต่ละข้อมีการตรวจให้คะแนนแตกต่างกันตามลักษณะของข้อความ ดังนี้

เมื่อข้อความมีลักษณะทางบวก

ได้แก่ ข้อ 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58,

60, 61 และ 62

ถ้าตอบ “1” จะได้ 1 คะแนน

ถ้าตอบ “2” จะได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ “3” จะได้ 3 คะแนน

ถ้าตอบ “4” จะได้ 4 คะแนน

ถ้าตอบ “5” จะได้ 5 คะแนน

เมื่อข้อควมมีลักษณะทางลบ

ได้แก่ ข้อ 50, 56 และ 59

ถ้าตอบ “1” จะได้ 5 คะแนน

ถ้าตอบ “2” จะได้ 4 คะแนน

ถ้าตอบ “3” จะได้ 3 คะแนน

ถ้าตอบ “4” จะได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ “5” จะได้ 1 คะแนน

4.4 การคิดคะแนนรวม

คะแนนรวมคิดโดยการรวมคะแนนทั้ง 62 ข้อ ของผู้ตอบแบบทดสอบเข้าด้วยกัน เป็นคะแนนความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของผู้ตอบแบบทดสอบแต่ละคน ซึ่งมีช่วงคะแนนโดยทฤษฎี (Theoretical Range of Scores) ตั้งแต่ 62-190 ในการแบ่งระดับของคะแนนความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง มีเกณฑ์การแบ่งดังต่อไปนี้

ถ้าได้คะแนนตั้งแต่ 159-190 ถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองในระดับสูง

ถ้าได้คะแนนตั้งแต่ 95-158 ถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง

ถ้าได้คะแนนตั้งแต่ 62-94 ถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองในระดับต่ำ

5. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมของกลุ่มประชากรนำเสนอข้อมูลโดยวิธีการบรรยาย

3.6 กระบวนการขอพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

ผู้ศึกษาผ่านอบรมเรื่อง “จริยธรรมการวิจัยในคนสำหรับการวิจัยด้านสังคมศาสตร์” ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2560 และเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนจากอนุกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ชุดที่ 2 และโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก” ได้รับการอนุมัติด้านจริยธรรมการวิจัยในคนจากอนุกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชุดที่ 2 หนังสือรับรองเลขที่ 093/2560 ณ วันที่ 30 มกราคม 2561 ให้สามารถดำเนินการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ทำการประมวลผลข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้

1.1 นำข้อมูลของแบบสอบถามส่วนที่ 1 ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล มาคำนวณหาการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 นำข้อมูลของแบบสอบถามส่วนที่ 2 ได้แก่ ปัจจัยภายในที่มีผลต่อระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง มาคำนวณหาการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 นำข้อมูลของแบบสอบถามส่วนที่ 3 ได้แก่ ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง มาคำนวณหาการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.4 นำข้อมูลของแบบสอบถามส่วนที่ 4 ได้แก่ แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale มาคำนวณหาการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการนำข้อมูลของแบบสอบถามมาทดสอบสมมติฐานทางสถิติ ดังนี้

2.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้วิธีทดสอบสถิติ ค่า Independent Sample t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

2.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ที่ระดับ

นัยสำคัญ 0.05 และถ้าผลการทดสอบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ได้ทำการทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธี Least Significant Difference: LSD ใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

2.3 การทดสอบความสัมพันธ์ (Pearson Correlation) เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จะเรียกว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เป็นค่าที่ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ชุด ข้อมูลที่ใช้จะเป็นจะต้องเป็นชนิดอันดับ (Interval Data) และข้อมูลชนิดอัตราส่วน (Ratio Data) ที่เป็นไปตามข้อตกลงที่ว่า ข้อมูลจะต้องได้มาจากข้อมูลที่มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ (Normality Assumption) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 และ ข้อที่ 3

โดยค่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะมีค่าระหว่าง $-1 < r < 1$ ความหมายของค่า r สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ค่า r เป็นลบ แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกัน คือ ถ้า x เพิ่มขึ้น y จะลดลง แต่ถ้า x ลดลง y จะเพิ่มขึ้น
2. ค่า r เป็นบวก แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า x เพิ่มขึ้น y จะเพิ่มขึ้นด้วย แต่ถ้า x ลดลง y จะลดลงด้วย
3. ค่า r มีค่าเข้าใกล้ -1 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
4. ค่า r มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
5. ค่า r เท่ากับ 0 แสดงว่า x และ y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

ระดับความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ สามารถอธิบายได้ดังนี้ (Hinkle, D.E., 1998, p. 118)

0.90-1.00	สูงมาก
0.70-0.90	สูง
0.50-0.70	ปานกลาง
0.30-0.50	ต่ำ
0.00-0.30	ต่ำมาก

3.8 การนำเสนอผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาการนำเสนอออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ที่มาและความสำคัญของปัญหา มุมเหตุสนใจในการศึกษา วัตถุประสงค์ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา ขอบเขตในการศึกษา สมมติฐานการศึกษา และประโยชน์ที่จะได้รับ

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการค้นคว้าและทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษา

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย เป็นการอธิบายกระบวนการทัศน์ วิธีวิทยาการวิจัย ลักษณะและกระบวนการในการศึกษาครั้งนี้

บทที่ 4 ผลการศึกษาและอภิปรายผล เป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การหาค่าทางสถิติ เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยใช้ t-test และค่า F-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ประกอบการอภิปรายผลการศึกษา กับแนวคิด ทฤษฎี

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ เป็นการสรุปข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษา ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะต่อการศึกษาครั้งต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก เพื่อ ศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนใน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความแตกต่าง ระหว่างตัวแปรกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ภาคตะวันออก โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 169 คน ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
 - 4.2 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 4.3 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง
 - 4.4 ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale
 - 4.5 การทดสอบสมมติฐาน
 - 4.6 การอภิปรายผลการศึกษา
- การนำเสนอข้อมูลการศึกษาใช้ตารางประกอบการบรรยายตามลำดับ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ระดับการศึกษา การคบเพื่อน ประวัติการถูกดำเนินคดี และ ระยะเวลาการฝึกอบรม ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

4.1.1 เพศ อายุ และสถานภาพครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 87.6 เป็นเพศชาย และคิดเป็นร้อยละ 12.4 เป็น เพศหญิง โดยช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 92.3 อยู่ระหว่าง 15 ปี-19 ปี รองลงมาร้อยละ 7.1 มีอายุอยู่ในช่วง 20 ปี-24 ปี และร้อยละ 0.6 มีอายุอยู่ในช่วง 10 ปี-14 ปี ตามลำดับ

สำหรับสถานภาพครอบครัวนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.8 อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา รองลงมาร้อยละ 42.0 บิดาหรือมารดา หย่าร้างกัน ร้อยละ 8.9 ไม่ได้อยู่กับบิดาและมารดา และร้อยละ 5.3 บิดาหรือมารดาเป็นหม้าย (ตามตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพครอบครัว

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=169)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	148	87.6
หญิง	21	12.4
อายุ		
10 ปี-14 ปี	1	0.6
15 ปี-19 ปี	156	92.3
20 ปี-24 ปี	12	7.1
สถานภาพครอบครัว		
อยู่กับบิดาและมารดา	74	43.8
บิดาหรือมารดา หย่าร้างกัน	71	42.0
บิดาหรือมารดาเป็นหม้าย	9	5.3
ไม่ได้อยู่กับบิดาและมารดา	15	8.9

4.1.2 ความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ระดับการศึกษา และการคบเพื่อน

ด้านความสามารถทางสติปัญญา (IQ) พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 96.4 มีความสามารถทางสติปัญญา (IQ) อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย รองลงมาร้อยละ 2.4 มีความสามารถทางสติปัญญา (IQ) อยู่ในเกณฑ์ฉลาด และมีร้อยละ 1.2 มีความสามารถทางสติปัญญา (IQ) อยู่ในเกณฑ์ทึบ โดยในด้านระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.0 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาร้อยละ 26.6 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 16.0 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และร้อยละ 2.4 ศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา

สำหรับด้านของการคบเพื่อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 54.4 คบเพื่อนวัยเดียวกัน รองลงมาร้อยละ 40.8 คบเพื่อนรุ่นพี่ และร้อยละ 4.7 คบเพื่อนรุ่นน้อง (ตามตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ระดับการศึกษา และการคบเพื่อน

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=169)	ร้อยละ
ความสามารถทางสติปัญญา (IQ)		
ทึบ	2	1.2
เกณฑ์เฉลี่ย	163	96.4
ฉลาด	4	2.4
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	4	2.4
ประถมศึกษา	45	26.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	93	55.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	27	16.0
การคบเพื่อน		
เพื่อนวัยเดียวกัน	92	54.4
เพื่อนรุ่นน้อง	8	4.7
เพื่อนรุ่นพี่	69	40.8

4.1.3 ประวัติการถูกดำเนินคดี และระยะเวลาการฝึกอบรม

ด้านประวัติการถูกดำเนินคดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65.7 ถูกดำเนินคดีเป็นครั้งแรก รองลงมาร้อยละ 32.5 ถูกดำเนินคดีเป็นครั้งที่ 2-3 และร้อยละ 1.8 ถูกดำเนินคดีมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป สำหรับด้านระยะเวลาการฝึกอบรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 84 มีระยะเวลาการฝึกอบรม 1 ปี-3 ปี รองลงมาร้อยละ 13.6 มีระยะเวลาการฝึกอบรม 3 ปี 1 วัน-5 ปี และร้อยละ 2.4 มีระยะเวลาการฝึกอบรม 5 ปี 1 วัน-7 ปี (ตามตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประวัติการถูกดำเนินคดี และระยะเวลาการฝึกอบรม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=169)	ร้อยละ
ประวัติการถูกดำเนินคดี		
ถูกดำเนินคดีเป็นครั้งแรก	111	65.7
ถูกดำเนินคดีเป็นครั้งที่ 2-3	55	32.5
ถูกดำเนินคดีมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป	3	1.8
ระยะเวลาการฝึกอบรม		
1 ปี-3 ปี	142	84
3 ปี 1 วัน-5 ปี	23	13.6
5 ปี 1 วัน-7 ปี	4	2.4

4.2 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ในการศึกษาปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อเรื่องปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน ด้านภาวะทางอารมณ์ ด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต ด้านค่านิยมส่วนบุคคล และด้านความทะเยอทะยาน ซึ่งจะขอเสนอผลการศึกษาปรากฏทั้ง 6 ด้าน โดยสามารถพิจารณาได้ดังนี้

4.2.1 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านลักษณะทางกายภาพ

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านลักษณะทางกายภาพนั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

ความพึงพอใจต่อร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.6 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 23.1 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 20.7 เห็นด้วยระดับปานกลาง และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากกว่าตนเองมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง

ความพึงพอใจต่อรูปร่าง หน้าตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 49.1 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 29.6 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 19.5 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากต่อรูปร่าง หน้าตาของตนเอง

ความพึงพอใจต่อหน้าตาที่ยิ้มแย้ม แจ่มใส อยู่เสมอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.0 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 33.7 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 21.3 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากว่าตนเองมีหน้าตาที่ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ

ความไม่มั่นใจในรูปร่างหน้าตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.2 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 34.9 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 14.8 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 6.5 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 3.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อยว่าตนเองมีรูปร่างหน้าตาที่ไม่ดี

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านลักษณะทางกายภาพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากว่าปัจจัยภายในด้านลักษณะทางกายภาพเกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (ตามตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านลักษณะทางกายภาพ

ด้านลักษณะทางกายภาพ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
การมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง	23.1 (39)	55.6 (94)	20.7 (35)	0 (0)	0.6 (1)	4.01	.703	มาก

ตารางที่ 4.4

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายใน
ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านลักษณะทางกายภาพ (ต่อ)

ด้านลักษณะทางกายภาพ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	การ แปล ผล
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
ความพึงพอใจต่อรูปร่าง หน้าตา	29.6 (50)	49.1 (83)	19.5 (33)	1.2 (2)	0.6 (1)	4.06	.769	มาก
ความพึงพอใจต่อหน้าตา ที่ยิ้มแย้ม แจ่มใส อยู่เสมอ	21.3 (36)	42.0 (71)	33.7 (57)	1.8 (3)	1.2 (2)	3.80	.833	มาก
ความไม่มั่นใจในรูปร่าง หน้าตา	3.6 (6)	6.5 (11)	34.9 (59)	40.2 (68)	14.8 (25)	3.56	.944	น้อย

ภาพรวม $\bar{X} = 3.85$ S.D. = .812 n=169

4.2.2 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความสามารถทั่วไป

สมรรถภาพและผลงาน

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง
ด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงานนั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 7 ประเด็น
ดังนี้

ความพึงพอใจต่อความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง
พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.4 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาระดับร้อยละ 35.5 เห็นด้วยระดับ
ปานกลาง ร้อยละ 21.3 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 1.2 เห็นระดับด้วยน้อย และร้อยละ 0.6
เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 แสดงว่า
กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองมีความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จได้

ความพึงพอใจต่อการเป็นที่พึ่งพาของคนอื่นได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 49.7
เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 32.5 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 7.7 เห็นด้วยระดับ
มากที่สุดและระดับน้อย และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของ

กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองเป็นที่พึ่งพาของคนอื่นได้

ความพึงพอใจต่อความสามารถที่หลากหลาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.6 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาระดับร้อยละ 36.1 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 15.4 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 8.3 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากกว่าตนเอง มีความสามารถที่หลากหลาย

ความพึงพอใจต่อความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.0 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 37.3 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 13.0 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 6.5 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองมีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

ความล้มเหลวในการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.0 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 29.0 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 8.3 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 5.3 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าตนเองมีความล้มเหลวในการทำงาน

ความพึงพอใจต่อการได้รับการมอบหมายงานอยู่เสมอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.9 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 29.6 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 11.8 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 7.7 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองมีความพึงพอใจต่อการได้รับการมอบหมายงานอยู่เสมอ

ความพึงพอใจต่อความสำเร็จในด้านการเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.6 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 28.4 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 13.6 เห็นด้วยระดับน้อย ร้อยละ 10.7 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองมีความสำเร็จในด้านการเรียน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากกว่าปัจจัยภายในด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (ตามตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายใน ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน

ด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	การ แปล ผล
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
ความพึงพอใจต่อความสามารถ ในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้ สำเร็จได้ด้วยตนเอง	21.3 (36)	41.4 (70)	35.5 (60)	1.2 (2)	0.6 (1)	3.82	.799	มาก
ความพึงพอใจต่อการเป็น ที่พึ่งพาของคนอื่นได้	7.7 (13)	32.5 (55)	49.7 (84)	7.7 (13)	2.4 (4)	3.36	.826	ปาน กลาง
ความพึงพอใจต่อความสามารถ ที่หลากหลาย	15.4 (26)	36.1 (61)	39.6 (67)	8.3 (14)	0.6 (1)	3.57	.871	มาก
ความพึงพอใจต่อความสามารถ ในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง	13.0 (22)	42.0 (71)	37.3 (63)	6.5 (11)	1.2 (2)	3.59	.841	มาก
ความล้มเหลวในการทำงาน	2.4 (4)	5.3 (9)	29.0 (49)	55.0 (93)	8.3 (14)	3.62	.809	น้อย
ความพึงพอใจต่อการได้รับ การมอบหมายงานอยู่เสมอ	7.7 (13)	29.6 (50)	50.9 (86)	11.8 (20)	0 (0)	3.33	.785	ปาน กลาง
ความพึงพอใจต่อความสำเร็จ ในด้านการเรียน	10.7 (18)	28.4 (48)	45.6 (77)	13.6 (23)	1.8 (3)	3.33	.903	ปาน กลาง

ภาพรวม $\bar{x} = 3.51$ S.D. = .833 n=169

4.2.3 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านภาวะทางอารมณ์

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านภาวะทางอารมณ์นั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

ความวิตกกังวลเกี่ยวกับตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.2 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาระดับร้อยละ 29.0 เห็นด้วยระดับน้อย ร้อยละ 11.8 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 11.2 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 4.7 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่ามีความวิตกกังวลเกี่ยวกับตนเอง

ความรู้สึกมีความสุขกับการทำกิจกรรมประจำวัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.4 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 36.1 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 14.8 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 7.1 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองมีความสุขกับการทำกิจกรรมประจำวัน

ความพึงพอใจต่อความสามารถในการควบคุมอารมณ์โกรธของตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.7 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 23.7 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 21.3 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 6.5 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์โกรธของตนเอง

ความรู้สึกมีความเครียดได้ง่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 37.9 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 24.9 เห็นด้วยระดับมากและระดับน้อย และร้อยละ 10.1 เห็นด้วยระดับมากที่สุดและระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 แสดงว่า กลุ่มตัวเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองรู้สึกมีความเครียดได้ง่าย

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านภาวะทางอารมณ์ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าปัจจัยภายในด้านภาวะทางอารมณ์เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (ตามตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายใน ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านภาวะทางอารมณ์

ด้านภาวะทางอารมณ์	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	การ แปล ผล
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
ความวิตกกังวลเกี่ยวกับตนเอง	4.7 (8)	11.2 (19)	43.2 (73)	29.0 (49)	11.8 (20)	3.32	.984	ปาน กลาง
ความรู้สึกมีความสุขกับการทำ กิจกรรมประจำวัน	14.8 (25)	41.4 (70)	36.1 (61)	7.1 (12)	0.6 (1)	3.63	.843	มาก
ความพึงพอใจต่อความสามารถ ในการควบคุมอารมณ์โกรธของ ตนเอง	21.3 (36)	46.7 (79)	23.7 (40)	6.5 (11)	1.8 (3)	3.79	.912	มาก
ความรู้สึกมีความเครียดได้ง่าย	10.1 (17)	24.9 (42)	37.9 (64)	24.9 (42)	10.1 (17)	2.89	1.06	ปาน กลาง

ภาพรวม $\bar{X} = 3.40$ S.D. = .949 n=169

4.2.4 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านปัญหาด้านสุขภาพจิตนั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 7 ประเด็น ดังนี้

ความพึงพอใจต่อความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 40.8 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 38.5 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 11.2 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 7.7 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองมีความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

ความรู้สึกหมดหวังในการดำเนินชีวิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.2 เห็นด้วยระดับน้อยรองลงมาร้อยละ 23.7 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 20.1 เห็นด้วยระดับปานกลาง

ร้อยละ 10.1 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าตนเองรู้สึกหมดหวังในการดำเนินชีวิต

ความรู้สึกนอนไม่หลับเนื่องจากมีภาวะความเครียด พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.1 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 27.8 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 23.7 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 7.7 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 4.7 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าตนเองรู้สึกนอนไม่หลับเนื่องจากมีภาวะความเครียด

ความรู้สึกหวาดระแวงผู้อื่นอยู่เสมอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.4 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 37.3 เห็นด้วยน้อยที่สุด ร้อยละ 14.2 เห็นด้วยปานกลาง ร้อยละ 6.5 เห็นด้วยมาก และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าตนเองรู้สึกหวาดระแวงผู้อื่นอยู่เสมอ

การไม่กล้าตัดสินใจสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เพราะกลัวจะเกิดความผิดพลาด พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.2 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 35.5 เห็นด้วยระดับน้อย ร้อยละ 12.4 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 8.9 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าตนเองไม่กล้าตัดสินใจสิ่งต่างๆ เพราะกลัวจะเกิดความผิดพลาด

ความรู้สึกซึมเศร้าได้ง่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 35.5 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 26.0 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 21.3 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 11.2 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 5.3 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าตนเองรู้สึกซึมเศร้าได้ง่าย

การทำร้ายร่างกายตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.1 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด รองลงมาร้อยละ 30.8 เห็นด้วยระดับน้อย ร้อยละ 14.2 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 11.2 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 4.7 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อยในการที่จะทำร้ายร่างกายตนเอง

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าปัจจัยภายในด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (ตามตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายใน ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต

ด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
ความพึงพอใจต่อความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง	11.2 (19)	38.5 (65)	40.8 (69)	7.7 (13)	1.8 (3)	3.50	.860	มาก
ความรู้สึกหมดหวังในการดำเนินชีวิต	3.0 (5)	10.1 (17)	20.1 (34)	43.2 (73)	23.7 (40)	3.75	1.02	น้อย
ความรู้สึกนอนไม่หลับเนื่องจากมีภาวะความเครียด	4.7 (8)	7.7 (13)	27.8 (47)	36.1 (61)	23.7 (40)	3.66	1.06	น้อย
ความรู้สึกหวาดระแวงผู้อื่นอยู่เสมอ	0.6 (1)	6.5 (11)	14.2 (24)	41.4 (70)	37.3 (63)	4.08	.909	น้อย
การไม่กล้าตัดสินใจสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เพราะกลัวจะเกิดความผิดพลาด	3.0 (5)	8.9 (15)	40.2 (68)	35.5 (60)	12.4 (21)	3.46	.926	น้อย
ความรู้สึกซึมเศร้าได้ง่าย	5.3 (9)	11.2 (19)	26.0 (44)	35.5 (60)	21.3 (36)	3.62	1.32	น้อย
การทำร้ายร่างกายตนเอง	4.7 (8)	11.2 (19)	14.2 (24)	30.8 (52)	39.1 (66)	3.88	1.18	น้อย

ภาพรวม $\bar{x} = 3.70$ S.D. = 1.03 n=169

4.2.5 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านค่านิยมส่วนบุคคล

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านค่านิยมส่วนบุคคลนั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวชีวิตออกเป็น 7 ประเด็น ดังนี้

ความพึงพอใจต่อความสำคัญกับความสำเร็จด้านการเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 47.9 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 33.1 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 11.2 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 5.3 เห็นระดับด้วยน้อย และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองให้ความสำคัญกับความสำเร็จด้านการเรียน

ความพึงพอใจต่อความสำคัญกับความสำเร็จด้านการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 45.0 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 30.2 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 21.9 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองให้ความสำคัญกับความสำเร็จด้านการทำงาน

การให้ความสำคัญกับความรู้สึกของผู้อื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58.0 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 30.2 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 17.2 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองให้ความสำคัญกับความรู้สึกของผู้อื่น

การมีพฤติกรรมที่คล้อยตามความรู้สึกของผู้อื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.3 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 21.3 เห็นด้วยระดับมากและระดับน้อย ร้อยละ 4.1 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด และร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองมีพฤติกรรมที่คล้อยตามความรู้สึกของผู้อื่น

ความรู้สึกล้ออายถ้าประสบกับความล้มเหลว พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.8 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 27.2 เห็นด้วยระดับน้อย ร้อยละ 16.0 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 6.5 เห็นด้วยระดับมากที่สุดและน้อยระดับที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองรู้สึกอายถ้าประสบกับความล้มเหลว

การเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลอื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 31.4 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 29.6 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 17.2 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 15.4 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 6.5 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองมักเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

ความพึงพอใจต่อความสามารถที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.6 เห็นด้วยระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 36.7 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 16.0 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากว่าตนเองพึงพอใจต่อความสามารถที่มีอยู่ในปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านค่านิยมส่วนบุคคลซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าปัจจัยภายในด้านค่านิยมส่วนบุคคล เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (ตามตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านค่านิยมส่วนบุคคล

ด้านค่านิยมส่วนบุคคล	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
ความพึงพอใจต่อความสำคัญกับความสำเร็จด้านการเรียน	11.2 (19)	33.1 (56)	47.9 (81)	5.3 (9)	2.4 (4)	3.46	.852	มาก
ความพึงพอใจต่อความสำคัญกับความสำเร็จด้านการทำงาน	21.9 (37)	45.0 (76)	30.2 (51)	3.0 (5)	0 (0)	3.86	.789	มาก
การให้ความสำคัญกับความรู้สึกของผู้อื่น	17.2 (29)	58.0 (98)	21.9 (37)	2.4 (4)	0.6 (1)	3.89	.727	มาก
การมีพฤติกรรมที่คล้อยตามความรู้สึกของผู้อื่น	3.0 (5)	21.3 (36)	50.3 (85)	21.3 (36)	4.1 (7)	3.02	.845	ปานกลาง
ความรู้สึกอับอายถ้าประสบกับความล้มเหลว	6.5 (11)	16.0 (27)	43.8 (74)	27.2 (46)	6.5 (11)	3.11	.792	ปานกลาง
การเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลอื่น	6.5 (11)	15.4 (26)	29.6 (50)	31.4 (53)	17.2 (29)	3.37	1.13	ปานกลาง
ความพึงพอใจต่อความสามารถที่มีอยู่ในปัจจุบัน	42.6 (72)	36.7 (62)	16.0 (27)	3.0 (5)	1.8 (3)	4.15	.919	มาก

ภาพรวม $\bar{X} = 3.55$ S.D. = .864 n=169

4.2.6 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความทะเยอทะยาน

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความทะเยอทะยานนั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 7 ประเด็น ดังนี้

ความพึงพอใจต่อความสามารถที่ทำงานที่ยากให้สำเร็จได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.2 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 37.9 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 12.4 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 7.1 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองมีความสามารถที่ทำงานที่ยากให้สำเร็จได้

ความพึงพอใจต่อความพยายามที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.1 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 24.9 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 20.1 เห็นด้วยระดับปานกลาง และร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองมีความพยายามที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ

ความพึงพอใจต่อผลงานที่ดีกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.7 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 30.2 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 9.5 เห็นด้วยระดับน้อย ร้อยละ 6.5 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองมีผลงานที่ดีกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้

ความรู้สึกต่อการทำงานล้มเหลว ไม่เป็นไปตามที่กำหนด พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.6 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 34.9 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 10.1 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 7.1 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองทำงานล้มเหลวไม่เป็นไปตามที่กำหนด

ความพึงพอใจต่อการทำงานได้รับมอบหมายได้สำเร็จทันตามเวลา พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.0 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 37.3 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 11.8 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 5.9 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองทำงานได้รับมอบหมายได้สำเร็จทันตามเวลา

การยอมแพ้สิ่งต่างๆ ได้ง่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.0 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 23.7 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 18.3 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 8.9

เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 4.1 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าตนเองยอมแพ้สิ่งต่างๆ ได้ง่าย

การมีความหวังในการดำเนินชีวิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 47.9 เห็นด้วยระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 32.0 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 17.8 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ว่าตนเองมีความหวังในการดำเนินชีวิต

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความทะเยอทะยานซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าปัจจัยภายในด้านความทะเยอทะยาน เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (ตามตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความทะเยอทะยาน

ด้านความทะเยอทะยาน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
ความพึงพอใจต่อความสามารถที่ทำงานที่ยากให้สำเร็จได้	12.4 (21)	37.9 (64)	40.2 (68)	7.1 (12)	2.4 (4)	3.15	.887	ปานกลาง
ความพึงพอใจต่อความพยายามที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ	24.9 (42)	52.1 (88)	20.1 (34)	3.0 (5)	0 (0)	3.99	.756	มาก
ความพึงพอใจต่อผลงานที่ดีกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้	6.5 (11)	30.2 (51)	52.7 (89)	9.5 (16)	1.2 (2)	3.31	.781	ปานกลาง
ความรู้สึกต่อการทำงานล้มเหลว ไม่เป็นไปตามที่กำหนด	2.4 (4)	7.1 (12)	34.9 (59)	45.6 (77)	10.1 (17)	3.54	.859	น้อย

ตารางที่ 4.9

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายใน ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความทะเยอทะยาน (ต่อ)

ด้านความทะเยอทะยาน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	การ แปล ผล
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
ความพึงพอใจต่อการทำงาน ได้รับมอบหมายได้สำเร็จทัน ตามเวลา	11.8 (20)	37.3 (63)	45.0 (76)	5.9 (10)	0 (0)	3.55	.779	มาก
การยอมแพ้สิ่งต่างๆ ได้ง่าย	4.1 (7)	8.9 (15)	23.7 (40)	45.0 (76)	18.3 (31)	3.64	1.01	น้อย
การมีความหวังในการดำเนินชีวิต	47.9 (81)	32.0 (54)	17.8 (30)	1.8 (3)	0.6 (1)	4.25	.851	มาก ที่สุด

ภาพรวม $\bar{X} = 3.63$ S.D. = .846 n=169

4.2.7 สรุปภาพรวมของปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง จำแนกราย องค์ประกอบ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายใน ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง สูงสุดในด้าน ลักษณะทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 3.85 รองลงมา ได้แก่ ด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต ค่าเฉลี่ย โดยรวม คือ 3.70 ด้านความทะเยอทะยาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 3.63 ด้านค่านิยมส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 3.55 ด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน ค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 3.51 และน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านภาวะทางอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 3.40 ตามลำดับ (ตามตาราง ที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10

ภาพรวมค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านลักษณะทางกายภาพ	3.85	.812	มาก
2. ด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน	3.51	.833	มาก
3. ด้านภาวะทางอารมณ์	3.40	.949	ปานกลาง
4. ด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต	3.70	1.03	มาก
5. ด้านค่านิยมส่วนบุคคล	3.55	.864	มาก
6. ด้านความทะเยอทะยาน	3.63	.846	มาก
รวม	3.60	.889	มาก

4.3 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ในการศึกษาปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อเรื่องปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งปัจจัยภายนอกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน ด้านโรงเรียนและสังคม ด้านสถานภาพทางสังคม และด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน ซึ่งจะขอเสนอผลการศึกษาปรากฏทั้ง 4 ด้าน โดยสามารถพิจารณาได้ดังนี้

4.3.1 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้านนั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 12 ประเด็น ดังนี้

พ่อแม่/ผู้ปกครองใส่ใจและรับรู้ถึงความรู้สึก พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.8 เห็นด้วยระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 36.1 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 15.4 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณา

ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าพ่อแม่/ผู้ปกครองใส่ใจและรับรู้ถึงความรู้สึกของตนเอง

เมื่ออยู่ในครอบครัว รู้สึกว่าไม่มีใครสนใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 42.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด รองลงมาร้อยละ 33.7 เห็นด้วยระดับน้อย ร้อยละ 14.2 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 5.9 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 3.6 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าเมื่ออยู่ในครอบครัว รู้สึกว่าไม่มีใครสนใจตนเอง

พ่อแม่/ผู้ปกครองไม่ไว้วางใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด รองลงมาร้อยละ 27.8 เห็นด้วยระดับน้อย ร้อยละ 18.3 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 8.9 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าพ่อแม่/ผู้ปกครองไม่ไว้วางใจตนเอง

เมื่อไม่สบาย พ่อแม่/ผู้ปกครองจะแสดงความห่วงใย และสอบถามอาการป่วย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.1 เห็นด้วยระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 27.8 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 16.0 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 3.6 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ว่าเมื่อไม่สบาย พ่อแม่/ผู้ปกครองจะแสดงความห่วงใย และสอบถามอาการป่วยของตนเอง

พ่อแม่/ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้แสดงความรู้สึก และแสดงความคิดเห็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 37.9 เห็นด้วยระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 33.1 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 23.7 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 4.1 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ว่าพ่อแม่/ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ตนเองแสดงความรู้สึก และแสดงความคิดเห็น

พ่อแม่/ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมที่ชอบ ด้วยตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.0 เห็นด้วยระดับมากที่สุดน้อย รองลงมาร้อยละ 35.5 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 16.6 เห็นด้วยระดับปานกลาง และร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ว่าพ่อแม่/ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมที่ชอบด้วยตนเอง

สมาชิกในครอบครัวมีความห่วงใยซึ่งกันและกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 47.3 เห็นด้วยระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 33.1 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 14.8 เห็นด้วยระดับปานกลาง และร้อยละ 4.7 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 4.23 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุดมี ว่าสมาชิกในครอบครัวมีความห่วงใยซึ่งกันและกัน

สมาชิกในครอบครัวดูแลเอาใจใส่กัน อย่างสม่ำเสมอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.0 เห็นด้วยระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 33.1 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 19.5 เห็นด้วยระดับปานกลาง และร้อยละ 5.3 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าสมาชิกในครอบครัวดูแลเอาใจใส่กัน อย่างสม่ำเสมอ

สมาชิกในครอบครัวต่างทำตามความพอใจของตนเอง โดยไม่สนใจถึงความรู้สึกของกันและกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.6 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 24.3 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 18.3 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 11.2 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 3.6 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าสมาชิกในครอบครัวต่างทำตามความพอใจของตนเอง โดยไม่สนใจถึงความรู้สึกของกันและกัน

สมาชิกในครอบครัวไม่เคยใส่ใจว่าจะมีความสุขหรือมีความทุกข์อย่างไร พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.1 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 32.0 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 16.6 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 8.3 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 4.1 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าสมาชิกในครอบครัวไม่เคยใส่ใจว่าจะมีความสุขหรือมีความทุกข์อย่างไร

เมื่อทำผิดมักถูกตำหนิหรือซ้ำเติมจากสมาชิกในครอบครัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 32.0 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 26.6 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 24.9 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 13.6 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าเมื่อตนเองทำผิดมักถูกตำหนิหรือซ้ำเติมจากสมาชิกในครอบครัว

เมื่ออยู่ในครอบครัวมักจะถูกพ่อแม่/ผู้ปกครองบ่นด่าอยู่เสมอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.7 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 30.8 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 19.5 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 14.8 เห็นด้วยระดับมาก และร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับน้อย ว่าเมื่ออยู่ในครอบครัวตนเองมักจะถูกพ่อแม่/ผู้ปกครองบ่นด่าอยู่เสมอ

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่าง

เห็นด้วยในระดับมากกว่าปัจจัยภายนอกด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้านเกี่ยวข้องกับ
การเห็นคุณค่าในตนเอง (ตามตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายนอก
ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน

ด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และ สมาชิกในบ้าน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	การ แปล ผล
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
พ่อแม่/ผู้ปกครองใส่ใจและรับรู้ ถึงความรู้สึก	43.8 (74)	36.1 (61)	15.4 (26)	3.0 (5)	1.8 (3)	4.17	.919	มาก
เมื่ออยู่ในครอบครัว รู้สึกว่าไม่มี ใครสนใจ	3.6 (6)	5.9 (10)	14.2 (24)	33.7 (57)	42.6 (72)	4.06	1.06	น้อย
พ่อแม่/ผู้ปกครองไม่ไว้วางใจ	2.4 (4)	8.9 (15)	18.3 (31)	27.8 (47)	42.6 (72)	3.99	1.08	น้อย
เมื่อไม่สบาย พ่อแม่/ผู้ปกครอง จะแสดงความห่วงใย และ สอบถามอาการป่วย	52.1 (88)	27.8 (47)	16.0 (27)	3.6 (6)	0.6 (1)	4.27	.898	มาก ที่สุด
พ่อแม่/ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ แสดงความรู้สึก และแสดง ความคิดเห็น	37.9 (64)	33.1 (56)	23.7 (40)	4.1 (7)	1.2 (2)	4.02	.945	มาก
พ่อแม่/ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ ตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมที่ชอบ ด้วยตนเอง	45.0 (76)	35.5 (60)	16.6 (28)	3.0 (5)	0 (0)	4.22	.829	มาก ที่สุด
สมาชิกในครอบครัวมี ความห่วงใยซึ่งกันและกัน	47.3 (80)	33.1 (56)	14.8 (25)	4.7 (8)	0 (0)	4.23	.873	มาก ที่สุด

ตารางที่ 4.11

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายนอก ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน (ต่อ)

ด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
สมาชิกในครอบครัวดูแลเอาใจใส่กัน อย่างสม่ำเสมอ	42.0 (71)	33.1 (56)	19.5 (33)	5.3 (9)	0 (0)	4.12	.905	มาก
สมาชิกในครอบครัวต่างทำตามความพอใจของตนเองโดยไม่สนใจถึงความรู้สึกของกันและกัน	3.6 (6)	11.2 (19)	18.3 (31)	42.6 (72)	24.3 (41)	3.73	1.06	น้อย
สมาชิกในครอบครัวไม่เคยใส่ใจว่าจะมีความสุขหรือมีความทุกข์อย่างไร	4.1 (7)	8.3 (14)	16.6 (28)	39.1 (66)	32.0 (54)	3.86	1.08	น้อย
เมื่อทำผิด มักถูกตำหนิหรือซ้ำเติมจากสมาชิกในครอบครัว	3.0 (5)	13.6 (23)	26.6 (45)	32.0 (54)	24.9 (42)	3.62	1.09	น้อย
เมื่ออยู่ในครอบครัวมักจะถูกพ่อแม่/ผู้ปกครองบ่นตำ อยู่เสมอ	1.2 (2)	14.8 (25)	30.8 (52)	33.7 (7)	19.5 (3)	3.56	1.00	น้อย

ภาพรวม $\bar{X} = 3.98$ S.D. = .978 n=169

4.3.2 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านโรงเรียนและสังคม

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านโรงเรียนและสังคมนั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 7 ประเด็น ดังนี้

คุณครูมักจะชื่นชมให้ผู้อื่นฟังอยู่เสมอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.8 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 23.1 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 11.8 เห็นด้วยระดับน้อย ร้อยละ 5.9 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของ

กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองมักจะโดนคุณครูชื่นชมให้ผู้อื่นฟังอยู่เสมอ

ความสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.6 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 33.7 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 13.0 เห็นด้วยระดับน้อย ร้อยละ 9.5 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูได้

ความรู้สึกอยากไปโรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.1 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 30.8 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 27.8 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 5.3 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองรู้สึกอยากไปโรงเรียน

ความพึงพอใจต่อการทำงานที่ครูมอบหมายได้สำเร็จ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.9 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 27.8 ด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 17.8 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 3.6 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองทำงานที่ครูมอบหมายได้สำเร็จ

สามารถขอคำแนะนำ/คำปรึกษาจากครูได้ทุกเรื่อง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.2 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 31.4 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 21.3 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 5.3 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองสามารถขอคำแนะนำ/คำปรึกษาจากครูได้ทุกเรื่อง

ความพึงพอใจต่อความรู้สึกว่าครูให้การยอมรับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.6 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 33.1 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 13.6 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองได้รับการยอมรับจากครู

ความพึงพอใจต่อการสามารถเลือกทำกิจกรรมที่สนใจได้ในโรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 47.9 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 29.6 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 17.2 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 5.3 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองสามารถเลือกทำกิจกรรมที่สนใจได้ในโรงเรียน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านโรงเรียนและสังคม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าปัจจัยภายนอกด้านโรงเรียนและสังคม เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (ตามตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายนอก ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านโรงเรียนและสังคม

ด้านโรงเรียนและสังคม	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	การ แปล ผล
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
คุณครูมักจะชื่นชมให้ผู้อื่นฟัง อยู่เสมอ	5.9 (10)	23.1 (39)	56.8 (96)	11.8 (20)	2.4 (4)	3.18	.807	ปาน กลาง
การสามารถแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับครูได้	9.5 (16)	33.7 (57)	42.6 (72)	13.0 (22)	1.2 (2)	3.37	.871	ปาน กลาง
ความรู้สึกลอยลางไปโรงเรียน	27.8 (47)	36.1 (61)	30.8 (52)	5.3 (9)	0 (0)	3.86	.886	มาก
ความพึงพอใจต่อการทำงาน ที่ครูมอบหมายได้สำเร็จ	17.8 (30)	50.9 (86)	27.8 (47)	3.6 (6)	0 (0)	3.83	.756	มาก
สามารถขอคำแนะนำ/ คำปรึกษาจากครูได้ทุกเรื่อง	21.3 (36)	42.0 (71)	31.4 (53)	5.3 (9)	0 (0)	3.79	.837	มาก
ความพึงพอใจต่อความรู้สึกว่า ครูให้การยอมรับ	13.6 (23)	45.6 (77)	39.1 (66)	1.8 (3)	0 (0)	3.71	.719	มาก
ความพึงพอใจต่อความสามารถ เลือกทำกิจกรรมที่สนใจได้ ในโรงเรียน	17.2 (29)	47.9 (81)	29.6 (50)	5.3 (9)	0 (0)	3.77	.794	มาก

ภาพรวม $\bar{x} = 3.64$ S.D. = .810 n=169

4.3.3 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสถานภาพทางสังคม

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสถานภาพทางสังคมนั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

ความพึงพอใจต่อการรู้สึกว่าคุณค่าคนทั่วไปยอมรับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.0 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 33.7 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 11.8 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 9.5 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองได้รับการยอมรับจากคนทั่วไป

การอยู่ตามลำพัง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 32.0 เห็นด้วยระดับน้อย รองลงมาร้อยละ 27.8 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 15.4 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 16.0 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด และร้อยละ 8.9 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าตนเองมักอยู่ตามลำพัง

ความรู้สึกว่าตนเองนั้นไม่แตกต่างจากบุคคลอื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.0 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 33.7 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 11.2 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 11.8 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองนั้นไม่แตกต่างจากบุคคลอื่น

ความพึงพอใจต่อฐานะความเป็นอยู่ในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.6 เห็นด้วยระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 36.1 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 18.3 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 4.1 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองพึงพอใจต่อฐานะความเป็นอยู่ในปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสถานภาพทางสังคมซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าปัจจัยภายนอกด้านสถานภาพทางสังคม เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (ตามตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายนอก ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสถานภาพทางสังคม

ด้านสถานภาพทางสังคม	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
ความพึงพอใจต่อการรู้สึกรู้ว่าคนทั่วไปยอมรับ	11.8 (20)	33.7 (57)	45.0 (76)	9.5 (16)	0 (0)	3.48	.824	มาก
การอยู่ตามลำพัง	8.9 (15)	15.4 (26)	27.8 (47)	32.0 (54)	16.0 (27)	3.31	1.17	ปานกลาง
ความรู้สึกว่าตนเองนั้นไม่แตกต่างจากบุคคลอื่น	11.2 (19)	33.7 (57)	42.0 (71)	11.8 (20)	1.2 (2)	3.42	.884	มาก
ความพึงพอใจต่อฐานะความเป็นอยู่ในปัจจุบัน	39.6 (67)	36.1 (61)	18.3 (31)	4.1 (7)	1.8 (3)	4.08	.951	มาก

ภาพรวม $\bar{X} = 3.57$ S.D. = .957 n=169

4.3.4 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนนั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 8 ประเด็น ดังนี้

ความพึงพอใจต่อการเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.0 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 20.1 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 11.2 เห็นด้วยระดับน้อย ร้อยละ 10.7 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลางว่าตนเองเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน

เมื่อไม่สบาย เพื่อนๆ จะแสดงความห่วงใย และสอบถามอาการป่วย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.0 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 27.2 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 20.7 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 9.5 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยระดับ

น้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากกว่าเมื่อตนเองไม่สบาย เพื่อนๆ จะแสดงความห่วงใย และสอบถามอาการป่วย

เมื่อเสนอความคิดเห็น เพื่อนๆ มักคล้อยตามความคิดเห็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 45.0 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 33.1 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 10.7 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และระดับน้อย และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าเมื่อตนเองเสนอความคิดเห็น เพื่อนๆ มักคล้อยตามความคิดเห็น

ความพึงพอใจต่อการที่เพื่อนๆ ไว้วางใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 49.1 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 34.3 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 12.4 เห็นด้วยระดับมากที่สุด และร้อยละ 4.1 เห็นด้วยระดับน้อย เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนๆ

เมื่อเพื่อนให้คำแนะนำ มักจะทำอย่างที่คุณบอก พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 48.5 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 30.2 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 10.1 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 9.5 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าเมื่อเพื่อนให้คำแนะนำ ตนเองมักจะทำอย่างที่คุณบอก

ความพึงพอใจต่อการให้คำปรึกษาเพื่อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.6 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 36.7 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 17.8 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 4.7 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองพึงพอใจต่อการให้คำปรึกษาเพื่อน

ความพึงพอใจต่อการที่สามารถพูดให้เพื่อนมีความเข้าใจกันได้ เมื่อขัดแย้งกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 44.4 เห็นด้วยระดับมาก รองลงมาร้อยละ 30.2 เห็นด้วยระดับปานกลาง ร้อยละ 16.6 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 12.4 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าตนเองสามารถที่จะพูดให้เพื่อนมีความเข้าใจกันได้ เมื่อขัดแย้งกัน

ความพึงพอใจต่อการสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับเพื่อนๆ ได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.2 เห็นด้วยระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 30.2 เห็นด้วยระดับมาก ร้อยละ 16.6 เห็นด้วยระดับมากที่สุด ร้อยละ 12.4 เห็นด้วยระดับน้อย และร้อยละ 0.6 เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากกว่าตนเองสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับเพื่อนๆ ได้

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่าปัจจัยภายนอกด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (ตามตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัจจัยภายนอก ที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน

ด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
ความพึงพอใจต่อการเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน	10.7 (18)	20.1 (34)	55.0 (93)	11.2 (19)	3.0 (5)	3.24	.897	ปานกลาง
เมื่อไม่สบาย เพื่อนๆ จะแสดงความห่วงใย และสอบถามอาการป่วย	20.7 (35)	27.2 (46)	42.0 (71)	9.5 (16)	0.6 (1)	3.58	.942	มาก
เมื่อเสนอความคิดเห็นเพื่อนๆ มักคล้อยตามความคิดเห็น	10.7 (18)	33.1 (56)	45.0 (76)	10.7 (18)	0.6 (1)	3.43	.843	มาก
ความพึงพอใจต่อการที่เพื่อนๆ ไว้วางใจ	12.4 (21)	49.1 (83)	34.3 (58)	4.1 (7)	0 (0)	3.70	.738	มาก
เมื่อเพื่อนให้คำแนะนำ มักจะทำอย่างที่คุณบอก	10.1 (17)	30.2 (51)	48.5 (82)	9.5 (16)	1.8 (3)	3.37	.857	ปานกลาง
ความพึงพอใจต่อการให้คำปรึกษาเพื่อน	17.8 (30)	36.7 (62)	39.6 (67)	4.7 (8)	1.2 (2)	3.65	.867	มาก
ความพึงพอใจต่อการที่สามารถพูดให้เพื่อนมีความเข้าใจกันได้เมื่อขัดแย้งกัน	17.8 (30)	44.4 (75)	30.2 (51)	7.1 (12)	0.6 (1)	3.72	.860	มาก
ความพึงพอใจต่อการสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับเพื่อนได้	16.6 (28)	30.2 (51)	40.2 (68)	12.4 (21)	0.6 (1)	3.50	.933	มาก

ภาพรวม $\bar{x} = 3.52$ S.D. = .864 n=169

4.3.5 สรุปภาพรวมของปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง จำแนกรายองค์ประกอบ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง สูงสุดในด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 3.98 รองลงมา ได้แก่ ด้านโรงเรียนและสังคม ค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 3.64 ด้านสถานภาพทางสังคม มีค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 3.57 และน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 3.52 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15

ภาพรวมค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน	3.98	.978	เห็นด้วยมาก
2. ด้านโรงเรียนและสังคม	3.64	.810	เห็นด้วยมาก
3. ด้านสถานภาพทางสังคม	3.57	.957	เห็นด้วยมาก
4. ด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน	3.52	.864	เห็นด้วยมาก
รวม	3.67	.902	เห็นด้วยมาก

4.4 ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale

ในการศึกษาระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale เป็นการศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อข้อความที่สะท้อนอัตมโนทัศน์ที่มีต่อตนเอง ตอนที่ 2 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และตอนที่ 3 ความรู้สึกต่ออัตมโนทัศน์ ซึ่งจะขอเสนอผลการศึกษาปรากฏทั้ง 3 ตอน โดยสามารถพิจารณาได้ดังนี้

4.4.1 แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อ ข้อความที่สะท้อนอัตมโนทัศน์ที่มีต่อตนเอง

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อข้อความที่สะท้อนอัตมโนทัศน์ที่มีต่อตนเองนั้น แบบทดสอบได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 30 ข้อความ ดังนี้

การทำให้ไม่เต็มมาก พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 78.1 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 21.9 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองทำให้ไม่เต็มมาก

การเป็นคนไม่เชื่อฟังเวลาที่อยู่ที่บ้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.3 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 33.7 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองไม่เชื่อฟังเวลาที่อยู่ที่บ้าน

การเคยได้รับความลำบากเสมอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.9 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 49.1 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองเคยได้รับความลำบากเสมอ

การคิดไปในด้านอกุศลเสมอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75.1 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 24.9 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองไม่ได้คิดไปในด้านอกุศลเสมอ

การเป็นคนที่ไม่ไฉไลได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 89.3 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 10.7 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองเป็นคนที่ไม่ไฉไลได้

การเป็นคนเรียนดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 63.3 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 36.7 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองเป็นคนเรียนดี

การเป็นคนฉลาด พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.9 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 33.1 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองเป็นคนฉลาด

การที่ไม่ค่อยจะรู้เรื่องอะไรเลย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 81.1 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 18.9 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองมีความรู้ในเรื่องต่างๆ

การเป็นนักอ่านที่ดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.8 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 46.2 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองเป็นนักอ่านที่ดี

การที่เรียนอะไรแล้วก็ลืมหมด พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 78.7 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 21.3 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองสามารถจดจำในสิ่งที่เรียนรู้ได้

การเป็นคนหน้าตาดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 62.7 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 37.3 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองเป็นคนหน้าตาดี

การมีหน้าตาแจ่มใสเสมอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 85.2 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 14.8 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองมีหน้าตาแจ่มใสเสมอ

การมีรูปร่างไม่ดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76.9 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 23.1 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองมีรูปร่างดี

การเป็นคนแข็งแรง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 87.6 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 12.4 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองเป็นคนแข็งแรง

การเป็นผู้นำในการเล่นและการกีฬา พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.9 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 49.1 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองเป็นผู้นำในการเล่นและการกีฬา

การร้องไห้เก่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75.1 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 24.9 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองไม่ชอบร้องไห้

การเป็นคนชอบวิตกกังวล พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 62.1 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 37.9 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองไม่มีความวิตกกังวล

การหวาดกลัวบ่อยๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 77.5 มีความคิดเห็นไม่ใช่และร้อยละ 22.5 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองไม่มีความหวาดกลัวบ่อยๆ

อาการว้าวุ่นใจเมื่อมีคนเรียก พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76.3 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 23.7 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองไม่มีความว้าวุ่นใจเมื่อมีคนเรียก

การเป็นคนขี้อึดใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 64.5 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 35.5 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองไม่ใช่คนขี้อึดใจ

การมักถูกเลือกในการเล่นเกมนานๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 55.6 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 44.4มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองมักถูกเลือกในการเล่นเกมนานๆ

การเป็นคนสุดท้ายที่ได้รับเลือกให้เล่นเกม พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 71.6 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 28.4 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองไม่ใช่คนสุดท้ายที่ได้รับเลือกให้เล่นเกม

การลำบากใจที่จะเป็นเพื่อนกับใคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 82.8 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 17.2 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองไม่ลำบากใจที่จะเป็นเพื่อนกับใคร

การมีเพื่อนมาก พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 87.0 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 13.0 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองมีเพื่อนมาก

การเป็นคนที่ถูกกลั่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 78.7 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 21.3 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองไม่ใช่คนที่ถูกกลั่น

การเป็นคนที่มีความสุข พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 91.7 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 8.3 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองเป็นคนที่มีความสุข

การเป็นคนที่ไม่มีความสุข พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 84.6 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 15.4 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองเป็นคนที่มีความสุข

ความพอใจในสภาพตัวเองขณะนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 82.2 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 17.8 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองพอใจในสภาพของตัวเองขณะนี้

การอยากเป็นอย่างอื่นที่ไม่ใช่ตนเองในตอนนี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 75.1 มีความคิดเห็นไม่ใช่ และร้อยละ 24.9 มีความคิดเห็นใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองพึงพอใจกับตนเองในตอนนี

การเป็นคนร่ำรวย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 87.6 มีความคิดเห็นใช่ และร้อยละ 12.4 มีความคิดเห็นไม่ใช่ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองเป็นคนร่ำรวย (ตามตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16

จำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อข้อความที่สะท้อนอัตมโนทัศน์ที่มีต่อตนเอง

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อข้อความที่สะท้อน อัตมโนทัศน์ที่มีต่อตนเอง	ใช่	ไม่ใช่
การทำให้สิ่งที่ไม่ดีมีมาก	78.1 (132)	21.9 (37)
การเป็นคนไม่เชื่อฟังเวลาที่อยู่ที่บ้าน	66.3 (112)	33.7 (57)
การเคยได้รับความลำบากเสมอ	50.9 (86)	49.1 (83)
การคิดไปในด้านอกุศลเสมอ	24.9 (42)	75.1 (127)
การเป็นคนที่ไม่ไฉไลได้	89.3 (151)	10.7 (18)

ตารางที่ 4.16

จำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale
ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อข้อความที่สะท้อนอัตมโนทัศน์ที่มีต่อตนเอง (ต่อ)

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อข้อความที่สะท้อน อัตมโนทัศน์ที่มีต่อตนเอง	ใช่	ไม่ใช่
การเป็นคนเรียนดี	63.3 (107)	36.7 (62)
การเป็นคนฉลาด	66.9 (113)	33.1 (56)
การที่ไม่ค่อยจะรู้เรื่องอะไรเลย	18.9 (32)	81.1 (137)
การเป็นนักอ่านที่ดี	53.8 (91)	46.2 (78)
การที่เรียนอะไรแล้วก็ลืมหมด	21.3 (36)	78.7 (133)
การเป็นคนหน้าตาดี	62.7 (106)	37.3 (63)
การมีหน้าตาแจ่มใสเสมอ	85.2 (144)	14.8 (25)
การมีรูปร่างไม่ดี	23.1 (39)	76.9 (130)
การเป็นคนแข็งแรง	87.6 (148)	12.4 (21)
การเป็นผู้นำในการเล่นและการกีฬา	49.1 (83)	50.9 (86)
การร้องไห้เก่ง	24.9 (42)	75.1 (127)
การเป็นคนชอบวิตกกังวล	37.9 (64)	62.1 (105)

ตารางที่ 4.16

จำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale
ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อข้อความที่สะท้อนอัตมโนทัศน์ที่มีต่อตนเอง (ต่อ)

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อข้อความที่สะท้อน อัตมโนทัศน์ที่มีต่อตนเอง	ใช่	ไม่ใช่
การหวาดกลัวบ่อย ๆ	22.5 (38)	77.5 (131)
อาการว้าวุ่นใจเมื่อมีคนเรียก	23.7 (40)	76.3 (129)
การเป็นคนขี้ตกใจ	35.5 (60)	64.5 (109)
การมักถูกเลือกในการเล่นเกมต่างๆ	55.6 (94)	44.4 (75)
การเป็นคนสุดท้ายที่ได้รับเลือกให้เล่นเกม	28.4 (48)	71.6 (121)
การลำบากใจที่จะเป็นเพื่อนกับใคร	17.2 (29)	82.8 (140)
การมีเพื่อนมาก	87.0 (147)	13.0 (22)
การเป็นคนที่ถูกกลั่น	21.3 (36)	78.7 (133)
การเป็นคนที่มีความสุข	91.7 (155)	8.3 (14)
การเป็นคนที่ไม่มีความสุข	15.4 (26)	84.6 (143)
ความพอใจในสภาพตัวเองขณะนี้	82.2 (139)	17.8 (30)
การอยากเป็นอย่างอื่นที่ไม่ใช่ตนเองในตอนี้	24.9 (42)	75.1 (127)
การเป็นคนร่าเริง	87.6 (148)	12.4 (21)

n=169

4.4.2 แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 2 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 2 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองนั้น แบบทดสอบได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 10 ข้อความ ดังนี้

การเป็นคนมีคุณค่าทัดเทียมกับผู้อื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย และร้อยละ 9.5 ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณค่าของตนมีคุณค่าทัดเทียมกับผู้อื่น

การเป็นคนมีคุณสมบัติที่ดีหลายอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 85.8 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย และร้อยละ 14.2 ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณสมบัติที่ดีหลายอย่าง

ความรู้สึกว่าตนเองทำอะไรไม่สำเร็จเลย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 73.4 ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 26.6 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณค่าตนเองสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ

การมีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าผู้อื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 83.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย และร้อยละ 16.6 ไม่เห็นด้วย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีเท่าผู้อื่น

ความรู้สึกว่าตนเองมีความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 63.3 ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 36.7 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความภาคภูมิใจในตนเอง

การคิดถึงตัวเองในทางที่ดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย และร้อยละ 9.5 ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณค่าตนเองคิดถึงตัวเองในทางที่ดี

ความรู้สึกว่าตนเองมีความพอใจในตัวเองพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย และร้อยละ 9.5 ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความพอใจในตัวเอง

ความรู้สึกว่าอยากนับถือตัวเองได้มากกว่านี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 87.0 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย และร้อยละ 13.0 ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณค่าอยากนับถือตัวเองได้มากกว่านี้

ความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.1 ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 60.9 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณค่าตนเองเป็นคนมีประโยชน์

ความรู้สึกว่าตนเองมีสิ่งที่ดีในตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58.6 ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 41.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่าง รู้สึกว่าตนเองมีสิ่งที่ดีในตนเอง (ตามตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17

จำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 2 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

ตอนที่ 2 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การเป็นคนมีคุณค่าทัดเทียมกับผู้อื่น	90.5 (153)	9.5 (16)
การเป็นคนมีคุณสมบัติที่ดีหลายอย่าง	85.8 (145)	14.2 (24)
ความรู้สึกว่าตนเองทำอะไรไม่สำเร็จเลย	26.6 (45)	73.4 (124)
การมีความสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ดีเท่าผู้อื่น	83.4 (141)	16.6 (28)
ความรู้สึกว่าตนเองมีความภาคภูมิใจในตนเอง	36.7 (62)	63.3 (107)
การคิดถึงตัวเองในทางที่ดี	90.5 (153)	9.5 (16)
ความรู้สึกว่าตนเองมีความพอใจในตัวเองตัวเอง	9.5 (153)	9.5 (16)
ความรู้สึกว่าอยากนับถือตัวเองได้มากกว่านี้	87.0 (147)	13.0 (22)
ความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีประโยชน์	39.1 (66)	60.9 (103)
ความรู้สึกว่าตนเองมีสิ่งที่ดีในตนเอง	41.4 (70)	58.6 (99)

n=169

4.4.3 แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 3 ความรู้สึกต่ออัตมโนทัศน์

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 3 ความรู้สึกต่ออัตมโนทัศน์นั้น แบบทดสอบได้กำหนดตัวชี้วัดออกเป็น 22 ข้อความ ดังนี้

การเป็นเพื่อนกับทุกๆ คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.2 เห็นด้วยระดับตลอดมา รองลงมาร้อยละ 29.0 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง ร้อยละ 18.9 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 7.7 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 4.1 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับตลอดมาว่าตนเองเป็นเพื่อนกับทุกๆ คน

ความรู้สึกมีความสุข พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.7 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง รองลงมาร้อยละ 33.7 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 18.9 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 6.5 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 4.1 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบ่อยครั้งว่าตนเองมีความสุข

การมีความกรุณา พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 35.5 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง รองลงมาร้อยละ 30.2 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 24.3 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 7.7 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบ่อยครั้งว่าตนเองมีความกรุณา

การเป็นคนกล้า พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 33.1 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง รองลงมาร้อยละ 32.0 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 26.0 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 5.9 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบ่อยครั้งว่าตนเองเป็นคนกล้า

การเป็นคนซื่อสัตย์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 37.3 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง รองลงมาร้อยละ 35.5 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 16.0 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 8.9 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบ่อยครั้งว่าตนเองเป็นคนซื่อสัตย์

ความรู้สึกว่าคนทั่วไปชอบตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.9 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง รองลงมาร้อยละ 34.3 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 18.9 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 9.5 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบ่อยครั้งว่าคนทั่วไปชอบตนเอง

การเป็นคนที่น่าสนใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.1 เห็นด้วยระดับตลอดมา รองลงมาร้อยละ 38.5 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง ร้อยละ 15.4 เห็นด้วยระดับบางครั้ง และร้อยละ 3.6 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนักและเห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับตลอดมาว่าตนเองเป็นคนที่น่าสนใจ

การเป็นคนดี พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.9 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง รองลงมา ร้อยละ 30.8 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 25.4 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 6.5 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบ่อยครั้งว่าตนเองเป็นคนดี

ความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.0 เห็นด้วยระดับตลอดมา รองลงมา ร้อยละ 27.8 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง ร้อยละ 21.3 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 6.5 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับตลอดมาว่ามีความภาคภูมิใจในตนเอง

การเป็นคนเกียจคร้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 37.3 เห็นด้วยระดับบางครั้ง รองลงมา ร้อยละ 34.9 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก ร้อยละ 9.5 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้งและเห็นด้วยระดับไม่เคยเลย และร้อยละ 8.9 เห็นด้วยระดับตลอดมา กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบางครั้งว่าตนเองเป็นคนเกียจคร้าน

การให้ความร่วมมือกับทุกคนเสมอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.7 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง รองลงมา ร้อยละ 33.1 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 21.3 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 7.1 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบ่อยครั้งว่าตนเองให้ความร่วมมือกับทุกคนเสมอ

การเป็นคนร่าเริงแจ่มใส พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.8 เห็นด้วยระดับตลอดมา รองลงมา ร้อยละ 29.0 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง ร้อยละ 21.3 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 7.1 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับตลอดมาว่าตนเองเป็นคนร่าเริงแจ่มใส

การเป็นคนมีความคิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 36.1 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง รองลงมา ร้อยละ 35.5 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 22.5 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 3.6 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบ่อยครั้งว่าตนเองเป็นคนมีความคิด

การเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.9 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง รองลงมา ร้อยละ 29.6 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 28.4 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 5.9 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบ่อยครั้งว่าตนเองเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

การเป็นคนอ่อนโยน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 35.5 เห็นด้วยระดับบางครั้ง รองลงมา ร้อยละ 34.3 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง ร้อยละ 21.3 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 7.1

เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบางครั้งว่าตนเองเป็นคนอ่อนโยน

การเป็นคนขี้อิจฉา พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.1 เห็นด้วยระดับบางครั้งและเห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก รองลงมาร้อยละ 21.3 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย ร้อยละ 8.9 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง และร้อยละ 3.6 เห็นด้วยระดับตลอดมา กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบางครั้งและเห็นด้วยระดับไม่บ่อยนักว่าตนเองเป็นคนขี้อิจฉา

การเป็นคนที่ไม่ดีดั่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.8 เห็นด้วยระดับบางครั้ง รองลงมาร้อยละ 22.5 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง ร้อยละ 22.5 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก ร้อยละ 14.2 เห็นด้วยระดับตลอดมา และร้อยละ 4.7 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบางครั้งว่าตนเองเป็นคนที่ไม่ดีดั่ง

การเป็นคนสุภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 35.5 เห็นด้วยระดับบางครั้ง รองลงมาร้อยละ 34.3 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง ร้อยละ 20.1 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 8.3 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบางครั้งว่าตนเองเป็นคนสุภาพ

การเป็นคนขี้อาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 29.6 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้งและเห็นด้วยระดับบางครั้ง รองลงมาร้อยละ 22.5 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 13.6 เห็นด้วยระดับบางครั้ง และร้อยละ 4.7 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบ่อยครั้งและเห็นด้วยระดับบางครั้งว่าตนเองเป็นคนขี้อาย

การเป็นคนสะอาด พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.8 เห็นด้วยระดับตลอดมา รองลงมาร้อยละ 34.9 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง ร้อยละ 17.8 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 2.4 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย และร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับตลอดมาว่าตนเองเป็นคนสะอาด

การเป็นคนมีประโยชน์ต่อผู้อื่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 37.9 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง รองลงมาร้อยละ 36.7 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 17.2 เห็นด้วยระดับตลอดมา ร้อยละ 6.5 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 1.8 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับบ่อยครั้งว่าตนเองเป็นคนมีประโยชน์ต่อผู้อื่น

การเป็นคนมีความกตัญญู พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 43.8 เห็นด้วยระดับตลอดมา รองลงมาร้อยละ 32.0 เห็นด้วยระดับบ่อยครั้ง ร้อยละ 20.1 เห็นด้วยระดับบางครั้ง ร้อยละ 3.0 เห็นด้วยระดับไม่บ่อยนัก และร้อยละ 1.2 เห็นด้วยระดับไม่เคยเลย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับตลอดมาว่าตนเองเป็นคนมีความกตัญญู (ตามตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18

จำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale
ตอนที่ 3 ความรู้สึกต่ออัตมโนทัศน์

	ไม่เคยเลย	ไม่บ่อยนัก	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	ตลอดมา
การเป็นเพื่อนกับทุกๆ คน	4.1 (7)	7.7 (13)	18.9 (32)	29.0 (49)	40.2 (68)
ความรู้สึกมีความสุข	4.1 (7)	6.5 (11)	18.9 (32)	36.7 (62)	33.7 (57)
การมีความกรุณา	2.4 (4)	7.7 (13)	30.2 (51)	35.5 (60)	24.3 (41)
การเป็นคนกล้า	3.0 (5)	5.9 (10)	26.0 (44)	33.1 (56)	32.0 (54)
การเป็นคนซื่อสัตย์	2.4 (4)	8.9 (15)	16.0 (27)	37.3 (63)	35.5 (60)
ความรู้สึกว่าคนทั่วไปชอบตนเอง	2.4 (4)	9.5 (16)	34.3 (58)	34.9 (59)	18.9 (32)
การเป็นคนที่ไม่ใจได้	3.6 (6)	3.6 (6)	15.4 (26)	38.5 (65)	39.1 (66)
การเป็นคนดี	2.4 (4)	6.5 (11)	25.4 (43)	34.9 (59)	30.8 (52)
ความภาคภูมิใจในตนเอง	2.4 (4)	6.5 (11)	21.3 (36)	27.8 (47)	42.0 (71)
การเป็นคนเกียจคร้าน	9.5 (16)	34.9 (59)	37.3 (63)	9.5 (16)	8.9 (15)
การให้ความร่วมมือกับทุกคนเสมอ	2.4 (4)	6.5 (11)	21.3 (36)	36.7 (62)	33.1 (56)
การเป็นคนร่าเริงแจ่มใส	1.8 (3)	7.1 (12)	21.3 (36)	29.0 (49)	40.8 (69)
การเป็นคนมีความคิด	2.4 (4)	3.6 (6)	22.5 (38)	36.1 (61)	35.5 (60)

ตารางที่ 4.18

จำนวน ร้อยละ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ตอนที่ 3 ความรู้สึกต่ออัตมโนทัศน์ (ต่อ)

	ไม่เคยเลย	ไม่บ่อยนัก	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	ตลอดมา
การเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป	1.2 (2)	5.9 (10)	28.4 (48)	34.9 (59)	29.6 (50)
การเป็นคนอ่อนโยน	1.8 (3)	7.1 (12)	35.5 (60)	34.3 (58)	21.3 (36)
การเป็นคนซื่อสัตย์	21.3 (36)	33.1 (56)	33.1 (56)	8.9 (15)	3.6 (6)
การเป็นคนที่ไม่ดีต่อ	4.7 (8)	17.8 (30)	40.8 (69)	22.5 (38)	14.2 (24)
การเป็นคนสุขภาพ	1.8 (3)	8.3 (14)	35.5 (60)	34.3 (58)	20.1 (34)
การเป็นคนซื่อ	4.7 (8)	13.6 (23)	29.6 (50)	29.6 (50)	22.5 (38)
การเป็นคนสะอาด	2.4 (4)	1.2 (2)	17.8 (30)	34.9 (59)	43.8 (74)
การเป็นคนมีประโยชน์ต่อผู้อื่น	1.8 (3)	6.5 (11)	36.7 (62)	37.9 (64)	17.2 (29)
การเป็นคนมีความกตัญญู	1.2 (2)	3.0 (5)	20.1 (34)	32.0 (54)	43.8 (74)

n=169

4.4.4 สรุปภาพรวมของระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale จำแนกรายองค์ประกอบ

จากผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 64.5 มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 35.5 มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูงตามลำดับ (ตามตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19

จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างต่อระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale

ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง	จำนวน (n=169)	ร้อยละ
สูง (159-190 คะแนน)	60	35.5
ปานกลาง (95-158 คะแนน)	109	64.5
ต่ำ (62-94 คะแนน)	0	0

4.5 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐาน ผู้ศึกษาได้ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และการทดสอบความนัยสำคัญที่ 0.05 โดยการหาค่า t-test และ F-test และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและผู้ศึกษาได้นำตัวแปรต่างๆ มาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ โดยผู้ศึกษาแบ่งการนำเสนอ ออกเป็น 3 ส่วน มีรายละเอียด ดังนี้

4.5.1 สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน

4.5.2 สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกัน

4.5.3 สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกัน

4.5.1 สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน

H_0 : คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกัน

4.5.1.1 การเปรียบเทียบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนของเพศชายและเพศหญิง

การเปรียบเทียบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนของเพศชายและเพศหญิง พบว่า เพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองเฉลี่ย 2.57 ส่วนเพศชายมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองเฉลี่ย 2.32 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติที (t-test) พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.027$) แสดงว่า เพศหญิงและเพศชายมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่ต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกัน (ตามตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20

การเปรียบเทียบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนของเพศชายและเพศหญิง

เพศ	n	$\bar{x}$	SD	t	Sig.
ชาย	148	2.32	.470	-2.234	.027
หญิง	21	2.57	.507		

4.5.1.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

การทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีอายุ 15 ปี-19 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 2.38 ในขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีอายุ 10 ปี-14 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.00 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.92$) แสดงว่าเด็กและเยาวชนที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่ต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน (ตามตารางที่ 4.21 และ 4.22)

ตารางที่ 4.21

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างอายุกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

อายุ	n	$\bar{x}$	S.D.
10 ปี-14 ปี	1	2.00	.000
15 ปี-19 ปี	156	2.38	.487
20 ปี-24 ปี	12	2.08	.289
รวม	169	2.36	.480

ตารางที่ 4.22

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างอายุกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	1.096	2	.548	2.418	.092
ภายในกลุ่ม	37.603	166	.227		
รวม	38.698	168			

4.5.1.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) พบว่า เด็กและเยาวชนที่อยู่กับบิดาและมารดามีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 2.43 ในขณะที่เด็กและเยาวชนที่บิดาหรือมารดาหย่าร้างกัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.28 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.306$) แสดงว่าเด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน (ตามตารางที่ 4.23 และ 4.24)

ตารางที่ 4.23

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

สถานภาพครอบครัว	n	$\bar{x}$	S.D.
อยู่กับบิดาและมารดา	74	2.43	.499
บิดาหรือมารดา หย่าร้างกัน	71	2.28	.453
บิดาหรือมารดาเป็นหม้าย	9	2.33	.500
ไม่ได้อยู่กับบิดาและมารดา	15	2.33	.488
รวม	169	2.36	.480

ตารางที่ 4.24

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	.837	3	.279	1.215	.306
ภายในกลุ่ม	37.862	165	.229		
รวม	38.698	168			

4.5.1.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความสามารถทางสติปัญญา (IQ) กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

การทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีระดับความฉลาดในเกณฑ์ฉลาด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 2.50 ในขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีระดับความฉลาดในเกณฑ์ทึบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.00 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.485$) แสดงว่า เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถทางสติปัญญา (IQ) แตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน (ตามตารางที่ 4.25 และ 4.26)

ตารางที่ 4.25

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างความสามารถทางสติปัญญา (IQ) กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

ความสามารถทางสติปัญญา (IQ)	n	$\bar{x}$	S.D.
ทึบ	2	2.00	.000
เกณฑ์เฉลี่ย	163	2.36	.480
ฉลาด	4	2.50	.577
รวม	169	2.36	.480

ตารางที่ 4.26

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างความสามารถทางสติปัญญา (IQ) กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	.336	2	.168	.728	.485
ภายในกลุ่ม	38.362	166	.231		
รวม	38.698	168			

4.5.1.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

การทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 2.37 ในขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.25 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.975$) แสดงว่าเด็กและเยาวชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน (ตามตารางที่ 4.27 และ 4.28)

ตารางที่ 4.27

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

ระดับการศึกษา	n	$\bar{x}$	S.D.
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	4	2.25	.500
ประถมศึกษา	45	2.36	.484
มัธยมศึกษาตอนต้น	93	2.35	.481
มัธยมศึกษาตอนปลาย	27	2.37	.492
รวม	169	2.36	.480

ตารางที่ 4.28

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	.050	3	.017	.072	.975
ภายในกลุ่ม	38.648	165	.234		
รวม	38.698	168			

4.5.1.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการคบเพื่อนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

การทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีการคบเพื่อนรุ่นพี่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 2.42 ในขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีการคบเพื่อนรุ่นน้อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.25 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.320$) แสดงว่าเด็กและเยาวชนที่มีการคบเพื่อนแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน (ตามตารางที่ 4.29 และ 4.30)

ตารางที่ 4.29

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างการคบเพื่อนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

การคบเพื่อน	n	$\bar{x}$	S.D.
เพื่อนวัยเดียวกัน	92	2.32	.467
เพื่อนรุ่นน้อง	8	2.25	.463
เพื่อนรุ่นพี่	69	2.42	.497
รวม	169	2.36	.480

ตารางที่ 4.30

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างการคบเพื่อนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	.528	2	.264	1.148	.320
ภายในกลุ่ม	38.170	166	.230		
รวม	38.698	168			

4.5.1.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประวัติการถูกดำเนินคดีกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

การทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) พบว่า เด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีเป็นครั้งแรกและถูกดำเนินคดีเป็นครั้งที่ 2-3 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 2.36 ในขณะที่เด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.00 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.436$) แสดงว่า เด็กและเยาวชนที่มีประวัติการถูกดำเนินคดีแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน (ตามตารางที่ 4.31 และ 4.32)

ตารางที่ 4.31

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างประวัติการถูกดำเนินคดีกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

ประวัติการถูกดำเนินคดี	n	$\bar{x}$	S.D.
ถูกดำเนินคดีเป็นครั้งแรก	111	2.36	.482
ถูกดำเนินคดีเป็นครั้งที่ 2 - 3	55	2.36	.485
ถูกดำเนินคดีมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป	3	2.00	.000
รวม	169	2.36	.480

ตารางที่ 4.32

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างประวัติการถูกดำเนินคดีกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	.385	2	.193	.835	.436
ภายในกลุ่ม	38.313	166	.231		
รวม	38.698	168			

4.5.1.8 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาการฝึกอบรมกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

การทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) พบว่า เด็กและเยาวชนที่มีระยะเวลาการฝึกอบรม 1 ปี-3 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 2.37 ในขณะที่เด็กและเยาวชนที่มีระยะเวลาการฝึกอบรม 5 ปี 1 วัน-7 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.25 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.771$) แสดงว่า เด็กและเยาวชนที่มีระยะเวลาการฝึกอบรมแตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับ H_0 และปฏิเสธ H_1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน (ตามตารางที่ 4.33 และ 4.34)

ตารางที่ 4.33

จำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่างระยะเวลาการฝึกอบรมกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

ระยะเวลาการฝึกอบรม	n	$\bar{x}$	S.D.
1 ปี-3 ปี	142	2.37	.483
3 ปี 1 วัน-5 ปี	23	2.30	.470
5 ปี 1 วัน-7 ปี	4	2.25	.500
รวม	169	2.36	.480

ตารางที่ 4.34

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระหว่างระยะเวลาการฝึกอบรมกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	.121	2	.060	.206	.771
ภายในกลุ่ม	38.577	166	.232		
รวม	38.698	168			

สรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรสามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน โดยภาพรวมนั้น เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.027$) แสดงว่า เด็กและเยาวชนที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างอายุกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนโดยภาพรวมนั้น เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.92$) แสดงว่า เด็กและเยาวชนที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนโดยภาพรวมนั้น เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.306$) แสดงว่า เด็กและเยาวชนที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างความสามารถทางสติปัญญา (IQ) กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนโดยภาพรวมนั้น เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.485$) แสดงว่า เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถทางสติปัญญา (IQ) แตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนโดยภาพรวมนั้น เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.975$) แสดงว่า เด็กและเยาวชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างการคบเพื่อนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนโดยภาพรวมนั้น เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.320$) แสดงว่า เด็กและเยาวชนที่มีการคบเพื่อนแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างประวัติการถูกดำเนินคดีกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนโดยภาพรวมนั้น เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.436$) แสดงว่า เด็กและเยาวชนที่มีประวัติการถูกดำเนินคดีแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างระยะเวลาการฝึกอบรมกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนโดยภาพรวมนั้น เมื่อทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test พบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P = 0.771$) แสดงว่า เด็กและเยาวชนที่มีระยะเวลาการฝึกอบรมแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ไม่แตกต่างกัน (ตามตารางที่ 4.35)

ตารางที่ 4.35

สรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน
เพศ	$t = -2.234$ $p = .027^*$
อายุ	$F = 2.418$ $p = .092$
สถานภาพครอบครัว	$F = 1.215$ $p = .306$
ความสามารถทางสติปัญญา (IQ)	$F = .728$ $p = .485$
ระดับการศึกษา	$F = .072$ $p = .975$
การคบเพื่อน	$F = 1.148$ $p = .320$
ประวัติการถูกดำเนินคดี	$F = .835$ $p = .436$
ระยะเวลาการฝึกอบรม	$F = .206$ $p = .771$

* $p < 0.05$

4.5.2 สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

H_0 : ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

H_1 : ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ปัจจัยภายในด้านลักษณะทางกายภาพ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.010 นั่นคือ ปัจจัยภายในด้านลักษณะทางกายภาพกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กัน เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.439 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในด้านลักษณะทางกายภาพกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในด้านลักษณะทางกายภาพสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ปัจจัยภายในด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.010 นั่นคือ ปัจจัยภายในด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงานกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กัน เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.350 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงานกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงานสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ปัจจัยภายในด้านภาวะทางอารมณ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.010 นั่นคือ ปัจจัยภายในด้านภาวะทางอารมณ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กัน เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.435 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในด้านภาวะทางอารมณ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในด้านภาวะทางอารมณ์สูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ปัจจัยภายในด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.010 นั่นคือ ปัจจัยภายในด้านปัญหาด้านสุขภาพจิตกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กัน เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.329 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายในด้านปัญหาด้านสุขภาพจิตกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในด้านปัญหาด้านสุขภาพจิตสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ปัจจัยภายในด้านค่านิยมส่วนบุคคล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.010 นั่นคือ ปัจจัยภายในด้านค่านิยมส่วนบุคคลกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

มีความสัมพันธ์กัน เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.314 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในด้านค่านิยมส่วนบุคคลกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในด้านค่านิยมส่วนบุคคลสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ปัจจัยภายในด้านความทะเยอทะยาน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.010 นั่นคือ ปัจจัยภายในด้านความทะเยอทะยานกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กัน เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.444 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในด้านความทะเยอทะยานกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในด้านความทะเยอทะยานสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนโดยภาพรวมนั้น เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.010 นั่นคือ ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กัน เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.385 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน (ตามตารางที่ 4.36)

ตารางที่ 4.36

สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

ปัจจัยภายใน		ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง
ด้านลักษณะทางกายภาพ	Pearson Correlation	.439 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	Sig. (2-tailed)	.000
ด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพ และผลงาน	Pearson Correlation	.350 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	Sig. (2-tailed)	.000
ด้านภาวะทางอารมณ์	Pearson Correlation	.435 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	Sig. (2-tailed)	.000
ด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต	Pearson Correlation	.329 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	Sig. (2-tailed)	.000
ด้านค่านิยมส่วนบุคคล	Pearson Correlation	.314 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	Sig. (2-tailed)	.000
ด้านความทะเยอทะยาน	Pearson Correlation	.444 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	Sig. (2-tailed)	.000
ภาพรวม	Pearson Correlation	.385 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	Sig. (2-tailed)	.000

** . ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 (2-tailed).

4.5.3 สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

H_0 : ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

H_1 : ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ปัจจัยภายนอกด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.010 นั่นคือ ปัจจัยภายนอกด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน มีความสัมพันธ์กัน เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.406 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้านกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้านสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ปัจจัยภายนอกด้านโรงเรียนและสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.002 ซึ่งน้อยกว่า 0.010 นั่นคือ ปัจจัยภายนอกด้านโรงเรียนและสังคม มีความสัมพันธ์กัน เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.240 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกด้านโรงเรียนและสังคมกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกด้านโรงเรียนและสังคมสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ปัจจัยภายนอกด้านสถานภาพทางสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Coefficient) พบว่า มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.010 นั่นคือ ปัจจัยภายนอกด้านสถานภาพทางสังคม มีความสัมพันธ์กัน เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.413 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกด้านสถานภาพทางสังคมกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มี

ความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกด้านสถานภาพทางสังคมสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ปัจจัยภายนอกด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.045 ซึ่งน้อยกว่า 0.050 นั่นคือ ปัจจัยภายนอกด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กัน เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.154 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนโดยภาพรวมนั้น เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน ด้านโรงเรียนและสังคม ด้านสถานภาพทางสังคม มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.010 และด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน มีค่าระดับนัยสำคัญที่ 0.045 ซึ่งน้อยกว่า 0.050 เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้ว พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.353 ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน (ตามตารางที่ 4.37 และ 4.38)

ตารางที่ 4.37

สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

ปัจจัยภายนอก		ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง
ด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน	Pearson Correlation	.406 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	Sig. (2-tailed)	.000
ด้านโรงเรียนและสังคม	Pearson Correlation	.240 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำมาก
	Sig. (2-tailed)	.002
ด้านสถานภาพทางสังคม	Pearson Correlation	.413 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	Sig. (2-tailed)	.000
ภาพรวม	Pearson Correlation	.353 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำ
	Sig. (2-tailed)	.000

** . ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 (2-tailed).

ตารางที่ 4.38

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

ปัจจัยภายนอก		ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง
ด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน	Pearson Correlation	.154 ^{**}
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำมาก
	Sig. (2-tailed)	.045

* . ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (2-tailed).

4.6 การอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก” โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก ผลการศึกษาสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ได้ดังนี้

4.6.1 การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก

ผลการศึกษาปรากฏว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก พบว่า ร้อยละ 64.5 มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 35.5 มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 2 จังหวัดราชบุรี” ของ พรพรรณ มากบุญ (2555) ที่พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากเด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนที่ผ่านกระบวนการจำแนกและฝึกอบรมมาแล้วมากกว่า 1 เดือนขึ้นไป เด็กและเยาวชนจึงได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมบำบัดพื้นฐานจากนักวิชาชีพของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ส่งผลให้แนวโน้มของเด็กและเยาวชนมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองค่อนข้างมีระดับสูง

4.6.2 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก

ผลการศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

ผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มาสโลว์ (Maslow, 1970, p. 45, อ้างถึงใน อภิรดี ประสาทภรณ์, 2545, น. 22) ที่พบว่า บุคคลมีความปรารถนาที่ต้องการให้ตนเองมีความเข้มแข็ง มีความสำเร็จ มีความสามารถเพียงพอ มีความเชี่ยวชาญ มีความมั่นใจที่จะเผชิญหน้ากับสิ่งต่างๆ โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น และมีความเป็นอิสระ เมื่อพิจารณาตามลำดับของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจากลำดับมากไปหาลำดับน้อย ได้แก่

(1) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยภายในด้านลักษณะทางกายภาพในลำดับมากที่สุด โดยเฉพาะในประเด็น ความพึงพอใจต่อรูปร่าง หน้าตา มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย มีอายุระหว่าง 17-19 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายจากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่กลุ่มตัวอย่างจึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับรูปร่าง หน้าตา ของตนเอง เพราะต้องการได้รับการชื่นชมเกี่ยวกับรูปลักษณ์ภายนอกของตน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981, pp. 118-148, อ้างถึงใน อารยา ด่านพานิช, 2542, น. 13-15; ศศิมา รักษ์อารยะธรรม, 2547, น. 14-21 และ ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 17-20) ที่พบว่า ลักษณะทางกายภาพมีความสัมพันธ์ต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง บุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดี จะมีความพึงพอใจและเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ด้อย อย่างไรก็ตามลักษณะทางกายภาพใดๆ จะส่งผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองหรือไม่เพียงใดนั้น ยังขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมนั้นๆ เป็นตัวกำหนดอีกด้วย

(2) ลำดับรองลงมา ได้แก่ ด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต โดยเฉพาะในประเด็น ความรู้สึกหวาดระแวงผู้อื่นอยู่เสมอ มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย มีอายุระหว่าง 17-19 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ มีความขัดแย้งภายในจิตใจที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในชีวิต จึงส่งผลต่อระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981, pp. 118-148, อ้างถึงใน อารยา ด่านพานิช, 2542, น. 13-15; ศศิมา รักษ์อารยะธรรม, 2547, น. 14-21 และ ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 17-20) ที่พบว่า ผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิตเป็นกลุ่มที่เมื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเองแล้วจะอยู่ในกลุ่มผู้เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพจิตจะไม่สามารถคิดและตัดสินใจเลือกสิ่งต่างๆ ได้เหมือนคนปกติ เขาไม่สามารถที่บอกถึงความคาดหวังในอนาคตของตนเองได้

(3) ลำดับต่อมาด้านความทะเยอทะยาน โดยเฉพาะในประเด็น การมีความหวังในการดำเนินชีวิต มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่มีความหวังในการดำเนินชีวิตและสามารถบรรลุเป้าหมายในชีวิตของตนเองได้จึงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แฟรงเกน และ พอพิช (Franken & Prpich, 1996, อ้างถึงใน นราพร เอื้ออุบลมภ์, 2546, น. 27) ที่พบว่า บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีลักษณะ มองสิ่งต่างๆ ในแง่ร้าย สิ้นหวังในชีวิต และไม่มีความพยายามทำงานที่ยาก และการศึกษาของ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981, pp. 118-148, อ้างถึงใน อารยา ด่านพานิช, 2542, น. 13-15; ศศิมา รักษ์อารยะธรรม, 2547, น. 14-21 และ ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 17-20) ที่พบว่า ความทะเยอทะยาน การตัดสินใจคุณค่าของบุคคลส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานและความสามารถของตนกับระดับเกณฑ์การสำเร็จที่ตั้งไว้ ถ้าบุคคลมีผลงานและความสามารถตรงตามเกณฑ์หรือดีกว่าที่กำหนดไว้ บุคคลจะเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง มาทางตรงกันข้ามถ้าผลงานและความสามารถของเขาไม่เป็นไปตาม

เกณฑ์ที่กำหนดไว้ บุคคลจะมีความรู้สึกว่าคุณค่าตนเองล้มเหลว ซึ่งจะส่งผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของเขาด้วย

(4) ลำดับต่อมาด้านค่านิยมส่วนบุคคล โดยเฉพาะในประเด็น ความพอใจต่อความสามารถที่มีอยู่ในปัจจุบัน มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ช่วงวัยรุ่นจึงต้องการเป็นตัวของตัวเอง กลุ่มตัวอย่างที่มองว่าตนเองมีความสามารถและยอมรับนับถือในความสามารถของตนเองจึงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981, pp. 118-148, อ้างถึงใน อารยา ด่านพานิช, 2542, น. 13-15; ศศิมา รักษอารยะธรรม, 2547, น. 14-21 และ ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 17-20) ที่พบว่า ค่านิยมส่วนบุคคล ในการประเมินคุณค่าของตนเอง บุคคลมักจะเปรียบเทียบกับสิ่งที่ตนให้คุณค่า หรืออุดมคติที่ตนเองให้ความสำคัญ เช่น บางคนให้ความสำคัญกับความสำเร็จด้านการศึกษา ดังนั้นถ้าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในด้านนี้ จะเกิดความรู้สึกอับอายมองเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง และพบว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะใช้มาตรฐานค่านิยมของสังคมเป็นตัวตัดสินคุณค่าของตน นอกจากนี้การที่บุคคลได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมส่วนตัวของเขาจะมีผลทำให้เขามีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นด้วย

(5) ลำดับต่อมาด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน โดยเฉพาะในประเด็น ความพึงพอใจต่อความสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ช่วงวัยรุ่นจึงต้องความเป็นอิสระ อยากทำอะไรด้วยตัวของตัวเอง อยากมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องของตนเอง และเมื่อสามารถใช้ความสามารถของตนเองทำกิจกรรมต่างๆ ได้สำเร็จ ก็จะเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981, pp. 118-148, อ้างถึงใน อารยา ด่านพานิช, 2542, น. 13-15; ศศิมา รักษอารยะธรรม, 2547, น. 14-21 และ ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 17-20) ที่พบว่า ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพ และผลงาน มีความสัมพันธ์กับการประสบความสำเร็จของบุคคลทั้งในโรงเรียน และสังคม ลักษณะต่างๆ ดังกล่าวนี้นี้ มีความสัมพันธ์และช่วยส่งเสริมให้บุคคล เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง โดยมีสติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยเรียน การประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในเรื่องของการเรียนมีผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

(6) ลำดับสุดท้ายด้านภาวะทางอารมณ์ โดยเฉพาะในประเด็น ความพึงพอใจต่อความสามารถในการควบคุมอารมณ์โกรธของตนเอง มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย มีอายุระหว่าง 17-19 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ส่งผลให้เกิดความวิตกกังวล หงุดหงิดแปรปรวน กลุ่มตัวอย่างที่มีความมั่นคงทางอารมณ์และสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้จะมี

ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981, pp. 118-148, อ้างถึงใน อารยา ด่านพานิช, 2542, น. 13-15; ศศิมา รักษ์อารยะธรรม, 2547, น. 14-21 และ ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 17-20) ที่พบว่า ภาวะทางอารมณ์จะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกพอใจ วิตกกังวล มีความสุข ฯลฯ ที่มีอยู่ในตัวบุคคลนั้นๆ ทั้งที่แสดงออก และไม่แสดงออก โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นผลมาจากการประเมินถึงสิ่งที่ตนเองประสบและเป็นผลจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น แล้วมีผลต่อการประเมินตนเอง บุคคลที่ประเมินตนเองในทางที่ดีจะแสดงความรู้สึกพึงพอใจเป็นสุข ในขณะที่ประเมินตนเองในทางที่ไม่ดี จะไม่พอใจในภาวะชีวิตปัจจุบันของตนเองและหมดหวังในเรื่องของอนาคตอีกด้วย

ผลการศึกษาปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ มาสโลว์ (Maslow, 1970, p. 45, อ้างถึงใน อภิรติ ประสาทภรณ์, 2545, น. 22) ที่พบว่า ปัจจัยภายนอกกับการเห็นคุณค่าในตนเอง คือ ความปรารถนาของบุคคลที่ต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่า ตนเองเป็นผู้มีชื่อเสียง มีเกียรติ มีตำแหน่งฐานะ มีบารมี มีลักษณะเด่นเป็นที่ยอมรับ ได้รับความสนใจ มีความสำคัญ มีศักดิ์ศรี และเป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น เมื่อพิจารณาตามลำดับของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจากลำดับมากไปหาลำดับน้อย ได้แก่

(1) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยภายนอกด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน โดยเฉพาะในประเด็น เมื่อไม่สบาย พ่อแม่/ ผู้ปกครองจะแสดงความห่วงใย และสอบถามอาการป่วย มากที่สุด กล่าวคือ พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีพ่อแม่ ผู้ปกครองมาเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอจะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีญาติมาเยี่ยม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีพ่อแม่ ผู้ปกครองมาเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอจะได้รับกำลังใจจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และไม่รู้สึกลำบากตนเองอยู่อย่างโดดเดี่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Stenhouse (1994, pp. 66-72, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 19) ที่พบว่า ความสัมพันธ์กับพ่อแม่และทางบ้าน พฤติกรรมของพ่อแม่มีผลโดยตรงกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็ก ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นรากฐานที่สำคัญต่อชีวิตของบุคคล เด็กที่ได้รับความอบอุ่น การดูแลสนับสนุนให้กำลังใจและมีอิสรเสรีภาพ ทั้งด้านการกระทำ การถูกคาดหวังต่างๆ รวมไปถึงกฎระเบียบที่พ่อแม่กำหนดไว้ใช้ในการปกครองและการจัดการลูกโดยให้มีอิสรเสรีในการปฏิบัติตามขอบเขตที่พ่อแม่กำหนดไว้ การที่พ่อแม่ยอมรับเด็กอย่างมีเงื่อนไข สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้มากขึ้น เด็กจะสามารถเข้าใจพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคม

(2) ลำดับรองลงมา ได้แก่ ด้านโรงเรียนและสังคม โดยเฉพาะในประเด็น ความรู้สึกอยากไปโรงเรียน มากที่สุด กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย มีอายุระหว่าง

17-19 ปี ซึ่งเป็นช่วงของการศึกษา ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะอยู่ภายในสถานศึกษาแต่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนก็ได้มีการจัดการเรียนการสอนครบชั่วโมงตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตัวอย่างจึงเปรียบเสมือนนักเรียนที่อยู่ภายนอกสถานที่ควบคุมทุกประการ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนจะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับสูง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครูผู้สอนและได้รับการปลูกฝังในสิ่งที่ดีและประสบความสำเร็จทางการศึกษา จึงส่งผลให้ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับที่สูงเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Stenhouse (1994, pp. 66-72, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 19) ที่พบว่า โรงเรียนและสังคม เป็นสถานที่ส่งเสริมพัฒนาการ การเห็นคุณค่าในตนเองให้แก่เด็กต่อจากทางบ้าน โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กต้องใช้ชีวิตอยู่ถึง 6 ชั่วโมงต่อวัน ในปัจจุบันโรงเรียนเป็นสถานที่ปลูกฝังว่าสิ่งที่เขาควรจะเป็นอย่างไรเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ พ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาและมีความคิดที่จะออกไปทำงานหาเงินมากกว่าการดูแลเลี้ยงดูเด็ก โรงเรียนจึงเป็นที่คาดหวังของพ่อแม่และสังคมว่าสถานที่ศึกษาและการศึกษาจะเป็นหน่วยงานทางสังคมที่ให้ค่านิยมและคุณค่าแก่ตัวเด็ก นอกจากนี้ครูจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการรับรู้ของเด็ก ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถทำให้เด็กรู้สึกได้ว่าตนเองมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองหรือเป็นคนสำคัญได้ เนื่องจากครูเป็นผู้ประเมินการกระทำของเด็กในด้านต่างๆ ที่โรงเรียน ซึ่งมีผลต่อทัศนคติของเด็กต่อการมองตนเอง จากการประเมินของครู และพบว่า ความคาดหวังของครูที่มีต่อเด็กจะทำให้เด็กพัฒนาความสามารถของตนเองแล้วสามารถประสบความสำเร็จได้ตามที่ครูคาดหวังในปัจจุบันมีหลายๆ โรงเรียนที่มีโปรแกรมพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยจะเน้นไปที่ทักษะการสื่อสารการคิด-ทำ และช่วยให้เด็กเข้าใจในลักษณะร่างกาย ความรู้สึกและมีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง

(3) ลำดับต่อมาด้านสถานภาพทางสังคม โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่า ความพึงพอใจต่อฐานะความเป็นอยู่ในปัจจุบัน มากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันทุกคน ทั้งในด้านของปัจจัย 4 และด้านการศึกษาเล่าเรียน จึงส่งผลให้ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับที่สูงเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Pope, McHale and Craighead (1988, p. 3, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 19-20) ที่พบว่า สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคนเรานั้น เปรียบเสมือนการเป็นนักเรียน เด็กทุกคนไม่ว่าจะได้เกรด A คนที่ได้เกรด A ก็จะเป็นคนที่รู้สึกดีกว่าดี ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าเด็กแต่ละคนนั้นมีดีแตกต่างกันอย่างไร ถ้าเขารู้สึกว่าตนเองนั้นในฐานะเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ดังนั้นสถานภาพทางสังคมก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนมีความเห็นคุณค่าในตนเอง เนื่องจากเป็นสิ่งที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จในชีวิตของบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้คนเห็นคุณค่าในตนเอง

(4) ลำดับสุดท้ายด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่า ความพึงพอใจต่อการที่สามารถพูดให้เพื่อนมีความเข้าใจกันได้ เมื่อขัดแย้งกันมากที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนใหญ่อยู่ช่วงวัยรุ่น จึงต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน หากกลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณค่าตนเองสามารถเป็นที่พึ่งของกลุ่มเพื่อนได้ ก็จะส่งผลให้มีระดับการเห็นคุณค่าตนเองเพิ่มขึ้นไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Pope, McHale and Craighead (1988, p. 3, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 20) สังคมและกลุ่มเพื่อนเป็นความรู้สึกของตัวเด็กเองที่มีต่อเพื่อน เขาอยากจะรู้ว่าคนอื่นๆ ชื่นชอบเขาหรือไม่ ความคิดของเขาจะได้รับการยอมรับหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนในกลุ่ม การกระทำต่างๆ ของเขาจะมีการประสานความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ตัวเด็กอยากจะเป็นที่ยอมรับในสังคม

4.6.3 ความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก

ผลการศึกษา คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างด้านเพศ พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศของเด็กและเยาวชนที่แตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Stenhouse (1994, pp. 80-88, อ้างถึงใน ชานนท์ โกมลมาลย์, 2551, น. 19) ที่พบว่า สังคมและวัฒนธรรมโดยส่วนใหญ่มักจะบอกว่าผู้หญิงกับผู้ชายมีลักษณะนิสัยที่แตกต่างกัน โดยบทบาททางเพศจะเป็นตัวกำหนดว่าบทบาททางเพศของผู้ชายกับผู้หญิง ไม่ว่าจะเป็นการสัมผัส การทำหน้าตา และทัศนคติว่าควรจะเป็นอย่างไร อีกทั้งความแตกต่างเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากค่านิยมทางสังคม ประเพณีและวัฒนธรรมมากกว่าลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันของเพศชายและเพศหญิง ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเพศชายและเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าเด็กและเยาวชนที่มีเพศต่างกันจะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกัน

ผลการศึกษาปัจจัยภายในกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน พบว่า ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มาสโลว์ (Maslow, 1970, p. 45, อ้างถึงใน อภิรดี ประสาทภรณ์, 2545, น. 22) ที่พบว่า บุคคลมีความปรารถนาที่ต้องการให้ตนเองมีความเข้มแข็ง มีความสำเร็จ มีความสามารถเพียงพอ มีความเชี่ยวชาญ มีความมั่นใจที่จะเผชิญหน้ากับสิ่งต่างๆ โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น และมีความเป็นอิสระ และการศึกษาเรื่อง “การมองตนเองในภาวะคืนสู่ครอบครัวและสังคมของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน” ของ คณิงนิจ วิหคมาตย์ (2552) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมภายในตัวตน ได้แก่ การรู้สึก การรับรู้ การให้ความหมาย การตีความ และการเห็นคุณค่าในตนเอง มีผลต่อการมองตนเองและการดำเนินพฤติกรรมทั้งในทางที่ดีและไม่ดี เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน พบว่า มีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็น

คุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยภายนอกกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน พบว่า ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มาสโลว์ (Maslow, 1970, p. 45, อ้างถึงใน อภิรติ ประสาทภรณ์, 2545, น. 22) ที่พบว่า บุคคลมีความปรารถนาที่ต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่า ตนเองเป็นผู้มีชื่อเสียง มีเกียรติ มีตำแหน่งฐานะ มีบารมี มีลักษณะเด่นเป็นที่ยอมรับ ได้รับความสนใจ มีความสำคัญ มีศักดิ์ศรี และเป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น การศึกษาเรื่อง “การมองตนเองในภาวะคืนสู่ครอบครัวและสังคมของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน” ของ คณิงนิจ วิหคมาตย์ (2552) ที่พบว่า การมองตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน มีความเชื่อมโยงกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น ครอบครัว เพื่อน ชุมชน ที่อยู่อาศัย ซึ่งมีผลต่อการมองตนเองและการดำเนินพฤติกรรมทั้งในทางที่ดีและไม่ดี และการศึกษาเรื่อง “อัตมโนทัศน์ของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด” ของ ดวงกมล สังสกุลณีย์ (2552) พบว่า อัตมโนทัศน์ของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยในหลายๆ ด้านทั้งปัจจัยด้านครอบครัวและสังคม รวมถึงปัจจัยแวดล้อมภายในสถานที่ที่ใช้ในการดูแลและแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน เมื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน พบว่า มีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่อง ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนมีความสัมพันธ์กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก เพื่อศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล จากเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก ได้แก่ เด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 และ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านบึง ที่ผ่านกระบวนการจำแนกและฝึกอบรมมาแล้วมากกว่า 1 เดือนขึ้นไป โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 306 ราย กำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 169 ราย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ในการคำนวณค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่และร้อยละ (Percentage) การหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การหาค่าทางสถิติ เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยใช้ t-test และ ค่า F-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ผลการศึกษสรุปภาพรวมได้ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุอยู่ระหว่าง 15 ปี-19 ปี มีสถานภาพครอบครัวอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา มีความสามารถทางสติปัญญา (IQ) อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีการคบเพื่อนเป็นการคบ

เพื่อนวัยเดียวกัน มีประวัติการถูกดำเนินคดีเป็นการถูกดำเนินคดีเป็นครั้งแรก มีระยะเวลาการฝึกอบรมอยู่ระหว่าง 1 ปี-3 ปี และมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด

5.1.2 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ศึกษาได้แบ่งปัจจัยภายในออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน ด้านภาวะทางอารมณ์ ด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต ด้านค่านิยมส่วนบุคคล และด้านความทะเยอทะยาน ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ทั้ง 6 องค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามลำดับของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจากลำดับมากไปหาลำดับน้อย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยภายในด้านลักษณะทางกายภาพ ในลำดับมากที่สุด โดยเฉพาะในประเด็น ความพึงพอใจต่อรูปร่าง หน้าตา มากที่สุด ลำดับรองลงมา ได้แก่ ด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต โดยเฉพาะในประเด็น ความรู้สึกหวาดระแวงผู้อื่นอยู่เสมอ มากที่สุด ลำดับต่อมาด้านความทะเยอทะยาน โดยเฉพาะในประเด็น การมีความหวังในการดำเนินชีวิต มากที่สุด ลำดับต่อมาด้านค่านิยมส่วนบุคคล โดยเฉพาะในประเด็น ความพอใจต่อความสามารถที่มีอยู่ในปัจจุบัน มากที่สุด ลำดับต่อมาด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน โดยเฉพาะในประเด็น ความพึงพอใจต่อความสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง มากที่สุด และในลำดับสุดท้ายด้านภาวะทางอารมณ์ โดยเฉพาะในประเด็น ความพึงพอใจต่อความสามารถในการควบคุมอารมณ์โกรธของตนเอง มากที่สุด

ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ศึกษาได้แบ่งปัจจัยภายนอกออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน ด้านโรงเรียนและสังคม ด้านสถานภาพทางสังคม และด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ทั้ง 4 องค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามลำดับของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นจากลำดับมากไปหาลำดับน้อย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยภายนอกด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน โดยเฉพาะในประเด็น เมื่อไม่สบาย พ่อแม่/ ผู้ปกครองจะแสดงความห่วงใย และสอบถามอาการป่วย มากที่สุด ลำดับรองลงมา ได้แก่ ด้านโรงเรียนและสังคม โดยเฉพาะในประเด็น ความรู้สึกอยากไปโรงเรียน มากที่สุด ลำดับต่อมาด้านสถานภาพทางสังคม โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่า ความพึงพอใจต่อฐานะความเป็นอยู่ในปัจจุบัน มากที่สุด และในลำดับสุดท้ายด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่า ความพึงพอใจต่อการที่สามารถพูดให้เพื่อนมีความเข้าใจกันได้ เมื่อขัดแย้งกันมากที่สุด

5.1.3 ความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก

ในการศึกษาความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว ความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ระดับการศึกษา การคบเพื่อน ประวัติการถูกดำเนินคดี และระยะเวลาการฝึกอบรม กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน พบว่า ผู้ที่มีเพศแตกต่างกันจะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกที่มีเพศต่างกันจะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกัน และนอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนเพศชาย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภายในกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยภายในด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน ด้านภาวะทางอารมณ์ ด้านปัญหาด้านสุขภาพจิต ด้านค่านิยมส่วนบุคคล และด้านความทะเยอทะยาน พบว่า ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กันและมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยภายนอกด้านความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน ด้านโรงเรียนและสังคม ด้านสถานภาพทางสังคม และด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน กับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน พบว่า ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กันและมีทิศทางความสัมพันธ์เป็นเชิงบวก แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายนอกของเด็กและเยาวชนกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เด็กและเยาวชนที่มีความคิดเห็นเรื่องปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงก็จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเพิ่มขึ้นไปด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก” นั้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาเด็กและเยาวชนจากปัจจัยภายในของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน ตลอดจนเรื่องทางกายภาพและบุคลิกภาพ ซึ่งจะช่วยให้เด็กและเยาวชนเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น
2. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและเยาวชนกับสมาชิกในครอบครัวให้มากขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ การเข้าค่ายครอบครัว เป็นต้น
3. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนควรส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนเอง ในการจัดทำแผนฝึกอบรม และการหาบุคคลต้นแบบเข้ามาพูดคุยเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการไปถึงเป้าหมายของเด็กและเยาวชน
4. ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองแก่เด็กและเยาวชนเพศชายให้มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองเทียบเท่ากับเด็กและเยาวชนเพศหญิง

5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ เพื่อให้การส่งเสริมระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนเป็นไปตามบริบทของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแต่ละพื้นที่
2. ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมในการส่งเสริมระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดโดยเฉพาะ
3. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งเป็นผลวิจัยที่ครอบคลุมรอบด้านมากขึ้น โดยข้อมูลที่ควรที่จะเพิ่มเติมในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ประเด็นการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ซึ่งหากใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจะทำให้เข้าใจความเป็นปัจเจกบุคคลของเด็กและเยาวชนมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

หนังสือ

- กรมสุขภาพจิต. (2547). *คู่มือการจัดกิจกรรม ผูกติดแก้ปัญหา พัฒนา EQ สำหรับศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น*.
นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- วิภาพร มาพบสุข. (2542). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2551). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ: รู้เรา รู้เขา*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2544). *การวิจัยทางสถิติการสังคม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2543). *พาลูกค้นหาความนับถือตนเอง*. กรุงเทพฯ: ชันดำการพิมพ์.

บทความวารสาร

- ธีระ ชัยยุทธยรรยง. (2544). การเสริมสร้างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง. *วารสารการศึกษา กทม.*
24(5): 19-26.
- สุภาพ ไทยแท้. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสถานการณ์และการรับรู้
บทบาทกับการปฏิบัติบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของอาจารย์พยาบาล.
วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์

- กชกร ศรีสัมพันธ์. (2537). *บทบาทของสมาชิกครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาของ
คนพิการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2555). *การพัฒนาแบบการป้องกันการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับคดียาเสพติด:
กรณีศึกษาสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาพัฒนศึกษา.
- คณินิจ วิทมาตย์. (2552). *การมองตนเองในภาวะคืนสู่ครอบครัวและสังคมของเด็กและเยาวชน
ที่กระทำผิดซ้ำในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.

- ชนิดา สุวรรณศรี. (2542). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีผลการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ติดยาเสพติด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา.
- ชานนท์ โกมลมาลย์. (2551). *การใช้แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้รับการคุ้มครองในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
- ณัฐภูมิ จันดี. (2555). *ปัญหาการแก้ไขการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด ของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 7 จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.
- ดวงกมล สังสกุลณีย์. (2552). *อัตมโนทัศน์ของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, สาขาบริหารงานยุติธรรม.
- ฐิตาภรณ์ อุเทนสุด. (2543). *แนวทางในการแก้ไขเด็กและเยาวชนกระทำผิดในชุมชน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, สาขาการบริหารงานยุติธรรม.
- ปิยะณัฐ แยมสรพล. (2553). *ประสบการณ์การกระทำผิดซ้ำของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน: การศึกษารายกรณี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะศิลปศาสตร์, สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา.
- พรพรรณ มากบุญ. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะทางสังคมของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร, บัณฑิตวิทยาลัย, ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว, สาขาจิตวิทยาชุมชน.
- พระบัณฑิต สิทธิพล. (2553). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการด้านการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
- พระมหาจำเริญ แก้วรักษา. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนกระทำผิดในสถานฝึกและอบรม ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.

- ภูจิต ดวงจันทร์. (2548). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดกฎระเบียบของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, สาขาการบริหารงานยุติธรรม.
- ศศิมา รักษ์อารยะธรรม. (2547). การศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความรู้สึกรู้จักเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.
- สุกัญญา มัทธนานนท์. (2543). เปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพิจารณาเหตุผลและอารมณ์กับอารมณ์กับการใช้กิจกรรมกลุ่ม ที่มีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงจังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยบูรพา, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา.
- สุดจิต เจนนพกาญจน์. (2546). กระบวนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, สาขาการบริหารสังคม.
- หทัยกาญจน์ บัวหนอง. (2547). คุณลักษณะบางประการของนักเรียนที่ส่งผลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา.
- อภริณี ปราสาทภรณ์. (2545). ผลของความรู้สึกรู้จักเห็นคุณค่าในตนเอง และความฉลาดทางอารมณ์ที่มีต่อคุณภาพการบริการของข้าราชการตำรวจไทย กองตรวจคนเข้าเมือง 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์.
- อารยา ด่านพานิช. (2542). การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของเยาวชนผู้กระทำผิดชายและหญิง ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา.

เอกสารอื่นๆ

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2559). รายงานการดำเนินงานของรัฐบาลต่อสาธารณะรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559. กระทรวงยุติธรรม, กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2558). กรมพินิจฯ กับปฏิบัติการแบบไร้รอยต่อและการคืนเด็กลับสู่สังคม. กระทรวงยุติธรรม, กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2558). รายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะรายปี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. กระทรวงยุติธรรม, กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2557). รายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะรายปี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557. กระทรวงยุติธรรม, กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2556). รายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะรายปี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. กระทรวงยุติธรรม, กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2555). รายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะรายปี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555. กระทรวงยุติธรรม, กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.
- กิตติพัฒน์ นนทปัทมคุลย์, และ นิติเวช มีสงฆ์. (2549). กระบวนการยุติธรรมทางเลือกเพื่อเด็ก
และเยาวชนและการคืนเด็กสู่สังคม: แนวคิดและรูปแบบการดำเนินการของไทยและ
นานาชาติ. รายงานผลการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
(สสส.) และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.).
- นราพร เอื้ออุบลมภ์. (2546). ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
(ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย,
สาขาการอุดมศึกษา.
- ปิยะดา คำแก้ว. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนนาทวีวิทยาคม อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา. (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขาจิตวิทยาการแนะแนว.
- พจนารถ สารพัด. (2546). การศึกษาเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานพินิจ
และคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน. (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ.
- พิมลพรรณ สุวรรณโณ และคณะ. (2548). การศึกษาสถานการณ์และกลไกการเฝ้าระวังและคุ้มครอง
สิทธิเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. รายงานผลการศึกษาวิจัย
ฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
(มสช.).
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์. (2549). โครงการติดตามประเมิน และพัฒนารูปแบบ
และแนวทางการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล. รายงานการวิจัย. สนับสนุนการวิจัยของ
สำนักกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธุ์. (2549). *การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม*.

รายงานผลการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสธารณสุขแห่งชาติ (มสช.).

อภิญญา เวชยชัย. (ม.ป.ป.). *บทบาทของครูกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546*. (อัดสำเนา).

อรพรรณ เล่าห์ตฤพษ์ภูริ. (ม.ป.ป.). *การดำเนินการด้านเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดของ*

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (อัดสำเนา).

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงยุติธรรม, กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2555). *พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553*. สืบค้นจาก

<http://www.djop.go.th/law/act/item/20858>.

กระทรวงยุติธรรม, กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2558). *อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก*.

สืบค้นจาก <http://www.djop.moj.go.th/arti1.htm>.

Books

Hinkle, D. E., William, W., & Stephen, G. J. (1998). *Applied Statistics for the Behavior Sciences* (4 ed). New York: Houghton Mifflin.

Stanley, Coopresmith. (1967). *The Antecedents of Self-Esteem*. California: Consulting Psychologists Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือรับรองการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในคน

หนังสือรับรองการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในคน
คณะอนุกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชุดที่ 2
99 หมู่ที่ 18 ถ.พหลโยธิน คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12121
โทร. / โทรสาร 0-2564-4440-79 ต่อ 1804

หนังสือรับรองเลขที่ 093/2560
รหัสโครงการวิจัย 119/2560
ชื่อโครงการวิจัย การศึกษาคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและ
อบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก
ชื่อผู้วิจัย นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา
หน่วยงานที่รับผิดชอบ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เอกสารที่รับรอง

1. โครงร่างการวิจัย ฉบับที่ 3 วันที่ 22 มกราคม 2561
2. เอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Information Sheet) ฉบับที่ 3 วันที่ 22 มกราคม 2561
3. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Consent Form) ฉบับที่ 3 วันที่ 22 มกราคม 2561

คณะอนุกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชุดที่ 2 ได้พิจารณา
อนุมัติด้านจริยธรรมการทำวิจัยในคนให้ดำเนินการวิจัยข้างต้นได้ ตามมติที่ประชุมครั้งที่ 2/2561
เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2561

ระยะเวลาที่อนุมัติ 1 ปี

อนุมัติ ณ วันที่ 30 มกราคม 2561

หมดอายุวันที่ 30 มกราคม 2562

กำหนดส่งรายงานความก้าวหน้า 30 กรกฎาคม 2561

ถ้าหากผู้วิจัยไม่สามารถดำเนินการทันตามกำหนดของอายุใบรับรอง โครงการวิจัย (1 ปี) ให้ผู้วิจัยดำเนินการ
ยื่นเรื่องขอต่ออายุขยายเวลา ก่อนครบกำหนดอย่างน้อย 30 วัน

ลงชื่อ.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. พันเอก อดิษฐ์ ฤกษ์งาม)

ประธานคณะอนุกรรมการ

อนุมัติ ณ วันที่ 30 มกราคม 2561

หมดอายุ วันที่ 30 มกราคม 2562

ลงชื่อ.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิมลพัทธ์ ศรีไวย)

อนุกรรมการและเลขานุการ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการศึกษา
เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจงแบบสอบถาม

การศึกษา เรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อศึกษาปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ทำให้ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน ในศูนย์ฝึกอบรมฯ ที่แตกต่างกัน ในแง่ของคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2558) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยท่านเป็นผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้

การตอบแบบสอบถามของท่าน ข้อมูลทุกข้อมูลมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อความถูกต้องและความสำเร็จของการศึกษาครั้งนี้ คำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และจะนำไปใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด แต่ถ้าหากว่าท่านไม่พร้อมหรือไม่แน่ใจ ท่านสามารถไม่ตอบแบบสอบถามนี้ก็ได้ ผู้ศึกษาเคารพในสิทธิของท่านทุกประการ

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณในความร่วมมืออันสำคัญยิ่งของท่าน

นายอภิวัฒน์ แก่นจำปา
 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แบบสอบถามการศึกษาวิจัย

เรื่อง “การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนภาคตะวันออก”

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุปี

3. สถานภาพครอบครัว

() อยู่กับบิดาและมารดา () บิดาหรือมารดา เลิกร้างกัน
() บิดาหรือมารดาเป็นหม้าย () ไม่ได้อยู่กับบิดาและมารดา

4. ระดับความฉลาด (IQ)

() ทึบ () เกณฑ์เฉลี่ย
() ฉลาด () ฉลาดมาก

5. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา () ประถมศึกษา
() มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย

6. การคบเพื่อน

() เพื่อนวัยเดียวกัน () เพื่อนรุ่นน้อง () เพื่อนรุ่นพี่

7. ประวัติการถูกดำเนินคดี

() ถูกดำเนินคดีเป็นครั้งแรก () ถูกดำเนินคดีเป็นครั้งที่ 2-3
() ถูกดำเนินคดีมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป

8. ระยะเวลาการฝึกอบรม.....ปี.....เดือน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
9. ลักษณะทางกายภาพ						
9.1	ฉันคิดว่าฉันมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง					
9.2	ฉันพอใจในรูปร่าง หน้าตา ของฉัน					
9.3	ฉันมีหน้าตาอึดอัด แย่ใส อยู่เสมอ					
9.4	ฉันรู้สึกไม่มั่นใจในรูปร่างหน้าตาของฉัน					
10. ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน						
10.1	ฉันสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จได้ด้วย ตนเอง					
10.2	ฉันเป็นที่พึ่งพาของคนอื่นได้					
10.3	ฉันคิดว่าฉันมีความสามารถหลายอย่าง					
10.4	ฉันสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง					
10.5	ฉันมักจะทำงานล้มเหลวเสมอ					
10.6	ฉันมักจะได้รับการมอบหมายงานอยู่เสมอ					
10.7	ฉันประสบความสำเร็จในการเรียน					
11. ภาวะทางอารมณ์						
11.1	ฉันมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับตนเอง					
11.2	ฉันรู้สึกมีความสุขกับการทำกิจกรรมประจำวัน					
11.3	ฉันสามารถควบคุมอารมณ์โกรธของตนเองได้					
11.4	ฉันมีความเครียดได้ง่าย					
12. ปัญหาด้านสุขภาพจิต						
12.1	ฉันสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง					
12.2	ฉันรู้สึกหมดหวังในการดำเนินชีวิต					
12.3	ฉันนอนไม่หลับเนื่องจากมีภาวะความเครียด					

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
12.4	ฉันรู้สึกหวาดระแวงผู้อื่นอยู่เสมอ					
12.5	ฉันไม่กล้าตัดสินใจสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เพราะกลัวจะเกิดความผิดพลาด					
12.6	ฉันรู้สึกซึมเศร้าได้ง่าย					
12.7	ฉันเคยทำร้ายร่างกายตนเอง					
13. ค่านิยมส่วนบุคคล						
13.1	ฉันให้ความสำคัญกับความสำเร็จด้านการเรียน					
13.2	ฉันให้ความสำคัญกับความสำเร็จด้านการทำงาน					
13.3	ฉันให้ความสำคัญกับความรู้สึกของผู้อื่น					
13.4	ฉันมักจะมีพฤติกรรมที่คล้อยตามความรู้สึกของ ผู้อื่น					
13.5	ฉันมีรู้สึกอับอายถ้าประสบกับความล้มเหลว					
13.6	ฉันมักจะเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลอื่น					
13.7	ฉันพอใจในความสามารถที่ฉันมีอยู่ในปัจจุบัน					
14. ความทะเยอทะยาน						
14.1	ฉันคิดว่าฉันสามารถท้าทายให้สำเร็จได้					
14.2	ฉันมีความพยายามที่จะทำงานให้ประสบ ความสำเร็จ					
14.3	ฉันคิดว่าฉันมีผลงานที่ดีกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้					
14.4	ฉันมักจะทำงานล้มเหลว ไม่เป็นไปตามที่กำหนด					
14.5	เมื่อฉันได้รับมอบหมายให้ทำงานใด ฉันสามารถ ทำได้สำเร็จทันตามเวลา					
14.6	ฉันยอมแพ้สิ่งต่างๆ ได้ง่าย					
14.7	ฉันมีความหวังในการดำเนินชีวิต					

ส่วนที่ 3 ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
15. ความสัมพันธ์กับพ่อแม่และสมาชิกในบ้าน						
15.1	พ่อแม่/ผู้ปกครองใส่ใจและรับรู้ถึงความรู้สึก ของฉัน					
15.2	เมื่อฉันอยู่ในครอบครัว ไม่มีใครสนใจฉัน					
15.3	พ่อแม่/ผู้ปกครองไม่ไว้วางใจฉัน					
15.4	ฉันไม่สบาย พ่อแม่/ผู้ปกครองจะแสดง ความห่วงใย และสอบถามอาการป่วยของฉัน					
15.5	พ่อแม่/ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ฉันได้แสดง ความรู้สึก และแสดงความคิดเห็น					
15.6	พ่อแม่/ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ฉันได้ตัดสินใจ เลือกทำกิจกรรมที่ฉันชอบได้ด้วยตนเอง					
15.7	สมาชิกในครอบครัวของฉันมีความห่วงใย ซึ่งกันและกัน					
15.8	สมาชิกในครอบครัวของฉันคอยดูแล เอาใจใส่กันอย่างสม่ำเสมอ					
15.9	สมาชิกในครอบครัวของฉันต่างทำตาม ความพอใจของตนเอง โดยไม่สนใจถึงความรู้สึก ของกันและกัน					
15.10	สมาชิกในครอบครัวของฉันไม่เคยใส่ใจว่าฉัน จะมีความสุขหรือมีความทุกข์อย่างไร					
15.11	เมื่อฉันทำผิด มักถูกตำหนิหรือซ้ำเติมจาก สมาชิกในครอบครัว					
15.12	เมื่ออยู่ในครอบครัว ฉันมักจะถูกพ่อแม่/ ผู้ปกครองบ่นตำ อยู่เสมอ					

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
16. โรงเรียนและสังคม						
16.1	คุณครูมักจะชื่นชมฉันให้ผู้อื่นฟังอยู่เสมอ					
16.2	ฉันสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูได้					
16.3	ฉันรู้สึกอยากไปโรงเรียน					
16.4	ฉันทำงานที่ครูมอบหมายได้สำเร็จ					
16.5	ฉันสามารถขอคำแนะนำ/คำปรึกษาจากครู ได้ทุกเรื่อง					
16.6	ฉันรู้สึกที่ครูให้การยอมรับฉัน					
16.7	ฉันสามารถเลือกทำกิจกรรมที่ฉันสนใจได้ใน โรงเรียน					
17. สถานภาพทางสังคม						
17.1	ฉันรู้สึกว่าคนทั่วไปยอมรับในตัวฉัน					
17.2	ฉันมักจะอยู่ตามลำพัง					
17.3	ฉันรู้สึกว่าตนเองนั้นไม่แตกต่างจากบุคคลอื่น					
17.4	ฉันพอใจกับฐานะความเป็นอยู่ในปัจจุบัน					
18. สังคมและกลุ่มเพื่อน						
18.1	ฉันเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน					
18.2	เมื่อฉันไม่สบาย เพื่อนๆ จะแสดงความห่วงใย และสอบถามอาการป่วยของฉัน					
18.3	เมื่อฉันเสนอความคิดเห็น เพื่อนๆ มักคล้อยตาม ความคิดเห็นของฉัน					
18.4	เพื่อนๆ ไว้วางใจในตัวฉัน					
18.5	เมื่อเพื่อนให้คำแนะนำแก่ฉัน ฉันมักจะทำ อย่างที่เพื่อนบอก					
18.6	เพื่อนจะมาปรึกษาฉันเมื่อมีปัญหา					

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด
18.7	ฉันสามารถพูดให้เพื่อนมีความเข้าใจกันได้ เมื่อขัดแย้งกัน					
18.8	ฉันสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับเพื่อนได้					

ส่วนที่ 4 การเห็นคุณค่าในตนเอง แบบทดสอบ Rubin's Self Esteem Scale

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	คำถาม	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
19. ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์			
19.1	ฉันทำสิ่งที่ไม่ดีมามาก		
19.2	ฉันเป็นคนไม่เชื่อฟังเวลาที่อยู่ที่บ้าน		
19.3	ฉันเคยได้รับความลำบากเสมอ		
19.4	ฉันคิดไปในด้านอกุศลเสมอ		
19.5	ฉันเป็นคนที่ไม่พอใจได้		
19.6	ฉันเป็นคนเรียนดี		
19.7	ฉันเป็นคนฉลาด		
19.8	ฉันไม่ค่อยจะรู้เรื่องอะไรเลย		
19.9	ฉันเป็นนักอ่านที่ดี		
19.10	ฉันเรียนอะไรแล้วก็ลืมหมด		
19.11	ฉันเป็นคนหน้าตาดี		
19.12	ฉันมีหน้าตาแจ่มใสเสมอ		
19.13	ฉันมีรูปร่างไม่ดี		
19.14	ฉันเป็นคนแข็งแรง		
19.15	ฉันเป็นผู้นำในการเล่นและการกีฬา		

ข้อ	คำถาม	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
19.16	ฉันร้องไห้เก่ง		
19.17	ฉันเป็นคนชอบวิตกกังวล		
19.18	ฉันหวาดกลัวบ่อยๆ		
19.19	ฉันจะว่าวุ่นใจเมื่อมีคนเรียกฉัน		
19.20	ฉันเป็นคนขี้ตกใจ		
19.21	คนมักเลือกฉันในการเล่นเกมต่างๆ		
19.22	ฉันเป็นคนสุดท้ายที่ได้รับเลือกให้เล่นเกม		
19.23	ฉันลำบากใจที่จะเป็นเพื่อนกับใคร		
19.24	ฉันมีเพื่อนมาก		
19.25	ฉันเป็นคนที่ถูกกลั่นแกล้ง		
19.26	ฉันเป็นคนที่มีความสุข		
19.27	ฉันเป็นคนที่ไม่มีความสุข		
19.28	ฉันพอใจในสภาพตัวเองขณะนี้		
19.29	ฉันอยากเป็นอย่างอื่นที่ไม่ใช่ตัวฉันตอนนี้		
19.30	ฉันเป็นคนร่าเริง		

ตอนที่ 2 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
20. ตอนที่ 2 ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง					
20.1	ฉันเป็นคนมีคุณค่าทัดเทียมกับผู้อื่น				
20.2	ฉันเป็นคนมีคุณสมบัติที่ดีหลายอย่าง				
20.3	ฉันรู้สึกว่าฉันทำอะไรไม่สำเร็จเลย				
20.4	ฉันมีความสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ดีเท่าผู้อื่น				
20.5	ฉันมีความภาคภูมิใจในตนเองน้อยเหลือเกิน				
20.6	ฉันคิดถึงตัวเองในทางที่ดี				

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
20.7	โดยทั่วไปแล้วฉันมีความพอใจในตัวเอง				
20.8	ฉันหวังว่าฉันสามารถนับถือตัวเองได้ มากกว่านี้				
20.9	ขณะนี้ฉันรู้สึกที่ตนเองเป็นคนไร้ประโยชน์				
20.10	บางครั้งฉันคิดว่าฉันไม่มีอะไรดีเลย				

ตอนที่ 3 ความรู้สึกต่ออัตมโนทัศน์

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เคยเลย	ไม่บ่อยนัก	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	ตลอดมา
21. ตอนที่ 3 ความรู้สึกต่ออัตมโนทัศน์						
21.1	ฉันเป็นเพื่อนกับทุกๆ คน					
21.2	ฉันมีความสุข					
21.3	ฉันมีความกรุณา					
21.4	ฉันเป็นคนกล้า					
21.5	ฉันเป็นคนซื่อสัตย์					
21.6	คนทั่ว ๆ ไปชอบฉัน					
21.7	ฉันเป็นคนที่ไว้วางใจได้					
21.8	ฉันเป็นคนดี					
21.9	ฉันภาคภูมิใจในตัวฉัน					
21.10	ฉันเป็นคนเกียจคร้าน					
21.11	ฉันให้ความร่วมมือกับทุกคนเสมอ					
21.12	ฉันเป็นคนร่าเริงแจ่มใส					
21.13	ฉันเป็นคนมีความคิด					
21.14	ฉันเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป					
21.15	ฉันเป็นคนอ่อนโยน					
21.16	ฉันเป็นคนซื่อจรรยา					

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เคยเลย	ไม่บ่อยนัก	บางครั้ง	บ่อยครั้ง	ตลอดมา
21.17	ฉันเป็นคนที่ไม่ต้อตึง					
21.18	ฉันเป็นคนสุภาพ					
21.19	ฉันเป็นคนซื่อาย					
21.20	ฉันเป็นคนสะอาด					
21.21	ฉันเป็นคนมีประโยชน์ต่อผู้อื่น					
21.22	ฉันเป็นคนมีความกตัญญู					

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมืออันสำคัญยิ่งของท่าน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายอภิวรรณ แก่นจำปา
วันเดือนปีเกิด	10 พฤษภาคม 2535
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2556: สังกศคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ประวัติการทำงาน	เมษายน 2558-ปัจจุบัน: นักสังคมสงเคราะห์ กลุ่มงานประสานกิจกรรมชุมชน ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 จังหวัดระยอง พฤศจิกายน 2557-เมษายน 2558: นักสังคมสงเคราะห์ กลุ่มงานประสานกิจกรรมชุมชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดสระแก้ว ตุลาคม 2557: นักสังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาลจิตเวชจังหวัดยโสธร มีนาคม-กันยายน 2557: นักสังคมสงเคราะห์ บ้านมิตรไมตรี จังหวัดชลบุรี